

**Tractat⁹ uenerabilis Inceptoris
Guilhelmi octa^a de sacramento al
taris**

Tabula titulorum et

capitulorum tractatus de corpore christi venerabilis Ockam.

Utrum punctus sit res absoluta distincta realiter a quantitate. questio. i.

Utrum linea et superficies realiter distinguantur inter se et a corpore. q. ii.

Utrum corpus quod est quantitas sit res absoluta distincta realiter a substantia. q. iii.

Quod corpus christi sub speciebus panis vere continetur. capitulum. i.

Quod corpus christi realiter continetur sub specie panis. c. ii.

Quod substantia panis convertitur in corpus christi. iii.

Quod substantia panis convertitur in corpus christi non in diuinitatem nec in animam nec in sanguinem nec in aliquod accidens substantie. iiiij.

Quod substantia panis non remanet post consecrationem. v.

Quod corpus christi non circumscribitur loco in sacramento altaris. vi.

Quod corpus christi non videtur a nobis in sacramento altaris oculo corporali. viij.

Quod accidentia remanentia post consecrationem non sunt subiectiue in corpore christi. viij.

Quantitas que presuit in suba panis manet. ix.

Qualitates sensibiles manent. x.

Quod omnis substantia materialis extensa ponitur ex prioribus substantialibus distincta realiter. xi.

Quod res absoluta prior potest esse sine posteriori potestate diuina. xij.

Quod omnipotentia dei potest facere substantiam sine omni accidente absoluto formaliter inherente sibi. xij.

Quod substantia extensa potest conservari immota localiter. quous omnia sua accidentia absoluta per diuinam potentiam destruantur. xiiij.

Quod substantia materialis per partes suas intrinsecas est presens loco que circumscribitur. xv.

Premituntur quedam ad probandum quod quantitas remanens in sacramento altaris non est realiter distincta a qualitatibus remanentibus. xvj.

Probantur quedam conclusiones ad propositum. xvij.

Quod omnes qualitates in sacramento altaris non sunt unum subiectum unius quantitatis. xvij.

Quod non quilibet qualitas est subiectum immediatum quantitatis. xix.

Quod quantitas manens non est subiectiue in una qualitate et non in alia. xx.

Probatur testimonijs doctorum catholicorum quod qualitates non sunt subiectiue in quantitate alia a substantia. xxj.

Quod quantitas distincta realiter a substantia non sit subiectum qualitatum in sacramento altaris. confirmatur etiam philosophorum testimonio. xxij.

Quod quantitas remanens in sacramento non est res absoluta distincta realiter a qualitatibus remanentibus in eodem sacramento. xxij.

Quod ante consecrationem fuit una quantitas que non erat res absoluta distincta realiter a substantia panis. xxij.

Quod substantia potest esse quanta sine omni re absoluta distincta realiter addita sibi. xxv.

Adducuntur alie rationes ad probandum eandem conclusionem scilicet quod substantia potest esse quanta sine quantitate distincta addita sibi. xxvj.

Quod eadem conclusio que prius videtur sequi ex dictis aduersariorum. xxvij.

Quod substantia est quanta per suas partes substantiales sine omni quantitate que sit res distincta realiter a substantia et qualitate. xxvij.

Probatio eiusdem conclusionis que prius per argumenta sumpta a dictis doctorum catholicorum. xxviii.

De obiectionibus contra predicta. xxix.

Responsio ad predictas obiectiones per sequentia capitula. xxx.

Ad ostendendum quod stant simul aliqua quantitas non est res distincta realiter a substantia et quantitas est accidens. xxxij.

Quomodo quantitas est accidens declarat et quomodo cum hoc stat quod aliqua quantitas non est res distincta a substantia. xxxij.

Soluitur autoritates Augustini supra. c. iij. inducte in quarto et quinto argumento. xxxij.

Quomodo quantitas est distincta a substantia non obstante quod nulla quantitas sit distincta a parte rei a substantia et qualitate. xxxv.

Quod non debet predicta opinio abijci tanquam heretica. xxxvj.

Quod predicta opinio non contradicit experientie. xxxvij.

Quod omnes longitudines sunt eiusdem speciei et quomodo alique differunt specie. xxxvij.

De diuerso modo predicandi quantitatis. xxxix.

Qualiter diuersae quantitates possunt esse subiectiue in suba cum duo corpora non possunt naturaliter esse simul. xl.

De solutione quedam argumentorum contra predicta. xli.

Tractatus quaglozior

sua de sacramento altaris. et in primis de puncti. linee. superficie. corpis. quantitate. qualitate et substantie distinctione venerabilis Inceptoris Guilhelmi Ockam Anglici. sacre theologie magistri famosissimi veritatum scrutatoris acerrimi ordinis fratrum minorum incipit feliciter.

Ira conuersionem panis

in corpus christi. sicut dicitur glossa quedam de conse. dist. ij. In sacramento. varie sunt opiniones. Una asserit quod illa substantia que fuit panis primo. postea est caro et sanguis christi. i. e. panis est in altari et c. q. corp. Secunda opinio tenet quod substantia panis et vini ibi desinit esse. et manet accidentia tantum. scilicet sapor. color. et similia. Et sub illis accidentibus incipit ibi esse corpus christi. Tertia tenet quod remanet ibi substantia panis et vini. et in eodem loco et sub eadem specie est corpus christi. ar. j. e. ego. Quibus tamē opinio fatetur ibi esse corpus christi. Secunda opinio verior est extra de summa trinitate capitulo. firmiter. §. vna. hec sunt verba glossae. Ex qua apparet quod substantia panis conuertitur in corpus christi. ita quod substantia panis non manet. sed tantum accidentia que prius erant in substantia panis manent. Et per ista veritate dicitur extra de sum. trini. firmiter. sicut allegat glossa predicta. Una est omnium fidelium uniuersalis ecclesia. extra quam nullus omnino saluatur. In qua ipse idem sacerdos est et sacrificium. Iesus christus cuius corpus et sanguis in sacramento altaris sub speciebus panis et vini veraciter et intransubstantiatis pane in corpus. et vino in sanguinem. potestate diuina. Ad istius veritatis declarationem circa duo principaliter aliqua sunt querenda. ut patet circa illos accidentium entitatem et distinctionem. Secundo circa ipsorum a subiecto separationem. Quia autem communiter conceditur ab omnibus quod color sapor et huiusmodi qualitates sensibiles inter se realiter distinguuntur. et etiam a substantia. Ideo hoc supposito querenda sunt aliqua circa distinctionem istarum qualitatum a quantitate.

figura. rectitudine. et huiusmodi. de quibus est magnum dubium. quomodo distinguantur. Et quod non tantum ad theologia sed etiam ad philosophiam pertinet ista consideratio. cum philosophie sit rerum naturas et distinctiones earum cognoscere. Ideo inuestigandum quid senserunt philosophi. et precipue princeps philosophorum Aristoteles de ista materia. et etiam quid dicant theologo. ut autem ordinari preceam queram primo de distinctione puncti. linee. superficie. et corpis. et postea de alijs.

Nunc igitur quero

Utrum punctus sit res absoluta distincta realiter a quantitate. Quod sic. quia terminus uniuscuiusque distinguitur ab illo cuius est terminus. sed punctus est terminus linee. ergo distinguitur realiter a linea. et per consequens eadem ratione a qualibet quantitate distinguitur realiter. Contra omnis res positiua est substantia vel quantitas vel qualitas vel relatio. et sic de alijs predicamentis. sed punctus non est substantia distincta a quantitate. nec relatio distincta a quantitate. et sic de alijs generibus respectibus. igitur punctus non est alia res a quantitate. Pro ista questione et omnibus sequentibus de ista materia premitto unum. videlicet quicquid dicitur sub quacunque forma verborum. quod potest aliquo modo deduci contra quodcumque dicitur in sacra scriptura. vel sanctorum. vel contra determinationem et doctrinam ecclesie romane. vel contra sententiam doctorum ab ecclesia approbatorum. non dicatur asserendo. sed precise recitatio in persona illorum. qui etiam opinionem tractandam tenent. sine illa opinio sit vera sine falsa. sine catholica. siue heretica vel erronea. unde si dicatur talia verba dico dicendum et consimilia. non in persona mea. sed in persona taliter opinantium volo illa intelligi. Hoc premissis circa questionem posita sic procedam. Primo ostendam quod punctus non est aliqua res positiua et absoluta distincta realiter a qualibet quantitate et maxime a linea. Secundo ponam aliquas rationes et auctoritates ad probandum punctum esse aliam rem. Tertio respondebo ad eas. Primo igitur probabo quod punctus non est alia res a linea. qualibet quantitate. et primo per rationes philosophicas. secundo per auctoritates philosophorum. tertio per rationes theologicas.

Juxta primam viam arguo primo sic ostensivae. Si punctus sit alia res a quantitate, vel est substantia vel accidens. sed punctus non est substantia distincta a quantitate, nec accidens distinctum a quantitate. igitur punctus non est alia res a quantitate. maior est nota. minorē probō. et primo primā partem. scilicet quod punctus non est substantia distincta a quantitate. quia omnis substantia vel est materia vel forma vel compositum vel substantia abstracta a materia. Sed manifestum est quod punctus non est materia nec forma nec compositum. nec est forma abstracta a materia. si punctus sit indivisibilis et nullo modo quantus. sicut ponitur ab aduersariis. ergo etc. Secundam partem probō sic. quod scilicet punctus non sit accidens indivisibile distinctum a quantitate. Primo sic omne accidens absolutum positum est in aliquo subiecto sibi adequato. ita quod illud accidens vel est totum in toto subiecto et in qualibet parte. vel totum in toto et pars in parte. vel est accidens indivisibile habens subiectum indivisibile. sicut accidens spirituale est in anima intellectiva. tamquam in subiecto suo primo et adequato. Sed punctus nullo istorum trium modorum habet aut habere potest aliquod subiectum primum et adequatum. ergo. maior illius rationis per inductionem patet de omni accidente absoluto. Prima pars minoris videlicet quod punctus non habet aliquod subiectum adequatum ita quod sit totum in toto et in qualibet parte. Patet quod accipio punctum terminantem lineam a. et vocetur ille b. et accipiendo alium punctum correspondentem et vocetur c. tunc quero aut b. est in a. tamquam in suo subiecto adequato. vel in subiecto ipsius. et siue sic siue sic sequitur. quod eadem ratione c. erit in eodem subiecto adequato.

Tunc arguo sic quaecumque sunt in eodem subiecto adequato non differunt nec situ nec loco. sed b. et c. distinguuntur vel distant loco et situ. ergo non sunt in eodem subiecto adequato. Si dicatur quod b. non est in tota linea a nec in subiecto ipsius lineae. sed in parte ipsius lineae. vel in parte subiecti. Contra si b. non sit tamquam in subiecto adequato in tota linea. nec in toto subiecto ipsius lineae. igitur est in parte tamquam in subiecto adequato. sit ista pars d. Tunc arguo b. est in d. tamquam in subiecto adequato. Igitur eadem ratio

one alius punctus correspondens ipsi b. ad quem et alia parte terminatur d. erit in ipso d. tamquam in subiecto adequato. et vocetur ille punctus e. Et quo sequitur quod b. et e. sunt in eodem subiecto adequato. et per consequens non distant loco et situ. quod est manifestissime falsum. Sic igitur non potest punctus alius esse in aliquo divisibili quanto et tamquam in suo subiecto adequato. ita quod sit totum in toto et totum in qualibet parte. Tum quia tunc duo puncta illius divisibilis non distant situ quod est falsum. Tum quia tunc punctus idem numero esset in alio et in alio situ quod est falsum. Si dicatur quod punctus est in aliqua parte divisibili sed illi parti non correspondet alius punctus in actu. nec potest sibi correspondere. quia illa pars non potest esse per se existens. sed tamen inexistens alteri. Contra quaecumque parte demonstrata deus potest eam de potentia absoluta separare ab alia parte. et conservare eam per se existentem. igitur istam partem que est primum subiectum et adequatum puncti deus potest conservare sine alia. ponatur igitur in e. tunc habebit alium punctum in actu. qui eadem ratione erit in illo subiecto tamquam in suo subiecto primo. quia non est maior ratio quod unus punctus terminans lineam sit in illa tota linea vel in illo toto subiecto illius lineae. quam alius punctus terminans eandem lineam. et per consequens ista duo puncta non distant situ. quia illa accidentia que sunt in eodem subiecto adequato non distant situ. Preterea punctus correspondens non est tamen in potentia quomodo futurum est in potentia. igitur est in rerum natura et per consequens habet aliud subiectum primum. et non potest dari nisi linea vel subiectum lineae terminate ad alium punctum. Igitur ista duo puncta sunt in eodem subiecto primo. et per consequens non distant situ. quod est falsum. Preterea si esset in aliquo divisibili subiecto. tamquam in subiecto primo. tunc non distarent situ ab alia parte. nec plus distaret ab una parte. quam ab alia. Secunda pars minoris principalis probatur sic. scilicet quod punctus non est totum in toto subiecto. et pars in parte. quia punctus tunc esset quantus et haberetur propositum. Tertia pars minoris illius. videlicet quod non est in aliquo indivisibili tamquam in subiecto suo primo adequato. pa-

tet. quia illud indivisibile. vel esset substantia vel accidens. non accidens. quia quero in quo genere. et per quod non potest dari esse in alio genere a genere substantie. Similiter querendum esset de subiecto illius accidentis. sicut de subiecto puncti. nec est illud indivisibile substantia. quia si sit substantia vel est materia vel forma vel compositum. vel substantia abstracta a materia. sed non est materia. quia omnis materia est divisibilis. nec est forma quia si sit forma. vel est forma extensa. et per consequens est divisibile. vel est forma inextensa. et per consequens est anima intellectiva. quia sola anima intellectiva est inextensa. sed manifestum est quod non est anima intellectiva. ergo non est forma que est altera pars compositi. nec est compositum manifestum est. nec est forma abstracta a materia. manifestum est. igitur non est aliqua substantia indivisibilis. que possit esse primum subiectum et adequatum puncti. Preterea si in lapide sit aliqua substantia indivisibilis. que possit esse primum subiectum et adequatum puncti. accipio tunc istam substantiam. Et quero aut facit per se unum cum materia et forma lapidis aut non. Si sic. igitur esset aliqua substantia indivisibilis in lapide que esset materia vel forma respectu materie lapidis. quia quando cumque aliqua sunt diversarum rationum in genere substantie facientia per se unum. unus istorum est actus. reliquus vero potentia. et per consequens unum est materia et reliquus forma. Sed impossibile est quod illud indivisibile sit materia prima. quia materia prima est extensa. Si autem ista substantia indivisibilis non facit per se unum. cum materia et forma lapidis. immo nec est pars lapidis. et per consequens non potest esse pars lapidis nec per consequens potest esse pars alicuius substantie. Sed omnis substantia que non potest esse pars alicuius substantie per se subsistens. et per se in genere et specie. et per consequens ista substantia esset per se subsistens et per se in genere et specie. quod est falsum. reliquit ergo quod nulla est substantia in lapide nisi materia vel forma vel compositum. sed omne tale est divisibile et habens partes realiter distinctas. ergo nullum eorum est indivisibile. Sic igitur patet. quod nec aliqd indivisibile nec aliqd divisibile potest esse p-

rum subiectum et adequatum ipsius puncti. si punctus sit quedam res absoluta distincta realiter ab omni divisibili. Si dicatur ad rationem principalem quod maior est falsa. nam multa sunt accidentia que non sunt tota in toto. et in qualibet parte. nec tota in totis et partes in partibus. nec sunt accidentia indivisibilia habentia subiecta indivisibilia. sed accidentia indivisibilia habentia subiecta divisibilia. et tamen non sunt in aliqua parte. sed totum in toto sicut tempus est in toto motu totius celi. et tamen non est in aliqua parte motus alicuius partis celi. Similiter dupliciter est tota in toto duplo. et nec dupliciter nec aliqua pars eius est in parte dupli respectu eiusdem dimidii. Et ita videtur de multis alijs accidentibus. quod sunt in toto. et tamen nec ipsa nec pars eorum sunt in aliqua parte totius. Sed ista responsio non sufficit. Primo. quia accipit falsum quod sunt aliqua accidentia indivisibilia existentia primo in aliquo divisibili. et tamen in nulla eius parte. unde tempus non est aliquod accidens absolutum distinctum realiter a motu et a rebus permanentibus. existens subiective in toto motu. et in nulla parte. Secundo non sufficit ista responsio. quia si dato adhuc stat argumentum. quia punctus non est tale accidens. Primo quia nullum accidens existens in aliquo subiecto adequato siue sit totum in toto et totum in qualibet parte siue totum in toto. et tamen in nulla parte distat loco et situ ab aliquo accidente existente in eodem subiecto adequato sibi. patet quia color non distat a colore eiusdem subiecti. Similiter tempus si sit aliud accidens non distat situ ab aliquo accidente existente in eodem subiecto adequato sibi. Similiter dupliciter non distat situ ab aliquo accidente existente in eodem subiecto. tamquam sibi adequato. et ita universaliter de omni accidente. patet quod non distat situ ab aliquo accidente existente in eodem subiecto sibi adequato. sed punctus distat situ a quolibet puncto illius quanti. cuius est punctus. Igitur duo puncta non possunt esse in eodem subiecto primo et adequato. quod tamen oporteret si punctus esset accidens indivisibile habens pro subiecto adequato aliqd divisibile. Tertio nullum accidens distat situ a qua

cum q̄ parte sui subiecti primū ad equatū. sicut quorum utriusq̄ patet esse falsum et impossi-
bile. Secundo principaliter arguo sic. omnis res positiua et absoluta distincta rea-
liter ab omni alia re nō faciens per se vnū
tanq̄ pars cum alia re est per se in genere. s̄
punctus si sit talis res indiuisibilis. non est
pars alicuius diuisibilis. nec faciens per se
vnū cu3 quocunq̄ alio. igitur erit per se in
aliquo predicamento. sed hoc est falsum. q̄
tunc vel eēt substantia vel quātitas vel qua-
litas. vel respectus. quorū quodlibet est fal-
sum per ponentes talia indiuisibilia. Da-
io: illius rationis est manifesta. quia quan-
do sunt aliquę res fm se totas distincte q̄
neutra est pars alterius. non est maior ratio
q̄ vna illarū sit per se in aliquo predicamē-
to q̄ alia. sicut patet inductiue. Sed ad
illud dicitur. q̄ punctus nō est per se in ge-
nere sed tm̄ per reductionem. quia nō est ni-
si terminus quantitat̄is. Sed illa respō-
sio nō valet. primo. quia tunc linea nō esset
per se in genere quantitat̄is. cum nō sit nisi
terminus quantitat̄is. Si dicatur q̄ li-
nea nō tm̄ est terminus quantitat̄is sed eti-
am quātitas. ideo per se est in genere. Pū-
ctus autē nō est per se quātitas. ideo nō
est per se in genere quātitatis. sed tm̄ per re-
ductionem. hoc non valet. quia si punctus
sit talis res indiuisibilis non tm̄ erit termi-
nus quātitatis sed erit vna res absoluta di-
stincta realiter fm se totam ab omni alia re
et per consequens erit per se in aliquo predi-
camento. Confirmatur quia omnis res
absoluta et permanens et per se vna. non tm̄
vna per aggregationes vel ordinem. est per
se in aliquo predicamento. vel est pars ali-
cuius existentis per se in predicamento. p̄
illa inductiue de omni re. nisi insites in pro-
posito. patet etiam quia si illa maior nege-
tur. perit omnis via ad probandum aliquā
rem esse per se in genere. Sic enim de alijs
dicam q̄ aliquid non est per se in genere q̄
est terminus alicuius substantie. sicut tu di-
cis. q̄ punctus nō est per se in genere quia
est terminus alicuius existentis per se in ge-
nere. patet igitur illa q̄ omnis res per se vna
est per se in aliquo predicamento. vel pars
alicuius existentis in predicamento. sed pū-
ctus non est pars alicuius existentis per se
in predicamento. patet inductiue. igitur pū-

ctus est per se in predicamento quod proba-
tum est esse falsum. Ex quo sequitur q̄ pun-
ctus non est talis res indiuisibilis. Ter-
tio arguo sic impossibile est q̄ sint infinite
res in actu fm se totas distincte. et quarum
nulla sit pars alterius. nec que faciunt ali-
quod vnū. Sed si punctus esset talis res
indiuisibilis. talia essent infinita in actu. q̄
accipio lignum. manifestum est fm illos q̄
hic sunt infinite linee. quia nō tot quin plu-
res. et quelibet illarū terminatur ad aliquę
punctum in actu. quia alias nulla linea ter-
minaretur ad aliquem punctum in actu. et
manifestus est q̄ fm se tota distinguūt si
sint indiuisibilia. nec faciunt per se vnū.
cum non sint partes alicuius. Igitur talia
infinita erunt in actu quod est impossibile
et contra omnem philosophiam. relinqui-
tur igitur q̄ punctus non est talis res indi-
uisibilis distincta realiter ab omni diuisibi-
li. Quarto sic per solam diuisionem
continui non causatur aliqua res positiua
et absoluta. diuidatur igitur lignum. et que-
ro de punctis terminantibus. aut prius fu-
erunt aut non. Si sic. certum est q̄ non di-
stabant situ. punctus ergo fuit immediat⁹
puncto. q̄ falsum est. etiam fm eos. Si nō
erant prius et nunc sunt. igitur generantur
de nouo. et per consequens per solam diui-
sionem necessario generaretur aliqua res
absoluta. quod falsum est. Quinto quia
per solam vnionem partium a que vel alte-
rius. cuius partes prius separate possunt
continuari. non generatur aliqua res no-
ua absoluta. nec absoluta corrūpitur. S̄
si punctus esset talis res indiuisibilis. neces-
sario quocunq̄ tales partes continua-
rētur. aliqua res absoluta corrūperetur.
puta ista duo puncta que pri⁹ terminabant
duas líneas. et generaretur noua scilicet vn⁹
punctus continuans illas duas partes. im-
mo sequeretur q̄ infinite res absolute scō3
se totas distincte corrūperentur et infini-
te generarentur. sicut deduci potest per ter-
tiam rationem principalem prius factam.
que omnia sunt impossibilia. et per conse-
quens punctus non est talis res indiuisibi-
lis. Istam eandem conclusionem pro-
bo per rationes theologicas. primo sic om-

nem rem absolutam distinctam fm se tota3
ab alia re absoluta. cuius non est subiectus
nec effectus nec econuersio potest deus cre-
are sine ea. Sed si punctus sit talis res in-
diuisibilis. linea fm se tota3 distinguitur a
puncto. manifestum est. quia linea non est
pars puncti. nec pūctus est pars linee. nec
etiam linea est subiectum puncti sicut pro-
batum est prius nec econuerso punctus est
subiectum linee. manifestum est. nec etia3 li-
nea est causa puncti nec econuerso. sicut pa-
tet discurrendo per omnia genera causarū
Igitur potest deus de potentia sua absolu-
ta facere lineam sine omni puncto. Tunc
quero. aut illa linea est finita aut infinita.
Si sit finita et sine omni puncto. et per con-
sequens frustra ponitur punctus ad termi-
nandum lineam et tamen non propter aliud
ponitur a sic ponentibus. Si autem linea
illa non sit terminata nec finita. et est in rerū
natura per casum. igitur ē infinita quod pa-
tet eē manifeste falsum q̄ non propter hoc
erit illa linea maior vel longior quia ille pū-
ctus est separatus vel destructus ergo nul-
lo modo erit illa infinita quātitat̄is om-
nia puncta destruantur. Preterea si de-
struantur a deo omnia puncta. conseruata
linea. quero aut illa linea est continua. aut
non. Si sic. et non per punctum quia non
est per casum igitur sine omni puncto est li-
nea continua. et per consequens frustra po-
nitur ibi punctus. Si non sit continua. q̄
ro aut aliqua pars eius sit continua et re-
dit argumentū3 precedens. aut nulla pars
est continua. ex quo sequitur q̄ est aliqua li-
nea que non componitur ex continuis q̄
est impossibile. Similiter illa linea est
continua vel discreta. Si continua habe-
tur propositum. Si discreta ergo quelibz
pars est diuisa in infinitum quantum ad
omnes eius partes. quod est impossibile.
Ista autem ratio probat q̄ linea sufficien-
ter est continua et finita per naturam pro-
priam sine omni alia re addita sibi. et per cō-
sequens cum non propter aliud debeat po-
ni punctus. frustra ponitur punctus eseta-
lis res indiuisibilis. Si dicat q̄ deus de po-
tentia sua absoluta nō pōt facere lineā sine
puncto. Contra quando aliqua res ab
A 4

foluta potest per naturā fieri sine mltis re/
bus diuisim ita q sine quacung illarum si
gillarim. illa res potest per diuinam poten
tiam fieri sine omnib illis conūctis. ita q
nullum illorū sit cum eo. quod maxime est
verum quando iste res fm se totas sunt di
stincte realiter & neutra est effectus nec ac
cidens alterius. Sicut est de puncto & li
nea. Si punctus sit talis res indiuisibilis
sz hec linea p naturā potest esse sine hoc pū
cto & sine illo & sic de alijs & sic de quolibet
igitur potest deus facere eam sine omī pū
cto & ita habetur propositū. Preterea
si illud qd dependet essentialiter ab aliquo
tanq effectus & accidens a causa a suo sub
iecto potest per diuinam potentiā separari
ab illo. multo fortius id qd nō dependet ab
alio nec tanq totū nec tanq accidens nec
tanq effectus ab alio potest deus facere si
ne eo. Sed accidens in sacramento altaris
ante separationē dependet a substantia tan
q a causa & a suo subiecto. & tamen per diui
nam potentiā sit accidens sine subiecto. igitur
multo fortius linea que nō dependet a
puncto. nec tanq a parte sua. nec tanq a sub
iecto. nec tanq a sua causa. potest fieri sine
eo & ita stat primū argumentum. Con
firmatur ratio illa quia fm philosophū se
cundo phisicorū. Quantitas est per se fini
ta vel infinita. Sed si quantitas esset finita
per rem aliā. sicut linea per puncta tanq
per rem aliā. ipa nō esset finita per se. sed per
aliud in sacramento altaris quantitas est se
parata ab omī substantia. igitur linea est se
parata ab omī subiecto. Tunc quero de pū
cto terminante illam lineā. aut est separata
ab omī subiecto aut nō. si sic. igitur pun
ctus ille & linea nullo modo faciunt vnum
quia nec vnum per se nec vnū per accidens
cum neutro sit receptiuū alterius. & per cō
sequēs linea nō potest aliter terminari per
punctum nisi sicut aqua terminatur corpo
ri solido puta terra vel consimili. quod nō
potest competere puncto. Si autem pun
ctus nō sit sine subiecto. & manifestum est q
nō est subiectiue in substantia. cuz nō sit ibi
nisi corpus xpi. in quo nō potest poni pun
ctus. ille igitur est subiectiue in linea sz hoc
est impossibile sicut probatum est prius. qz
si esset subiectiue in linea vel in aliqua par

te linee tanq in subiecto primo & ad equato
& nō tm per partes. sicut hic albedo dicitur
esse in sorte quia est in vna parte sortis. pun
ctus a nulla pte subiecti puta linee vel par
tis linee posset distare loco & situ sicut argu
tum est prius. quod est manifeste falsum si
cut probatum est prius. Propter predicta
& multa alia que possunt adduci. dicerent
ponentes nihil esse simpliciter indiuisibile
in rebus per creationē omniū partū reali
ter distinctarum. preter substantias separa
tas a materia. & principaliter animā intelle
ctiuam & accidentia sua. & q punctus nō est
res indiuisibilis positua & absoluta distin
cta realiter a linea & omni quantitate. Sed
dicerent q quelibz res diuisibilis se ipa for
maliter est finita & terminata & continua si
sit continua sine omī alia re addita sibi. cau
saliter est terminata & finita & continua a deo
& alijs causis per se ponentibus eam in esse
quecung sint ille cause vnde hec linea sine
omni alia re addita sibi. imo si quelibet alia
res destrueretur & hec linea cōseruaretur a
deo vere esset finita terminata & continua. &
ideo cuz talis res indiuisibilis propter alia
nō ponatur. videtur tam impossibile qz su
perfluum ponere punctū esse talem res in
diuisibilem. Et si queritur quid est pun
ctus aut est res diuisibilis aut indiuisibilis
dicendum est q sic dicendo. punctus est ali
quid vel punctus est res vel huiusmodi. Si
punctus supponat pro aliquo ita q habeat
precise vim nominis & nō includat equiua
lenter vnum complexum ex nomine & ver
bo vel aliqd consimile qd fm proprietatez
voci potest reddere suppositum verbo. de
bet concedi q punctus est aliquid & q pun
ctus est res. & hoc quia debet concedi q pū
ctus est linea vel punctus est quantitas. qz
tunc hoc nomen punctus equiualebit isti.
linea tante vel tate longitudinis. siue linea
nō vltius protensa vel extensa. vel alicui
tori completo ex nomine & verbo median
te coniunctione vel adverbio. vel hoc pro
nomine que. fm qd placz dare diuersas dif
finitiones exprimentes qd nominis illi no
minis pūctus. & ideo sicut hoc pdicatu res
diuisibilis pdicat de tali subiecto. & p conse
quens de pposito ex adiectiuo & substantiuo
ita predicatur de puncto. Unde sicut di

cunt aliqui q hoc nomen priuatio equiua
let in significando huic toti subiectū priua
tum & propter hoc sicut concedunt istā sub
iectum priuatiū est materia. ita cōcedunt il
la. priuatio est materia. ita si hoc nomē pū
ctus in significādo equiualeat isti toti. linea
nō vltius protensa vel alicui consimili.
cuz vna pars sit linea. & alie partes sint ali
qua adiectiua. vel verbum coniunctū cuz
linea. mediante hoc pronomine que vel al
tero consimili. sicut hec conceditur. linea ē
diuisibilis. ita illa conceditur de virtute si
gnificationis. punctus est linea. punctus ē
diuisibilis. Quicquid enim verificatur de
hoc nomine linea sumpto significatiue. veri
ficatur de hoc nomine punctus sumpto si
gnificatiue. & hoc de virtute significatiue
loquendo. hoc tamē nō obstante. vna pro
positio in qua subicitur hoc nomē punctus
poterit esse per se. & alia in qua ponitur hoc
nomē linea nō erit per se & conuerso. sicut
quicquid predicatur de vno conuertibiliū
sumpto significatiue verificatur de reliquo
sumpto significatiue. & tamē vna illarū per
se & nō reliqua. vnde hec ē per se primo mo
do. omnis homo est animal & nō illa omne ri
sibile est animal. Si autē hoc nomē punctus
equiualebit in signando alicui cōposito ex
nomine vel verbo vel coniunctione vel ad
verbio et hoc pronome qui vel et obliquo
& verbo composito. qd fm proprietate ser
monis nō potest reddere suppositū verbo
loquendo grāmaticē. & per consequēs om
nis oratio in qua ponitur nō est fm propri
etatem sed est figuratiua locutio. & potest re
duci ad figuram que vocatur a grāmaticis
ipallogē. de qua dicunt. q ipallogē est cō
uersio casuū vel constructionis vel aliqua
do totius sententie. Sic debet cōcedi q pū
ctus est res indiuisibilis & punctus nō ha
bet partes & hmōi. Sed ille propositiones
& consimiles nō sunt concedende fm prop
etatem sermonis. tanq proprie nō excusan
de per aliquā figurā grāmaticā. & per cō
sequēs nō est ex eis arguendū in inuestiga
tione veritatis. nisi ipis acceptis fm sensū
que habent ex intentione auctorū. sed con
cedende sunt sub illo sensu. que habent ex
q per predictam figuram excusantur. eo vi
delicet q vna dictio ponitur loco vnus ora
tionis vel compositi ex multis dictionibus

& simul cū hoc oportet cōvertere orationes
transponendo & etiaz mutando aliquando
vna ptem orationis in aliam. & aliquando
vnam dictionem in aliam & casum in casū
vel vnū accidens grāmaticale in aliud vel
consimili modo conuertendo. vt sensus il
lius propositionis. punctus est indiuisibi
lis. sit ille. linea vltra nō protenditur. cuius
tamen quelibet pars est diuisibilis. vel ali
us consimilis sensus secundū q placet pre
dictam propositionem exponere. Sensus
autem istius propositionis. punctus est di
uisibilis. sit ille. vel aliquis consimilis sen
sus. quacung parte linee data adhuc con
uenit accipere vltiorem & sicut dicitur de
istis propositionibus. ita dicendum est de
consimilibus. & nō tm est hoc verū de hoc
nomine punctus. verū etiam de omībo no
minibus verbalibus & omībus nominib
formatis ab aduerbijs. cōiunctionib. pro
nominibus. prepositionibus. & vniuersali
ter ab omībus sincathegoreumatis. & vni
uersaliter ab omībus. que nō sunt precise
habentia virtutez nominis. Ita q sine om
ni figura & proprietate sermonis nō possit
esse extrema propositionis distincta a copu
la. Et fm hoc omnes tales. actio est in pas
so. motus est i mobili. similitudo est i simili
albedo est terminus motus. omnis res pro
ducitur per productionem. ignis calefacit
calefactione. & huiusmodi innumerabiles
propositiones que inueniunt in dictis phi
losophorum & sanctorū. & etiam in scriptu
ra sacra sunt figuratiue per aliquā figurā
grāmaticalem excusande. Hec est incōueni
ens concedere. q philosophi & sancti sic fi
guratiue loquebantur. cum multa talia in
sacra scriptura reperiantur. nō tamen acci
piendo dicta sacre scripture in sensu spiritu
ali sed etiam in sensu litterali. imo etiam fre
quenter vulgaris & communis modus loquē
di talibus figuratiuis locutionib vsitur. si
cut per dicta grāmaticorū de talibus tra
ctantium potest probari. vnde nō tm dictō
potest transferri a propria significatiue ad
impropiam. sed etiam aliquando dantur
vocabula que nullā ppriā significatiue ha
bēt qle pmo instituta hnt. Et sic trālatio fm
grāmaticos sit triplici de cā. qz aliqui cā me
tri sic i poetis. Aliqui cā ornat sic i rethori
ca locutiōe. aliquando causa necessitatis siue

breuitatis siue utilitatis sicut in phisica et omnibus istis modis fit translatio in theologia. Ita ippositio talium nominum siue sunt abstracta siue concreta fit triplici de causa. scilicet metri. ornatus. et utilitatis siue breuitatis. Quis ex predictis causis occasionaliter multum errores pueniunt in simplicibus. qui omnia dicta philosophorum et scorum secundum proprietatem formos voluit accipere cum tamen sint figuratiue sumenda.

Secundus articulus principalis Sed contra predicta arguit quidam doctor primo sic. Et illa opinione sequitur quod generatio subita. que non est per se terminus continui nihil erit vel saltem in nihilo. quia non est et aliqua alia mensura positua. et ita est de illuminatione et de omnibus mutationibus subitis. que non sunt per se termini motus. Et licet possunt euadere de mutationibus que sunt termini motuum et sicut in instanti. sicut in nihilo. vel diuatio continui in diuotione continuat. tamen de istis videtur absurdum. quia non sunt termini continui scilicet alicuius continui quia nihil sunt alicuius continui nec positue nec diuatiue. Preterea primo posteriorum. ratio linee est ex punctis. hoc est in ratione essentiali linee cadit punctus que ratio dicitur linea in primo modo dicendi per se. nulla autem diuatio per se pertinet ad rationem essentiali positui. Tertio ex eodem sequitur. quod si punctus tamen est diuatio que linea tamen erit diuatio et superficies et corpus. semper enim terminatum diffinit per terminans et posituum non includit essentialiter diuotionem.

Quarto contra illam opinionem videtur esse Aristoteles in predicamentis ubi dicit. quod preter lineam terminantem ad punctum tanquam ad terminationem. sed terminus semper est aliud ab illo quod terminat ad ipsum igitur punctus est talis res in diuisibilis. Quinto plus primo philosophorum. terminus diuisibilis non infinitus est. ex quo videtur quod punctus quia est diuisibilis neque est finis neque infinitus. Sexto philosophorum quarto philosophorum ubi probat quod locus non est corpus. dicit quod neque vna habemus punctum et loci punctum. igitur secundum cum punctus est aliquid distinctum a rebus diuisibilibus. Septimo secundum philosophum secundo philosophorum. illa tangunt se quorum vltima sunt simul. igitur duo vltimo duarum linearum tangentium se sunt simul. sed nulle due preter istarum linearum sunt simul. nec ipse linee sunt simul. igitur preter lineas et partes earum sunt alia que sunt simul que non possunt

esse nisi puncta diuisibilia. Octavo. viii. et sexto philosophorum dicit quod continua sunt illa quorum vltima sunt vnum ergo duo vltima duarum medietatum in linea vna sunt vnum. sed manifestum est quod nec ille medietates nec aliquas partes earum sunt vnum. igitur preter illa sunt aliqua que sunt vnum. Nono philosophus ibidem ponit. quod linea est diuisibilis et punctum indiuisibile et hoc per hoc probatur quod linea non componitur ex punctis. nec aliquid continui ex indiuisibilibus quod esset vanum nisi essent talia indiuisibilia preter continua.

Decimo philosophus ibidem dicit quod quantum autem impotibile indiuisibile est necesse est totum tangere etc. Equo patet quod ponitur aliquid tale indiuisibile. Talia innumerabilia possent adduci. propter quod videtur quod de intentione philosophi sit ponere tales res indiuisibiles distinctas realiter a rebus diuisibilibus. Tertius articulus principalis. respondet ad rationes. Sed quia ex solutione predictorum poterit patere via soluendi alia. ideo illa obmitto causa breuitatis et respondet ad ista

Ad primum dico. quod instans non est talis res absoluta distincta realiter ab omni re diuisibili. quod potest probari multipliciter. Primo quia non habet aliquid subiectum primum in quo possit esse primo et adequato tanquam accidens in suo subiecto sicut inductiue patet.

Secundo quia tunc deus non posset facere tempore existere nisi necessario produceret res infinitas secundum se totas distinctas et corrumpere easdem. Tertio quia tales res producte non possent naturaliter destrui. quia nec per corruptionem sui subiecti nec per absentiam sine cause conseruatis nec per inductionem sui contrarium. Quarto quia si esset talis res esset in genere per se quod est manifeste falsum. Quinto quia omnes res eiusdem rationis potest deus conseruare simul in rerum natura. cum non repugnent inter se. ergo posset deus facere quod omnia instantia preterita essent nunc que tamen sunt infinita.

Sexto quia possit deus instans facere ab omni subiecto suo. quod est impossibile.

Declarationem illarum rationum propter breuitatem obmitto. Sed dico quod nec mutatio nec generatio est talis res indiuisibilis. Et ideo sequenter ad predicta dicta quod omnes tales locutiones sunt figuratiue et tropice instans est indiuisibile. generatio est in instanti. mutatio subita est in

instanti. generatio est subita. forma substantialis est terminus generationis. mutatum est terminus motus et huiusmodi. quod in omnibus talibus orationibus per altero extremo propositionis ponitur vnum nomen quod non habet tamen vim nominis in significando. sed habet vim nominis et verbi. vel habet vim alicuius propositi ex diuersis vocabulis. quod propositum secundum proprietatem sermonis non potest reddere suppositum verbo. nec est extremum propositionis distinctum ab altero extremo et a copula. vnde quantum ad hoc sicut est de talibus sicut est si esset vnum nomen impositum ad significandum illud quod significat tunc bene. puta a. secundum proprietatem sermonis non esset bene dictum. tunc bene est. Ita nec esset bene dictum a est aliquid. posset tamen talis locutio. a est aliquid recipi. tanquam locutio tropica et figuratiua. ut equaleret istis. Iste est bene tunc est. et aliquid. vel alteri huiusmodi. Ita dico de talibus. generatio est subita et huiusmodi. quod non sunt proprie locutiones sed figuratiue. et hoc est ex eo quod hoc nomen instans et hoc nomen generatio et huiusmodi. non sunt nomina finita habentia finitas significaciones. quasi significet precise res quasdam per quibus habeat supponere. ad modum que talia nomina angelus. albedo. nigredo. calidus. frigidus. habent finitas significaciones. sed sunt quedam deriuatiua a verbis vel alijs partibus orationis vel partibus talibus. que non sunt instituta nisi causa metri vel ornatus vel causa breuitatis locutionis. Et ideo sic multa dicta in metris et ornato modo loquendi non sunt recitanda nisi excusentur et gloriense. Ita multa dicta causa breuitatis non sunt recipienda secundum proprietatem sermonis. sed secundum intentionem auctorum dicentium ea que figuratiue propter dictam causam loquuntur. et hoc quod tribus eorum satis fuerunt talia nota quod non erant vera secundum proprietatem sermonis quous aliquid posteriores ignorauerunt. Unde dico quod illa propositio. generatio est in instanti non est recipienda sub intellectu que sonat. quasi vna res sit in alia. sicut per illam propositio. aqua est in vase. denotat quod vna res est in alia in re distincta vnum distribuendo per omnes modos quibus equo accipitur. hec propositio in de quo loquitur. philosophorum. patet quod secundum nullum illorum potest dici quod generatio est in instanti. sed illa propositio. generatio est in instanti. sub illo intellectu debet recipi. quantum aliquid generat non generat per se ante preteritum sed totum simul generat. ut illa propositio breuis generatio est in instanti ponat causa breuitatis loco illius locutionis. quantum aliquid generat non ge-

neratur per se ante preteritum sed totum simul. Consimiliter illa propositio. motus est in tempore. non debet recipi sub illo intellectu que sonat sed formam propositionis. scilicet quod vna res est in re alia distincta realiter ab ea. sed debet recipi sub illo intellectu. quando aliquid mouetur acquirit vnam preteritam ante aliam. vel acquirit vnum ante aliquid continue vel tali mouetur. quando aliquid modo acquirit vel deperdit vnum post aliud si mul coexistens mobili primo acquirenti vnum post aliud. vel alicui tali. ut illa oratio breuis. motus est in tempore ponit loco orationis talis longe. vel alicuius similis. Et quantum dicitur quod secundum predicta generatio nihil est. dico quod generatio est aliquid. sub illo intellectu quantum aliquid generat. vna forma tota simul et non pars ante preteritam acquirat materiam. Et sub intellectu opposito istis. hec est falsa. generatio nihil est. Et si dicatur. generatio non est terminus per se terminus continui. nec est aliquid continui. igitur nihil est. quia omne quod est in istis inferioribus est continuum vel pars continui. dicendum quod illa propositio de virtute sermonis et secundum omnem proprietatem sermonis. omne quod est in istis inferioribus est per se vnum et continuum vel terminus terminus est vera. quia altera pars est vera scilicet omne per se vnum in istis inferioribus est continuum. qui nihil est in istis inferioribus nisi continuum. nisi forte cum istis inferioribus includat anima intellectiua. Et ideo si illa propositio. generatio est aliquid. esset vera secundum proprietatem sermonis. illa esset vera secundum proprietatem sermonis. generatio est continua. sed neutra est vera secundum proprietatem sermonis. et ratio secundum proprietatem sermonis hec non est vera. generatio est continua. vel terminus terminus. Hec est vera secundum intellectum auctorum. quia intelligunt illam. quando aliquid generatur vna per se forme acquirat mediate ante aliam. vel prius aliquid eiusdem rationis acquirat. Et ideo non est imaginandum quod generatio sit aliquid posituum vel priuatiuum distinctum realiter ab omni continuo et ab omni re permanente. imo secundum proprietatem sermonis. neutra illarum est vera. generatio est aliquid. generatio est nihil. siue generatio est negatio vel priuatio. sicut nec aliqua illarum est vera secundum proprietatem sermonis. hominem esse aliquid. hominem esse nihil vel negatio seu priuatio et hoc accipiendo omnes terminos significatiue. quia secundum proprietatem sermonis non plus

o3 fingi tale abstractū generatio. ab h̄ ver/
bo generari. q̄ tale abstractū hominitas ab
illo accusatiuo casu hoies. 7 iō p̄ modū si/
milē p̄ quē r̄nderet ad tales q̄stiones factas
de abstracto cor̄ndente p̄cise isti accusati/
tio casu hoies. q̄d sit tale hominitas. Quid
est hominitas. Aut hominitas ē aliqd̄ aut
nihil. Aut ē res. r̄ndeō ad tales q̄stioēs. aut
generatio est aliqd̄. aut nihil 7 sic de alijs.
q̄ sic etiā tales q̄stiones nō sūt p̄p̄riē f̄z p̄p̄ri/
tate f̄mōis. s̄z si debeāt recipi. d̄nt recipi f̄m
bonū sensū vtētū. Ita dico d̄ talibz. an gene/
ratio sit aliqd̄ 7 p̄sibi. Et vlt̄ dico p̄portio/
nabilit̄ de oibz abstractis q̄ fungūf̄ et aduer/
bijs. p̄positiōibz. verbz. p̄iunctiōibz. 7 vlt̄ sin/
cathegremanibz 7 de alijs abstractis. p̄ q̄bz
supponūt sua p̄creta. nec p̄ illis p̄ q̄bz suppo/
nūt sua p̄creta. q̄si possent supponere p̄ illis
p̄ q̄bz supponūt sua p̄creta. nisi includāt eq̄/
ualent̄ in significando aliqd̄ sincathegreu/
ma. q̄cqd̄ p̄cedit̄ de p̄creto o3 p̄cedi f̄m p̄p̄ri/
etatem sermonis de abstracto. Et iō sicut
Aristoti. cōcedit̄ illā. h̄o currit. ita p̄cederet
istā. h̄ūanitas currit. nisi humanitas p̄cise
significet formam. Et sic dicit̄ q̄ q̄cquid
p̄dicat̄ de aliq̄ abstracto si vere p̄dicet̄. p̄di/
cat̄ de illo p̄ se p̄mo mō. dicendū q̄ illa p̄p̄o ē
simpliciter falsa. Si em̄ illa p̄p̄o sic accepta es/
set vera. oēs tales eēt̄ falsē. deitas videtur
a beatis. deitas distinguit̄ realit̄ a creatur̄.
deitas ē oipotens. h̄ūanitas ē in rez natura
h̄ūanitas ē vnibilis supposito vbi. h̄ūanitas
distinguit̄ ab anglo. 7 mlt̄e tales. cū nō sint
p̄ se p̄mo mō. 7 t̄m manifestū ē q̄ sint h̄e 7 mlt̄
te eaz cadūt sub fide. ita q̄ oppositē sūt here/
tice vñ nec in p̄his nec antiq̄s scrijs vel alijs
inuenit̄. q̄ talē distinctōz posuerūt inter ab/
stractū 7 p̄cretū sic moderni faciūt. s̄z apud
antiq̄s mlt̄a fuerūt synonyma cū suis p̄cre/
tis 7 mlt̄a abstracta nō debebāt h̄z f̄m p̄p̄ri/
etatem sermonis. s̄z t̄m fierēt ficta p̄t̄ aliq̄
triū causaz dictaz p̄us. Et iō nō rep̄bendo
antiq̄s. q̄ vtilit̄ 7 causa metri vel ornatus
sermonis vel breuitatis talia abstracta sin/
gebant. Et h̄ erat eis satis cōueniens. q̄ de
re satis eis p̄stabat. saltē sapiētibz. p̄cipue ari/
stoni. Et iō Aristot. min̄ de mō loq̄ndi cu/
rabat. Et q̄ res fuit nota sic p̄t̄ p̄mo p̄hisic.
q̄ modicā sollicitudinē habebat de nomibz
Et ideo multū p̄ter hoc q̄ recipiūt autorita/
tes antiquoz sicut sonāt ad l̄fam. 7 f̄m p̄p̄ri

etatem sermonis q̄d t̄m intentum nō habu/
erūt antiqui. in errores varios incidunt
Consequēter ad p̄dicta debet dici. q̄ om̄es
tales p̄positiōes sunt improp̄e. aditas est ali/
qd̄. abietas ē relatō. adq̄tas ē respect̄ bectitas
est distincta a natura. 7 sic de multis talibz
que recipiunt a modernis. nec plus sunt re/
cipiende f̄m p̄p̄rietatem sermonis. q̄ si ab
istis aduerbijs. dū. cum. t̄m. iam. 7 ab alijs
aduerbijs. 7 a talibz p̄iunctiōibz. si. et. vel. at
q̄z ab alijs fingant̄ talia abstracta. dūmi/
tas. cummitas. t̄mctitas. iāmitas. s̄mras. ar/
titas. eritas. qūntas. 7 p̄t̄ hoc formen̄ tales
p̄positiōes. dūmitas ē aliqd̄. s̄mctas aliqd̄
velitas est de. 7 sic de alijs. Ad secundum
dico. q̄. p̄. nō intendit̄ q̄ punct̄ cadit in dif/
finitione linee. tanq̄ aliqd̄ de eēt̄ia linee.
vel tanq̄ importans aliqd̄ de eēt̄ia linee 7
distinctū a linea. S̄z intendit̄ q̄ i diffiniti/
one expr̄mente quid nomis ipius linee po/
nitur hoc nomen punctus. 7 f̄m famosam
diffinitionē linee. siue illa sit vera diffinitio
linee siue n̄. q̄ t̄m nō ē h̄a diffinitio nisi f̄z intē/
tionē recte sentientē de puncto 7 linea. Nec
est t̄m intelligendū q̄ punct̄ sit aliq̄ p̄uatio
distincta totalit̄ a linea sic hoies cōmuniter
imaginant̄. q̄d impossibile ē imaginari sc̄z
q̄ punct̄ sit aliqd̄ vel p̄uatiū vel positiū
f̄z se totū distinctū vlt̄ nō idē cū linea. imo f̄z
p̄p̄rietatē sermonis siue significatiōis nec est
p̄cedendū q̄ est positiū. nec q̄ est p̄uatiū
Et si dicat̄. illa sunt p̄tradicoria. punct̄
est positiū. punct̄ nō est positiū. igit̄ f̄m
p̄p̄rietatem sermonis altera est vera 7 alte/
ra est falsa dico q̄ sicut f̄m p̄p̄rietatē illa nō
sunt p̄tradicoria. videre hoies est aliqd̄. vi/
dere hoies nō est aliqd̄. nec illa. nō h̄z vlt̄erī
ozem extensionē est aliqd̄. nō habet vlt̄erī
rem p̄tensionē nō est aliqd̄. punct̄ est aliqd̄
punct̄ nō est aliqd̄. 7 hoc accipiēdo termi/
nos om̄es significatiue. Et p̄ter hec neu/
tra illaz ē concedēda de f̄tute sermōis. Et
istud cū p̄cedentibz dictū sit f̄m illū modū
ponēdi qui dicūt. q̄ h̄ nomē punctus equa/
let in significādo vni aggregato et mult̄ di/
ctiōibz. q̄d f̄z artē gr̄maticā nō potest red/
dere suppositū verbo. 7 ideo nulla oratio est
p̄p̄ria in qua ponit̄ vt supponat respectu ver/
bi gr̄maticē loquēdo. Si aut̄ teneat̄ aliūf
modus ponēdi d̄ quo dictū est prius. sic cō/
cedendū est q̄ punctus est quid positiū

7 punctus est quā. 7 linea ē diuisibilis. q̄ eq̄/
ualet isti. quantū t̄m. vel tante p̄tensionis ē
aliqd̄. 7 quātū est diuisibile 7 sic de alijs.
Ad tertium p̄cedo p̄portionabilit̄ d̄ linea et
supficie sicut de puncto. vnde sicut f̄m vnūz
modū loq̄ndi hec ē cōcedēda. punct̄ est diui/
sibilis. ita ista linea ē corp̄. Sc̄m aut̄ aliū
modū loquēdi. sicut h̄ nō est p̄p̄ria. punct̄
est aliquid ita nec illa linea est aliquid. nec
illa superficies est aliquid. sed quelibet illa
rum est figuratiue dicta 7 accipiēda. Et
q̄n̄ dicit̄ q̄ terminatū diffinit̄ p̄t̄mās. di/
cendū q̄ illa p̄positiō sicut ē formata ē falsa.
T̄m nō est imaginādū q̄ sit ibi aliqd̄ termi/
natū. 7 p̄ter illud terminatū sit al̄ terminat̄
distinctū a terminato. siue p̄uatiū siue po/
sitiū terminas illud terminatū. s̄z t̄m ē ibi
dictio noim̄ importatiū eadē res diuersis
modis gr̄maticalibz. sicut isti duo obliqui
hois 7 h̄oi importat̄ eadē res omnino di/
uersis t̄m modis gr̄maticalibz. Et de tali/
bus noibz nō est inēduēns. si vnū cadit in
diffinitōe expr̄mente q̄d nois alterius nois.
Sic em̄ hoc nomē ens cadit in diffinitōe
expr̄mente q̄d nomis illi nois vnū. 7 illi no/
minis vez. 7 illi nois bonū. 7 tamē nihil i/
portat̄ p̄ vnū nomē q̄n̄ importet̄ p̄ reliquū.
q̄uis intelligit̄ p̄ vnū nomē taz in obliquo
q̄ in recto. 7 p̄ aliud nomē nō nisi in recto.
vñ intelligim̄ p̄ hoc nomē vez importat̄ tā
in obliquo q̄ in recto. p̄ eo q̄ intelligim̄ est
ens intelligibile 7 ab intellectu intelligibile
Per h̄ nomē at̄ ens nō importat̄ nisi i recto
t̄m 7 iō in proposito posset p̄cedi vlt̄ p̄p̄rie vlt̄
figuratiue f̄m diuersuz modū ponēdi illa
noia esse significatiua terminas 7 termina/
tūz. q̄d idē est terminas 7 idē est terminatū
7 idē terminat̄ se. Sic idē intelligit̄ se. vlt̄ idē
q̄ ē idē sibi. Et q̄n̄ dicit̄ q̄ positiū nunq̄ in/
cludit̄ essentialit̄ p̄uatiōē. patet q̄ illa nō
ē cōcedēda. punct̄ ē p̄uatio. superficies ē p̄uatiō
7 h̄ f̄z p̄p̄rietatē f̄mōis. 7 f̄m imagiatōz illoz
q̄ imaginant̄ q̄ p̄uatiō sit aliqd̄ a p̄te rei q̄cū
q̄ modo distinctū a rebz positiuis. vñ argu/
menta illa sunt recitata siue facta cōtra illā
imaginatiōē q̄ imaginat̄. q̄ punct̄ sit a p̄te
rei q̄dam p̄uatio distincta q̄cūq̄ mō ima/
ginabili f̄z se totū a linea. f̄z q̄d intētū vide/
tur ille doctor̄ ip̄robare illā op̄inōē p̄tra/
quā facit argumēta p̄tracta. S̄z sic nō ponit̄
illa op̄inō. nec magis ponit̄ q̄ punct̄ est p̄

uatio q̄ positiū. q̄uis in diffinitōe expr̄mē
te quid nois ipius debeat poni vnū nomē
negatiū vel p̄cept̄ negatiū. Et iō de vir/
tute f̄monis. vel ē p̄cedendū q̄ punct̄ sit res
absoluta quāta 7 diuisibilis. vlt̄ q̄ ois oratio
est ip̄propria in q̄ ponit̄ h̄ nomē punct̄ p̄ alte/
ro extremo distincto ab alio extremo 7 a co/
pula. 7 nulla talis ē recipiēda f̄m p̄p̄rietatez.
s̄z tanq̄ figuratiue dicta. 7 p̄tra illū modūz
ponēdi in nullo p̄cedūt argumēta doctorū
Ad quartū q̄d tactū est p̄ argumēta do/
ctoris p̄t̄ dici multiplici q̄ p̄hus taz ibi q̄
in libro p̄hisic. q̄ etiā in alijs locis loquēs d̄
puncto loq̄bat̄ f̄m op̄inōē famosaz f̄m cō/
suetudinez suā. q̄z p̄formabat se mō loq̄ndi
alioz q̄n̄ materiā nō ex intētōe tractabat. vñ
de auctoritatibz suis tāgentibz aliquā mate/
riā quā nō ex intētōe tractauit. nō videt̄ mlt̄
tum eē curandū q̄z t̄m frequē loquebat̄ vt
plures. 7 iō vbi tales materias ex intētōe
tractant frequēter dixit̄ oppositū. sicut libro
p̄dicamētoz dicit̄ q̄ genera 7 spēs sūt substā/
tie sc̄dē. In septimo aut̄ metaphisice vbi ex/
intētōe q̄rit an gen̄ 7 species vlt̄ vlt̄ia sint
substātie. Et intētōe determinat̄ q̄ nullū vlt̄
est substātie ē in p̄posito. H̄usq̄ iuenit̄ q̄ Ari/
stoniles ex intētōe p̄tractant̄ illā q̄stionez
an punct̄ sit res indiuisibilis distincta realit̄
ab om̄i re diuisibili. iō oēs auctoritates siue
q̄ sonāt punctū esse talē aliā rem sunt expo/
nēde 7 glosande. q̄z vel loq̄bat̄ vt plures. vlt̄
f̄m op̄inōē famosaz. vel gr̄a exēpl̄. vel fi/
guratiue. vel diuerse sūt diuersimode expo/
nēde sic de diuersis patebit infer̄. Unde
p̄hus i libro p̄dicamētoz nō intēdit̄ q̄ vna
res absoluta distincta realit̄ a p̄hibz lineeco/
pulet p̄tes linee ad inuicem. 7 p̄ter h̄ dicat̄
linea p̄tinua. t̄m em̄ linea nō esset p̄tinua p̄
seip̄am nec p̄ aliq̄s p̄tes suos s̄z p̄ vnā rē di/
f̄tinctā totalit̄ a linea. 7 eadē facilitate dice/
ret̄ q̄ duo ligna p̄tinuāt̄ p̄ vnū lapidē. Nec
p̄t̄ pl̄ dicit̄ q̄ punct̄ sit talis res sit termi/
nus linee q̄ lapis ē termin̄ ligni. cūz tāta
vel maior sit distinctio int̄ lineā 7 punctum
q̄ int̄ lapidē 7 lignū. Nec plus p̄t̄ dici q̄ pu/
ctus sit accidēs substātie existēs in linea q̄
lapis est in ligno. Et iō p̄hus p̄ illā p̄positōz
p̄tes linee copulant̄ ad vnū terminū cōmu/
nē intelligit̄ illā p̄positiōē. int̄ p̄tes linee ni/
hil ē mediū 7 ille faciūt p̄ se vnū. Ita q̄ duo
requirūt ad h̄ q̄ linea sit p̄tinua. videt̄ q̄ i

ter ptes linee nihil sit mediū situale. Et ppe
h qñ vnū corp^o est in vno situ 7 aliū corpus
i alio situ. 7 iter illa corpa ē aliud mediū si-
tuale. illa duo corpa n̄ cōtinuā. Scdm
requirit videlicet q̄ faciāt p se vnū. 7 p hoc
trigua n̄ sūt cōtinua. 7 ita p illā ppositōz pres
linee copulāt ad pūctūz tāq̄ ad terminum
cōm. 7 p p̄siles itelligit p̄bus illā copulati-
uam. iter ptes linee nihil ē mediū. 7 ip̄e faci-
unt p se vnā lineā. Et qñ dicit q̄ p̄ termi-
nus distiguit a terminato. Dicēdū est q̄ si h
nomē termin^o supponat p̄scise p alia re. ita q̄
p̄scise habeat vim noīs kathegorie. i signi-
ficādo vt nō equalcat alicui. alteri p̄ti orati-
onis. nec alicui composito ex tali pte. Et si
militer h̄ nomē terminatū. tūc posset dēdi
q̄ termin^o distiguit realit̄ a terminato si ali-
ud sit termin^o 7 aliud terminatū. S3 sic su-
mendo hec est falsa punct^o est termin^o. 7 li-
nea est terminata p punctū. Si alie signifi-
cent illa termināz terminatū tūc pōt nega-
ri illa ppositio vel dēdi fm q̄ diuersimode
placet exponere significata vocabuloz hoc
tū dico q̄ nō imaginandū q̄ linea sit quedā
res q̄ sit termin^o. s3 ex h̄ ip̄o q̄ linea est talis
res 7 nō vltim^o p̄tensa d̄z ibi terminari. Sic
qñ dicit q̄ albedo ē termin^o dealbarōis. 7
forma subalis est termin^o generatōis nō est
ibi imaginandū q̄ sit ibi vna res q̄ sit dealba-
tio 7 generatio. 7 postea vel sil' vna res alia
res q̄ sit albedo 7 forma. nulla ei apparet cō-
tradictio qñ dēd̄ posset facere formā sine oī
realia etiā in subiecto. nec videt q̄re res illa
d̄z destrui si ponat. S3 p̄ itā ppositōz. for-
ma est termin^o generatōis. d̄z intelligi illa.
qñ aliqd̄ ḡnat forma de nouo acq̄rit mate-
rie p̄tenti. 7 sic d̄z de ista. ita dicēdū ē p̄tenti
nabilit̄ de m̄tris alijs p̄silibz. Ad q̄ntū
7 seq̄ntez p̄t dicit. q̄ p̄bus loquit̄ fm opinio-
nem famosaz q̄ ponit punctū esse tales alia
rem. nō fm opinionē p̄riā. Ad septimū
dico q̄ h̄ vocabulū simul m̄ultiplicē accipi-
tur. Aliqñ sil' equalcat h̄nic toti. nihil ē me-
diū. vt sit sensus talis ppositōis ista sunt sil'
id est. int̄ illa nihil est mediū Et sic est ista cō-
cedenda. Illa tangūt se q̄z vltia sunt simul
sub illo sensu. illa tāgunt se inter q̄ nihil est
mediū. Aliqñ sil' equalcat ista in significādo.
nō distare situ. 7 sic nulle due res q̄ sint q̄cū
q̄z nō se tāgentes sunt sil'. nec h̄ vult p̄bus.
S3 p̄ illā ppositōz. illa tangūt se inter q̄ ni-

hil est mediū intelligit istā sic dictū est. Ita-
tangunt se inter q̄ nihil est mediū 7 si essent
talia indiuisibilia i istis tāgentibz ista essent
siml' 7 h̄ scdo mō accipiēdo h̄ vocabulū sil'
q̄z nō distaret loco nec situ. Et qñ d̄z q̄
nulle ptes duaz lineaz sunt siml'. Dicēdū
est q̄ accipiēdo sil' scdo mō vey est. nec h̄ re-
quirit ad h̄ q̄ aliq̄ tangāt se. m̄ accipiēdo sil'
p̄mo mō ptes linee sunt sil'. q̄z iter eas nihil
est mediū Ad octauū qñ d̄z q̄ cōtinua sūt
illa q̄z vltia sunt vnū. manifestū est q̄ illa p
posino d̄z exponi. q̄a falsa est de stute fmo-
nis icludēs d̄dictōz. sic illa icludēt d̄dictōz
plures hoies sunt vnū h̄o. Itā si sunt vltia
sunt plura. 7 p̄ seq̄ns nō sūt vnū. Itō dico
q̄ itellec^o p̄bi est ille. cōtinua sunt illa q̄ faci-
unt p se vnū. id ē. nō distāt. siue iter q̄ nihil ē
mediū. Ad nonū qñ d̄z q̄ punctū est idi-
uisibile. dicēdū est q̄ p̄bus vlt' loq̄bat̄ h̄z op̄i-
tionē famosaz. vlt' exponenda est p̄p̄o sic d̄i-
ctū est p̄tenti. Ad p̄firmatōz qñ d̄z q̄ p̄bus
pbat q̄ nullū quātū pponit ex indiuisibilibz
Dicēdū q̄ vey est. 7 illa cū sit negatiua nō i-
fert aliq̄salē affirmatiua aliqd̄ indiuisibile ē
Et qñ d̄z q̄ vnū fuisset ita diffuse pbare
cōtinuū nō pponit ex indiuisibilibz nisi eēt ali-
q̄ talia indiuisibilia. dicēdū q̄ nō est vnū p-
bare vnā p̄clusionē p diuersa media q̄uis
posset pbari p vnū mediū sufficientē Un̄ suf-
ficiēs mediū fuit pbare nullū indiuisibile ē
s3 tū alia nō sup̄uerēt. 7 h̄ specialit̄ i illo ca-
su. nā pbare q̄ nihil est indiuisibile in ist' in-
ferioribz nō p̄t fieri nisi p rōnes subtiles q̄a
mathematici 7 aliq̄ min^o exercitati in metha-
p̄sica 7 loica nō p̄t p̄bendere. S3 pba-
re cōtinuū nō pponit ex indiuisibilibz per alia
media etiā si eēt talia indiuisibilia. p̄t fieri p
rōnes maḡ apparētes mathematici 7 alijs q̄
buscūq̄. sic alias oñdēt 7 iō nō sunt rōes su-
p̄sue. Ad decimū p̄t dicit sic ad p̄cedētia
q̄a loq̄bat̄ fm famosaz opinionē. Ad ar-
gumētū p̄ncipale p3 q̄ illa. pūct^o ē termin^o
linee. est falsa de virtute sermonis. est tū ve-
ra fm sensuz q̄ p̄tendit sic dictū est.

Secundo queritur

Utr̄ linea 7 superficies realit̄ distin-
guant̄ int̄ se 7 a corpe. Et sic. q̄ fm p̄bum i
p̄dicamētis sunt distincte sp̄es q̄ntitat̄. q̄ di-
stinguūt realit̄ inter se 7 a corpe. Ad oppo-
sitū. sic punct^o b3 se ad lineā sic se b3 linea ad

superficiē. 7 superficies ad corpe. s3 punct^o nō ē
realit̄ distinct^o a linea sic pbatū est in p̄cedē-
tibz. igit nec linea a superficie. nec superficies
a corpe. 7 p̄ seq̄ns linea 7 superficies non di-
stinguunt̄ inter se nec a corpe. Ad illā
q̄stionē dico q̄ linea 7 superficies nō sūt res
distincte inter se 7 a corpe. Et em̄ linea non
sit distincta a superficie p̄t pbari per p̄mā ra-
tionē 7 tertiā 7 quartā. 7 p̄ alias rōnes theo-
logicas per q̄a pbat̄ q̄ punctus nō est res
indiuisibilis distincta realit̄ a linea. Itā si
linea esset talis alia res. nō esset in aliq̄ sub-
iecto p̄mo 7 adequato. Siliter essent infini-
te linee q̄rū nulla esset pars alter^o. Siliter
dēd̄ nō posset diuidere vnū cōtinuū nisi cau-
saret plures res absolutas. 7 d̄strueret aliq̄
rē absolutā Nec posset vnire. nisi p̄sist̄ corū
peret 7 p̄duceret res nouas Siliter tūc nō
videt̄ contradictio q̄ eēt superficies sine linea. 7
p̄ seq̄ns esset superficies nō terminata. 7 tū
esset finite latitudinis. Et aut̄ superficies
esset distincta a corpe p̄t pbari p̄ p̄mā rōem
theologicā. q̄z nō p̄t sibi assignari aliud sub-
iectū adequatū 7 p̄mū sicut euident̄ apparz
Siliter p̄t h̄ pbari p tertiā rationē. nā eēt
infinite superficies in actu s3 in potētia tū fi-
nite. q̄z sole vltimē superficies corpe sunt in
actu. alie aut̄ nō sunt nisi tū in potētia.

Contra sic ponētes. Aut partes corpis
copulant̄ ad superficiē que ē in rez natura et
et̄ns. aut ad superficiē q̄ nō est in rerū natura
sed potest eē. Si dēd̄ p̄mū igit illa superficies
est in actu. 7 p̄ seq̄ns sūt infinite superfici-
es in actu. Si dēd̄ scdm. igit ille partes cor-
poris nō sunt actualit̄ cōtinue s3 tū in potē-
tia. q̄z nulle ptes actualit̄ cōtinuant̄ p id qd̄
nō est in rez natura. Et tūc q̄ro. q̄nto la po-
tētia reduceat̄ ad actū. an qñ ille partes cō-
tinuant̄. an qñ nō cōtinuant̄. Ad p̄mō modo
q̄z tūc fm illos sp̄ superficies cōtinuas est i po-
tētia nō in actu. Nec scdo mō. q̄z tūc nō cō-
tinuant̄. S3 dicat̄ q̄ illa superficies nō di-
citur esse in potētia q̄z nō est in rez natura.
s3 q̄z nō est separata a corpe. sicut partes di-
cunt̄ in potētia nō quin sint in rez natura.
s3 q̄z nō sunt sepe a toto. Contra h̄ nō
sufficit. Primo q̄z ad h̄ incōueniēs seq̄t ta-
le. q̄. si infinita sunt in rerū natura eiusdem
quātitat̄. Secūdo q̄z om̄e qd̄ est in reruz
natura 7 nō est pars alter^o est simpliciter in
actu sibi p̄tenti. s3 illa superficies ē in reruz

natura. 7 nō ē pars alter^o. igit est simpliciter
in actu. Tercio sic q̄z sicut illa superficies
media n̄ est separata a corpe ita nec vltima
est separata a corpe. igit sicut vltima ē i actu
ita illa est i actu. Sic igit p3 q̄ si superficies
sit alia res a corpe sequit̄ illud incōueni-
ens q̄ infinita eiusdē quātitat̄ quoz nul-
lum est pars alter^o sunt in actu. Conclu-
sio etiā p̄ncipalis p̄t pbari per quattuor et
q̄nq̄ rationes. 7 per alias sequētes. Si em̄
superficies sit res fm se totā distincta a cor-
poris. non videt̄ aliqua d̄dictio q̄ deus faci-
at eā sine corpe vel econuerso. 7 per cōse-
quens potest esse corpus sine omni superfi-
cie tali 7 tamē erit finitū 7 cōtinuū. q̄z om̄ino
frustra ponit superficies. Similit̄ q̄ro q̄nto
superficies 7 corpe faciūt vnū. in sacramen-
to altaris aut faciūt vnū. per se aut vnū per
accidens. aut vnū aggregatōe solū. p̄mum
nō potest dari. q̄z tūc superficies esset pars
corporis vel ambo essent partes essentialēs
alterius. quod nō potest dari. Et si d̄i-
cat̄ q̄ superficies q̄uis nō sit pars quātita-
tiua corporis est tū pars essentialis corpo-
ris Nec improbat̄ a p̄ho. q̄uis improbet̄ q̄
superficies sit pars q̄ddatiua corporis

Contra q̄ncunq̄ aliqd̄ est pars alter^o
vel est eiusdē rationis cū alia parte. vel alte-
rius rōnis. igit si superficies sit pars cor-
poris quod est per se vnū. vel est eiusdē rati-
onis cū alia parte corporis. qd̄ etiā non po-
test dari. quia q̄ncunq̄ aliq̄ partes diuersa
rum rationū faciūt per se vnū. vna illaz est
materia vel potētia. 7 alia est actus vel for-
ma. s3 potētia 7 actus facientes per se vnū
nunq̄ distinguunt̄ loco 7 situ. sicut manife-
ste patz. q̄ nullo mō sunt potētia 7 actus. 7 p̄
p̄sequens nō faciūt per se vnū. scdm etiā n̄
potest dari videlicet q̄ superficies 7 corpe faci-
unt vnū per accidēs. quia tūc vnū essz acc^o
alterius. 7 per p̄sequēs superficies essz sub-
iectiue in corpe vel econuerso. quoz vtrū-
q̄ est falsum ex argumētis factis in p̄ceden-
ti q̄stione. Nec potest dari tertiū sc3 q̄ faci-
unt aggregatōe vnū. q̄z tūc non posset assi-
gnari q̄ superficies aliter esset termin^o cor-
poris q̄ vas est termin^o aque. tūc etiā nul-
la apparet̄ contradictio quin dēd̄ posset facere
corpus in eodē loco 7 situ sine superficie. si-
cut potest facere aquā in eodē loco 7 situ
sine vase. 7 tamen tūc corpus esset cōtinuū
B 1

um infinitū sine omni superficie. quo processio
ps q oino frustra ponit talis superficies. Si
militer tē an trāsubstantiatōz superficies l' cēt si
ne suba l' cēt i alia suba tāqz i subiecto pmo
z adequato. z nō in eadē suba in q̄ ē pmo et
adeqto co: p. sic p̄ pbari p argumēta facta
in q̄stione pcedēt. z p̄ sequēs cēt alia suba
ibi p̄ter materiā z formā in q̄bo ponit corp^o
qd ē q̄ntitas subiectiue. Et p̄ dicit p̄ q̄ li/
nea z superficies nō distinguūt realit̄ inter se
Et qz p̄batū est qz superficies nō distinguit a
corp^o. q̄ nec linea. z p̄ sequēs nec iter se nec
a corp^o realit̄ distinguūt. Ad argumētū
p̄ncipale dico qz isti processio linea z superficies
sūt distincti z h̄ suffic ad distinctōz speciez.
h̄ m̄ nō obstat illa q̄ significat nō sūt distin/
cti. sic enim loc^o z superficies sunt species di/
stincte. z tamen non sunt distincta realit̄.
sed sufficit qz significant diuersimode idem
sicut p̄ dicit commentator. iij. metha. de ente z
vno. ubi vult qz ens z vnu significat idē. sed
modis diuersis. Un̄ sic talis diuersitas mo/
dōz significandi eandē rē falsificat p̄dicatōz
vnu de alio q̄ntitas tales mōi significandi non
sunt nisi duo. scilicet casus z numer^o. Ita diuersi/
tas modōz significandi suffic ad distinctōz
speciez q̄ntitatis frequēt vna se p̄ dicit de
alia. Cōtra ista sūt mltā q̄ ad p̄ns p̄trāleo.
qz alias in diuersis locis dixi de eis.

Erro queritur.

Utrū corp^o qd est q̄ntitas sit res absolu/
ta distincta realit̄ a suba. Qz sic qz fm p̄m
p̄mo posterior. negativa ē imediata in q̄ ne/
gat vnu p̄dicamētū ab alio sic h̄ est imedia/
ta. nulla suba ē q̄ntitas. z p̄ sequēs suba est
alia res a q̄ntitate. Ad oppositū Suba d̄
se h̄z p̄tes. igit de se ē q̄nta igit nō est p̄ aliaz
rē q̄nta. z p̄ns nō est alia res. Circa istā
q̄stionē p̄mo declarabo vnā opinionē p̄ viā
narratōis. Secōdo p̄ viā p̄batōis. Ter/
tio ponā obiectōes h̄ istā opinionē soluat.
Circa p̄mū dico qz q̄ntitas nō ē alia res
absoluta distincta realit̄ a suba z a q̄litate
h̄z si h̄ nomē q̄ntitas supponat p̄ alia re et
h̄at p̄scise vi noia kathegorumatiē i signi/
cādo. dz p̄cedi qz aliq̄ q̄ntitas nō ē suba sed
q̄litas. ita qz q̄ntitas p̄dicat p̄cularit̄ tā de
suba q̄ de q̄litate. qz aliq̄ suba est q̄ntitas. z
aliq̄ q̄litas ē q̄ntitas. Hod^o aut̄ ponēdi ē
ille. aliq̄ suba ē simplr̄ idiuisibil̄ i p̄tes et dē

rōis q̄ suba ē angel^o z aia intellectiua. ois aut̄
alia suba p̄ponit ex aliq̄bo p̄tbo eiusdē rōis
int se. q̄ntitas nō oēs p̄tes sunt eiusdē rōis euz
toto int se. sic etiā i hoie aliq̄ p̄tes sūt eiusdē
rōis int se q̄ntitas nō oēs p̄tes sunt eiusdē rō/
nis euz hoie. tales aut̄ sic ex natur^o suis sine
oi re addita h̄nt qz sūt plures. q̄ntitas nō sunt
plures cāliter ex se. s̄ p̄ suas causas cēntia/
les p̄nta efficiētēz finē. ita ex suis natur^o h̄nt
qz nafalit̄ z p̄ agēs creatū. q̄cqd sit de poten/
tia diuina absoluta. nō sūt in eodē loco z situ
z id ex h̄ qz p̄ducūt a q̄cūqz agēte creato pro/
ducūt sūt i distincto situ ita qz vna ps distat
ab alia situ z ē extra aliā. q̄ntitatis nō la alia
res secū p̄ducūt. z si sit ali^o loc^o ambiēs ip̄m
p̄ductū. illud p̄ductū q̄ntitatis nulla alia
res sibi inhereret cēt circūscriptiue i illo loco
Ita qz totū cēt in toto loco z ps in p̄te. z per/
p̄ns eo ip̄o cēt q̄ntū. qz nihil aliū cēt q̄ntitas
de q̄ est q̄ntitas qz corp^o p̄tinuū p se vnu. v̄l res
h̄ns p̄tes v̄l p̄tem extra p̄te circūscriptiue ex/
stens i loco. si loc^o sit ambiēs ip̄m Et ita ip̄a
met suba p̄ h̄ solū qz h̄z p̄te extra p̄tes sine oi
re adueniēte sibi ē q̄nta. Et p̄ p̄ns ad h̄ qz sit
q̄nta nō requirit talis alia res Et sic est de sub/
stantia qz aliq̄ h̄z tales p̄tes. ita ē de aliq̄ q̄lita/
te. q̄ sine oi re addita sibi imo si ab oi alia re
cēt separa z h̄et p̄te extra p̄te cēt q̄nta. z per/
p̄ns ista q̄litas nō differret realit̄ ab ista q̄n/
titate. Sic igit aliq̄ q̄ntitas ē suba. z aliqua
q̄ntitas est q̄litas. sic aliq̄ suba h̄z p̄tem extra
p̄te. z aliq̄ qualitas h̄z p̄te extra partem.

Secōdo p̄bo istā p̄clusionē. scilicet qz aliq̄ suba
est q̄ntitas. z eodē mō p̄ p̄bari qz aliq̄ qua/
litas ē q̄ntitas. ita scilicet qz nō sit alia res disti/
cta. Primo sic. oem rē absolutā priorez alia
re absoluta. p̄ de d̄ potētia sua absoluta cō/
seruare z posteriore destruere nō mutādo il/
lam rē potē localit̄ v̄l situat̄. Si igit h̄ sub/
stantia sit quāta puta ille lapis. p̄ de de potē/
tia sua absoluta p̄seruare illā substantiā z de/
struere illā rē posteriore qz ponit q̄ntitas. n̄
mutādo substantiā illā lapidis localit̄ v̄l situ/
at̄. s̄ cū h̄ete illā substantiā. qz nō videt ne/
cessariū. ita qz et̄ oppositū includat d̄dictōz
si de v̄l illā rē absolutā potē p̄suare qz co/
gat eā mutare de loco ad locūz. Ponat igit
qz sūt mutatiōe locali illa res potē p̄seruet z
posterior destruat. Tūc q̄ro aut̄ illa substa/
ntia ē circūscriptiue i loco. aut nō est circūscri/
ptiue i loco. Si de p̄mū. igit illa substantia

est quāta. igit h̄ est aliqua q̄ntitas z h̄ non est
alia res posterior. Igit h̄ aliq̄ q̄ntitas ē si/
ne quāntitate qd ē falsum. Si nō sit circū/
scriptiue in loco. Cōtra accipio vnā p̄tes
illā substantiā z q̄ro. aut ē i eodē loco sine dif/
finitive siue circūscriptiue in q̄ est alia ps aut
nō. Si sic. igit ē mutata localit̄. qz p̄ns non
erat in eodē loco. Si nō sit in eodē loco. igit
tur ē in alio z p̄ns totū est i toto loco z ps
in p̄te. z p̄ns totū ē circūscriptiue i loco z p̄
p̄ns totū est q̄ntū sine oi alia re addita sibi.
v̄n multo magis derogat diuie potētie. dicē
do qz de nō p̄t p̄suare rē potē sine mutatiōe
locali ip̄i z destruere rē posteriore. qd m̄ se
quis ad contrariā opinionēz. qz ponere qz aliq̄
q̄ntitas ē substantia. Si dicat qz substantia
illa non h̄z p̄tes nisi p̄ q̄ntitate. z id destructa
q̄ntitate nō h̄z p̄te z p̄ns nō erit in loco cir/
cūscriptiue s̄ t̄m diffinitive Cōtra ista. po/
sitiō n̄ viciat r̄sionē qz sp̄ se q̄ illd̄ icōueniēs
qz de potētia sua absoluta nō p̄t p̄suare
rem potē sine mutatiōe locali destruēdo rez
posteriorē. Preterea r̄sio falsum accipit
scilicet qz substantia nō h̄z p̄tes nisi p̄ q̄ntitatez si
q̄ntitas sit alia res. p̄mo qz si tota substantia ē
potē tota q̄ntitate z subiectū et̄. ita ps substa/
ntia ē potē p̄te q̄ntitatis z subiectū et̄. igit par/
tes substantie sūt potē p̄tes q̄ntitatis. si q̄n/
titas est res etiā subiectiue in substantia. igit
tur substantia nō h̄z p̄tes p̄scise p̄ alia rez ad/
uenientes sibi. Preterea id qd manet sine
alio est p̄t̄ p̄t̄. s̄ ps ista substantia est sine il/
la quāntitate. igit potē est ea. z eadē rōe est potē
alia q̄ntitate. Si dicat qz substantia nō h̄z
alias p̄tes nisi p̄tes q̄ sunt p̄tes q̄ntitatis ita
qz p̄tes iste nō sunt substantie s̄ sunt q̄ntita/
tes. Cōtra illa ps q̄ntitatis est i aliq̄ subie/
cto p̄mo. Aut igit i eodē subiecto p̄mo in q̄
est alia ps q̄ntitatis aut in alia. Si in eodem
igit illd̄ subiectū nō p̄t est extēsus p̄ q̄ntita/
tem qz aia intellectiua. q̄ est tota in toto cor/
pore z tota in q̄libet p̄te. Si sit in alio subie/
cto. igit sunt ibi distincte p̄tes quāntitatis. pu/
ta diuidat lignū in duas p̄tes. manifestum
est qz vtraqz q̄ntitas est in aliq̄ subiecto. z n̄
in eodē igit in distinctis. z p̄ns v̄l p̄ diuisi/
onē causat noua substantia v̄l iste substantie q̄
sunt istaz q̄ntitatis erant an̄ diuisione z h̄z
positū. Secōdo arguo sic. nō est magis im/
possibile deo facere rē h̄ntez p̄tes distinctas
realit̄ coexistere alicui toti nō informāti ita

qz totū coexistit toti z ps parti qz facere istā
eandē rē coexistere toti tali informāti. s̄ s̄
cōiter opinātes substantia h̄ns partes distin/
ctas realit̄ coexistit toti quāntitati informā/
ti ita qz tota substantia est sub tota quāntitate.
z pars substantie sub parte quāntitatis. igitur
possibile est deo facere qz substantia tota sit co/
existens eidē quāntitati nō informāti z pars
toti. hoc posito. ista substantia se ē quāta. qz
vere h̄z partē distinctā situ a parte. z n̄ ē sub/
stantia quāta p̄ aliquā quāntitatē aliā informā/
tē. qz ponit qz nulla quāntitas substantie infor/
met eā. s̄ t̄m coexistat sibi igit est quāta per/
seipam igit ip̄a substantia est qdā quantitas
qd ē p̄positū. Cōfirmatōz istā rōis pono
per dicta alioz opinātiū tria. qz fm eos qz
qd de respectu intrinsec^o adueniēte d̄ de re/
spectu extrinsec^o adueniēte est v̄z. s̄ de p̄t
facere extrema sine tali respectu. qz respect^o
inherētie qz quāntitas inheret subiecto est re/
spect^o extrinsec^o adueniēs fm eos igit p̄t de
facere ista extrema sine tali respectu. Cōfer/
net igit de istā substantiā lapidis z illā quāti/
tate destruēdo p̄scise illū respectū inherē/
tie. h̄ posito. adhuc ista substantia habebit re/
spectū p̄ntialitatis ad istā quāntitatē. ita qz to/
ta erit p̄ns totū z pars parti. igit illa substa/
ntia h̄z partē extra partē. z per p̄ns cēt quāta
z m̄ sine oi quāntitate informāte. igit ip̄amet
substantia ē tūc quāntitas Itē due rōes p̄bat
qz substantia se ē quāta per suas partes sub/
stantiales sine oi alia re adueniēte sibi z per/
p̄ns qz ip̄a ē quāntitas. Et qz arguo v̄lteri^o
qz nō est aliqua alia quāntitas nisi substantia
v̄l qualitas. qz frustra fit per plura qd p̄t fi/
eri per pauciora s̄ oia q̄ possūt saluari per/
talem quāntitatē distinctam a substantia z
qualitate possunt saluari sine ea sicut indu/
ctiue patet igit talis quāntitas distincta a
substantia z qualitate nō est ponēda. Per/
istas etiā duas rōes p̄ p̄bari qz qualitas est
quāntitas. assumpta ista maiore qz qua rōne
p̄t de facere qualitatē sine quāntitate si sit
alia res cū nō magis depēdeat a quāntitate qz
a substantia. Sic si de p̄t facere talē quāti/
tatē quā ponit sine substantia eadē rōe pote/
rit facere qualitatē sine quāntitate cū nō p̄t
depēdet qualitas a quāntitate qz qualitas
a substantia Cōfirmo rōnes p̄dicatas. non
magis repugnat substantie h̄ns partes per/
seipam sine oi alia re informāte eā ē in loco

dimisibili. ita q̄ tota res sit i toto loco 7 par
tes in partibz loci. q̄ repugnet rei idimisibi
li sine oi re i formate eā eē i toto loco 7 in q̄
libet pte. s; res idimisibil sic angel⁹ 7 aia itel/
lectua e tota i toto loco 7 i qlibet pte. igit̄ n̄
repuget rei hūi pres realit̄ distinctas cuius/
modi e suba material⁹ 7 et mlte qlitates esse
totā i toto loco. 7 pte i pte. sine oi alia re ad/
ueniente. S; h̄ posito tal res se hēbit pte ex
tra pte. 7 p̄ n̄s erit q̄nta sine oi alia re adue/
niēte sibi. vñ multuz vidēt derogare diuie
potētie illi q̄ dicit q̄ dē de potētia sua abso
luta n̄ p̄ facere q̄ vna res distet situ ab alia
nisi faciat vnā aliā rē faciētē illas res dista
re. 7 maḡ vidēt negare diuinā oipotētiā q̄
illi q̄ dicit q̄ suba hūi pres ē sine oi alia re
sibi adueniente q̄nta 7 circūsc̄ptiue i loco.

Itē p̄firmat̄ p̄dicte rōnes. nō pl̄ repuget
sube p̄posite ex aliq̄bz distinctis realit̄ 7 nat̄
distare situ eē p̄ seipam sine re addita sibi in
loco mō sibi p̄ueniēt. q̄ repuḡt sube idimisibi
bili n̄ hūi pres eē i loco mō sibi p̄ueniēt sine
re addita sibi. Sed angelus sine om̄i re ad
dita sibi est in loco diffinitive igit̄ nō repu/
gnat sube hūi pres distinctas realit̄ eē i loco
circūsc̄ptiue sine oi re addita sibi S; nihil
ē in loco circūsc̄ptiue nisi q̄ntū. igit̄ suba p̄
eē q̄nta sine oi re distincta realit̄ addita sibi
igit̄ frustra ponit̄ tal alia q̄ntitas. Itē cō
firmat̄ q; ois res q̄ ē p̄ns alteri rei localit̄ p̄
seipaz l̄ p̄ aliō intrinsecū ē sibi p̄ns. nihil eī ē
dictū q̄ vna res ē p̄ns localit̄ q; finis su⁹ est
ibi p̄ns localit̄ Si igit̄ suba lapidis sit p̄ns
loco. p̄ seipaz ē p̄ns loco. 7 p̄ n̄s eadē rōne
pres sube p̄ seipaz sunt p̄ntes loco. 7 p̄ n̄s
tota suba ē p̄ seipaz fundamētalit̄ circūsc̄ri
ptiue i loco. s; oē qd̄ seipō ē circūsc̄ptiue in
loco seipō ē q̄ntū. igit̄ suba seipā ē q̄nta 7 p̄
p̄ns ē q̄ntitas. Eadē rō fieri p̄t de qlitate.

Itē p̄firmat̄ p̄dicte rōnes. q; q̄n aliq̄ sunt
nata facere vnū q̄ t̄m p̄nt nō facere vnū cui⁹
mōi sūt pres aq̄ 7 aer⁹ 7 alioz mltoz. q; ali
q̄n cedē pres faciūt p̄ se vnū aliq̄n n̄. Si de
us p̄t facere ea eē i loco 7 situ distincta q̄n n̄
faciūt p̄ se vnū sine oi re addita eis. ista eadē
p̄t de facere eē i loco 7 situ distincta sine oi
re addita eis q̄uis faciūt p̄ se vnū. nulla em̄
rō apparet q̄re pl̄ vnū d; negari ab oipotē/
tia diuina q̄ reliquū. S; de p̄t facere istuz
aerē q̄ est h̄ 7 illū aerē q̄ ē romē esse loco 7 si
tu distinctos d̄struēdo oia accidētia abso
luta i eis. 7 sine oi q̄ntitate inherēte eis. igit̄
de de potētia sua absoluta p̄t facere q; illi

duo aeres vniant̄ 7 faciant vnū aerē. 7 t̄m q̄
sunt distincti loco 7 situ sine oi tali re adue/
niēte eis. igit̄ ille aer hēbit pte extra pte sine
re t̄m addita. 7 p̄ n̄s erit q̄nt⁹ siue tali re ad/
dita. igit̄ frustra ponit̄ talis res addita ad h̄
q; aer sit quā. **Alē** aliq̄ vnū p̄nt p̄cedē
rōes p̄firmari q̄s p̄trāseō eā breuitat̄ **Ter**
tio p̄ncipalit̄ arguit̄ sic fm̄ mgr̄m sen. li. iij.
di. xij. **Quōi** accidētia. sapor. color. pond⁹
7 h̄mōi sūt sine subiecto i sacro altar̄. Sed
si q̄ntitas eēt alia res deferēs illas qlitates.
ille qlitates nō eēt sine subiecto s; essent in
subiecto. imo nullo mō posset verificari cōe
dictū doctoꝝ. **Et** p̄firmat̄ vt vidēt d̄ter
minatio ecclie q; accidētia remanēt in sacro
altar̄ sine subiecto sic ei t̄m vnū accidēs re
maneret sine subiecto. 7 oia alia eēt i subie
cto. igit̄ q̄ntitas n̄ eēt tal res distincta 7c. **Re**
ita q; intueō mgr̄m 7 textū cū glo. de ple. 7
dicta sc̄toꝝ nō inuenit̄ auctoritas ita apparēt
q; p̄ter sacm̄ altar̄ opteat̄ concreta alia
am rē mediā int̄ suba 7 qlitates sic ē ista
talē rē mediā deferētē qlitates. **In** oibz illis
locz de q̄ntitate nō sit mētio. nec s̄t et noiat̄
h̄ vocabulū. nec aliq̄ auctoritas loq̄t̄ de q̄n
titate vtz sit l̄ nō sit nisi q; mlte vidēt pone
re q; oēs qlitates i sacro altar̄ nō sūt in aliq̄
subiecto. vñ diē mgr̄ sic di. xij. q̄nti. remanēt
illa accidētia. q; s̄ enumerauit s; sapor pon
d⁹ 7 h̄mōi. p̄ se subsistētia ad m̄sterij r̄iti 7c.
Nec t̄m itēdo dicere q; ponētēs talē rē d̄ferē
tē talia accidētia de q̄bz loquunt̄ sc̄ti 7 q; isti
vidēt ponere sine oi subiecto sint heretici l̄
errātes in fide. seu circa sacm̄ eukaristie. q; talē
auctoritates licitū ē eis exponere **Nec**
oēs dicēs falsum sūt erronei estimādī. **E**
sic licitū ē eis expōere tales auctoritates do
ctoꝝ approbatoꝝ ab ecclia **I**ta licitū erit mi
hi n̄ solū exponere s; etiā negare dicta sc̄toꝝ.
q; se mutuo reprobāt. 7 i nullo rāq; autēti
ca ab ecclia approbant̄. **Quarto** arguo sic.
nullū accidēs absolutū ē simpliciter suo sub/
iecto p̄mo 7 adeq̄to. s; si q̄ntitas eēt alia ali
q̄ res a suba 7 qlitate eēt accidēs **Q**uero igit̄
d̄ suo subiecto p̄mo 7 adeq̄to. aut ē materia
aut ē forma. aut p̄positū **Nō** p̄positū. q; sub
iectū eēt cōpositū suo accidēte absoluto. qd̄
vidēt falsuz. **Nec** materia ē suū subiectū. q; talē
aliq̄s accidēs absolutū p̄cederet formā
i materia **Nec** forma ē suū subiectū p̄mū.
q; tūc materia si eēt sepata n̄ posset eē q̄nta. qd̄
vidēt eē falsū **S**ilr fm̄ p̄mētatoꝝ d̄ mētio
nes p̄cedūt i materia. igit̄ eadē rōe d̄ mētio

neo t̄minate sūt p̄mo i mat̄ia. **I**lla rō ē effi/
car sic estimo si teneat̄ ista opinio que negat̄
istā entitatē distinctā a mat̄ia 7 forma quā po
nūt aliq̄. **Quito** arguo sic. fm̄ p. i p̄dica/
mēt̄. sola suba ē susceptiua d̄rioꝝ. q̄ntitas
p̄o fm̄ illos n̄ ē suba 7 t̄m ē susceptiua d̄rioꝝ
qd̄ ē **A**rist. **Sexto** arguit̄ sic. q̄n ex den
so sit rāz q̄ro aut ē ibi noua alia q̄ntitas aut
n̄. s; p̄scise ē eadē q̄ntitas nūero. si ē in noua
igit̄ qlibz q̄ntitas p̄cedēs ē corrupta. qd̄ vi/
dēt falsū. **S**i p̄ sit noua. q̄ro de subiecto il
l⁹ q̄ntitat̄ optet̄ ei q; sit tota suba rarefca v̄
ps e. n̄ tota q; tūc due q̄ntitates eēt sil. qd̄
negat̄ sic opinātes **S**i p̄. seq̄t̄ idē. v̄ q; ac/
cidēs migret a subiecto i subiectū. sic posset
euidēt̄ oūdi s; obmittit̄ p̄ breuitatē. **S**i sit
eadē q̄ntitas. tūc sine variatōe absoluti co/
erit̄ maior loco nunc q̄ p̄. s; h̄ incōue
niēs ponit̄ de suba. igit̄ frustra ponit̄ tal q̄n
titas distincta a qlitate 7 a suba. **T**ō dico
p̄t̄ illas rōes 7 mltras alias tā p̄h̄sic. q; the
ologicas. q; q̄ntitas n̄ ē res distincta realit̄ a
suba 7 qlitate. s; aliq̄ q̄ntitas ē realit̄ eadem
cū suba. 7 aliq̄ q̄ntitas ē realit̄ eadē cū qlita/
te. vñ q̄ntitas nō ē nisi res hūi pte extra ptes
7 hūi pte distantē situ ab alia. siue res eēt
circūsc̄ptiue i loco. si sit aliq̄s abies ipz. **E**
q; aliq̄ suba seipā fundamētalit̄ q̄uis cālit̄
a dō l̄ alijs caus̄ extrinsec̄ h; pte extra ptes
nec optz p̄ere aliā rē trabētē vnā pte extra
aliā. s; eē extrinsec̄ rei puta efficiēs 7 finis. suf
ficiūt ad p̄ducēdū res diuersas vnā i vno si
tur aliā i alio. sine oi re mediā int̄ eas iō ipa
met suba ē q̄nta sine oi alia re applicata sibi l̄
scā sil cū ea **E**t sic dico de suba ita dico p
porōabilit̄ de qlibet re corpali. **Nec** illa
opio i aliq̄ d̄rogat sacro altar̄. s; mltras dif
ficultates circa sacm̄ altar̄ euitat̄ sic i r̄ndē
do ac obiciēdo patebit. **E**t iō l; aliq̄ moder
ni forte stimulatē inuidia illā opinionez rāq;
erroneā n̄ d̄gumēt̄ s; detractōibz lacerant̄.
antiq̄ t̄m doc. q̄uis eā n̄ itelligerēt̄ n̄ here
ticā circa fidē l̄ mores reputauerūt. q; rōes i
tēdo recitare 7 soluere. **U**n̄ **Q**uidā doc.
arguēs eā diē sic. h̄ opinio ē s; p. q; in p̄dica
mēt̄ distinguat̄ q̄ntitatē a suba 7 qlitate. **E**t
etiā p̄tra p̄mōne opinionē doctoꝝ. **E**t
ē s; exp̄ntiā 7 cū suba corp̄a densat̄ absq;
uersiōe aliq̄ rei i ipaz. efficiat̄ minorz q̄ntita
tis absq; aliq̄ p̄t̄ amissōe **E**t ē s; rōz q; i
diuersis subiectis d̄ntibz sp̄e vidēt posse eē eadē
q̄ntitas sp̄e. n̄ eī ē alia lōgitudō seu latitudo l̄
p̄h̄ditat̄ i pugillo aer⁹ q; i pugillo aq̄ **E**t

dicūt q̄ntitatē qlitat̄ r̄alit̄ differre a q̄ntitate
sube 7 ipaz realit̄ eē idē cū qlitate ē s; aucta
tē 7 rōz. **D**iē ei. p. vi. p̄h̄si. q; qlitas n̄ ē q̄ntitas
nisi p̄ accēs. qd̄ n̄ eēt v̄z si q̄ntitas diceret̄ p
p̄te **P**er rōes arguit̄ sic. ipossibile ē nafa
lit̄ corp⁹ qd̄ ē q̄ntitas sil eē cū alio corp⁹ qd̄ ē
q̄ntitas. s; qlitas sil eē cū suba igit̄ ex p̄dicta
opinioe seq̄t̄ h̄ ipossibile q; nafa lit̄ sil sūt so/
liditates due 7 et mlto p̄tes. q; q̄ rōe albedo
h̄et suā p̄p̄riā q̄ntitatē. eadē rōe sapor h̄et su
am. 7 caliditas l̄ frigiditas suā. 7 hūiditas 7
siccitas 7 sic de alijs. 7 sic nō erūt t̄m sil q̄n
titas sube 7 q̄ntitas qlitatis. sed eēt sil solū
dirates pluriū qlitatu. p; igit̄ q; sup̄ d̄cā opi
nio mltra iplicat̄ incōuentētia. **I**ste sūt rōes
ill⁹ doc. q; apparētiores sūt alijs **S**; p̄ter
illas addo alias. p̄mo q; suba panis nō trāf
substantia in quantitatez corp̄oris xpi. sed
t̄m in substantiā corp̄is xpi **S**; si substantiā
eēt q̄ntitas se eēt trāsubata i q̄ntitatē **L**ō
firmat̄ q; q̄ntitas corp̄is xpi n̄ ē i sacro alta
ris ex viuersiōis s; t̄m p̄comitāt̄ **S**; si sub
stantiā corp̄is xpi eēt q̄ntitas se eēt ibi q̄ntitas
corp̄is xpi ex viuersiōis. **P**retea arguūt
aliq̄ **S**i suba ē q̄ntitas igit̄ cū i sacro altar̄
nō maneat suba panis. igit̄ n̄ ē ibi q̄ntitas. qd̄ ē
s; p̄s 7 s; p̄tate sacram̄ti **A**lic rōnes p̄nt
adduci s; q; solutō eaz poterit̄ parere ex so
lutionibz iā factaz iō p̄trāseō **A**d p̄mū
argumētū ill⁹ doc. dico q; illa opio i nullo est
p̄ p̄m nec in p̄dicamēt̄ nec alibi. **E**t q̄n diē
q; in p̄dicamēt̄ distinguat̄ q̄ntitatē a suba 7 qlita
tate **R**ūdeo q; p. n̄ itēdit̄ distinguere iter sbaz
q̄ntitatē 7 qlitatē q̄si illa sint res absolute di/
stincte realiter iter se s; itēdit̄ distinguere
iter illa p̄dicamēt̄ q; iporāt̄ res. nō qd̄ di/
stictas res sed eadē q̄uis mōis diuersis q;
mōi nō sūt nisi mōi ḡmaticales v̄ loycales
7 iō q̄uis h̄ p̄dicamētū q̄ntitas sit distinctū re/
aliter. si sit res i aia ab alijs predicamētis. de
q; distinctiōe dictū ē alias n̄ t̄m iporāt̄ aliā rē
p̄ se vnā nisi illa res sit suba v̄ qlitas 7 ita di/
stictio p̄dicamētōz d̄ q; loq̄t̄ p̄h̄s stat sil cū h̄
q; q̄ntitas n̄ sit alia res a suba 7 qlitate. sic fm̄
cū loc⁹ 7 sup̄ficiēs n̄ distinguūt realiter t̄m sūt
distincte sp̄es q̄ntitatis **Q**uēz sūt distincte spe
cies q̄ntitatis p; p. i p̄dicamēt̄ **Q**uēz iste sp̄es
n̄ iporāt̄ distinctas q̄ntitates a pte rei p; q; tē
essent due q̄ntitates p̄tinētē sil situ 7 loco q;
rum neutra esset nata in formate aliā. **S**il
ter fm̄ p̄m in p̄dicamēt̄ caplo de qlitate
idē ē i diuersis p̄dicamēt̄. igit̄ p̄dicamēt̄ ali/
q̄n iporāt̄ eadē rē. igit̄ n̄ oblatē q; q̄ntitas

z substancia z qualitas sint distincta predicamta. poterit tñ aliq eoz ipotare eandē rez. z ita p̄t stare cū p̄ho q̄ quantitas nō est alia res absoluta a substantia z a q̄litate. sic s̄tē z al/bū sunt in diuersis predicamentis. siue p se siue p reductōz. ad p̄ns nō curo. z tñ iporat ali/ quā eandē rē. Cōs̄l̄r dico d̄ numero q̄ nul/ laz rē p se vnā iporat. nisi q̄ est sub aliq alia specie q̄ sub h̄ cōi numer⁹ sic p̄batū est ali/ as. z tñ sunt diuerse spēs. S̄l̄r ternari⁹ z q̄ ternarius sunt distincte spēs. z tñ nulla res vna p se iporat p ternariū q̄n est vel eē p̄t eiūsdē speciei cū alia re iporata p q̄ternariū nec eōuerso. Et iō sicut dictū est prius ad negandū vnū ceptū ab alio sufficit sola diuersitas modoz significādi. nō absolute q̄ nulla res significet p vnū q̄n significet p aliū. Sic etiā p̄ de istis duobz hō z boīf ipossibile est em̄ dare aliquā rē iporata p vnū q̄n iporet p reliquū. tñ hec est falsa. hō est species. Ita idēptitas significatoz p aliq̄s species vel genera stat cū distinctōne speciez z genēz. z sic frequēter p̄batū est. genera vel species nō sunt nisi cept⁹ vel noia

Ad sc̄dm̄ cuz d̄: q̄ illa opinio est cōem opinione doctoroz. R̄ndeo q̄ si intelligat per doctoroz approbatos ab ecclia romana nō ē ver⁹. imo p nullā auctoritatē alicui⁹ doctoris approbati ab ecclia romana p̄t h̄ p̄bari. Et si inueniat aliq̄ auctoritas talis doctoroz sonans. hec sufficient̄ exponēda est. nec ē in cōueniēs exponere dicta eoz. cū mlt̄a dicta etiā sacre pagine indigeāt etiā expositōe. qz mlt̄a nō sunt v̄a fm̄ p̄rietatē fm̄onis. s̄ fm̄ sensuz quē debent h̄re sunt verissima. vñ tales p̄positōes q̄s dixit saluator. Ego suz v̄is vera z p̄t me agricola ē. doctrina mea nō ē mea z h̄mōi mlt̄e nō sūt v̄e fm̄ p̄rietatē scr̄monis. sic dicit beatus August. in q̄dā omel. sup̄ Jobez q̄s in sensu q̄ dicebāt z q̄ debēt accipi sūt verissime. Et sic mlt̄e auctoritates scripture sacre sūt exponēde. ita auctoritates doctoroz approbatoz ab ecclia romana sonantes q̄ q̄ntitas sit alia res a suba z q̄litate etiā sūt exponēde. Si aut̄ p̄ doct. intelligāt doctoroz modernos mutuo se reprobatēs publice z occulte z etiā in scr̄ptis cōcedo. sed negare eos nō est incōueniēs. nihil ei qd̄ dicūt est recipiendū nisi qd̄ p̄nt. p̄bare p rōem euidētē. v̄l p̄ auctoritatē sacre scripture. vel p̄ determinatōz ecclie. v̄l p̄ doc. approbatos

ab ecclia. Et iō qz nullo p̄dictoz modoz p̄nt p̄bare q̄ q̄ntitas est alia res a suba z q̄litate. q̄s uis aliq̄ sophisticatōes possint adduci ad h̄ iō nō habeo p incōueniēte negare eos i hac pte. q̄ em̄ rōe ipi se mutuo reprobant. z posteriorēs reprobat̄ p̄ores. eos possū negare. vbi nō habēt p se nisi sophisticata vel auctoritates male intellectas. nec reputo me debere arrari ad eos s̄ rōnis dictamē. imo p̄iculosum z temerarium estimo. velle arrare quēcūqz ad captiuādū ingeniū suū z ad credendū aliq̄d qd̄ rō dicitat sibi eē falsum. nisi possit elici ex scripture sacra. v̄l ex determinatione ecclie romane. v̄l ex dictis doctorozum approbatoz. q̄le nō est illō q̄ntitas est res absoluta a suba z q̄litate. vñ hoc assero q̄ nulla cuiuscūqz p̄bi auctoritas. nec aliqua rō natural̄ quā vnq̄s audiui v̄l legi mouet me p̄ ad credendū quantitatē esse rē absolutā a substantia z qualitate q̄ ad credendū q̄ caro est alia res a deo z creatura. Si tñ possit p̄bari. q̄ sit de mēte alicui⁹ scri v̄l doctoris approbati ab ecclia quē negare nō est licitū. p̄pter eū volo ingeniū captiuare z cedere q̄ sit alia res a substantia z qualitate. Ad tertiuū dico q̄ nō est s̄ experientia s̄ maḡ p̄sonū experientie. vñ si aliā rōem nō h̄ret nisi illā experientia quā adducit. cedere q̄ quantitas nō est tal̄ res sic ipi imaginant vñ q̄ substantia corporea cōdēatur q̄ro aut amittit aliq̄ p̄ quantitatē aut nulla. Si nulla z tūc p̄t saluari cōdēatio. igit̄ eadē rōe q̄uis substantia sit q̄ntitas z nulla p̄ substantia amittat. poterit saluari cōdēatio. Si at̄ aliq̄ p̄ amittit q̄ntitatē. q̄ro de p̄mo subiecto z adeq̄to ipi q̄ntitatē. aut remanet sine oī q̄ntitate qd̄ ē s̄ experientia. aut h̄z aliquā q̄ntitatē. z tūc v̄l noua v̄l p̄terita. Nō noua. qz eadē rōe alia p̄ haberet nouā q̄ntitatē cū n̄ sit maior rō d̄ vna q̄s de alia. z p̄p̄ns tota substantia p̄deret totā q̄ntitatē p̄teritā z acq̄reret nouā qd̄ ē s̄ experientia. Nec h̄z p̄teritā. qz tūc accidēs miḡret a subiecto i subiectū. qd̄ p̄o ē p̄sonū experientie. Et ita p̄z q̄ i nullo ē s̄ experientia dice/re. q̄ q̄ntitas nō ē alia res a substantia z q̄litate. R̄ndeo igit̄ ad illā experientia z cōcedēdo q̄ q̄ substantia corporea cōdēatur ipa efficitur minor̄ q̄ntitatē absq̄ alicui⁹ p̄t̄ sue amissionē. s̄ nō sine suaz p̄tū oīz motu locali vñ p̄ h̄ solū q̄ oēs p̄tes sic mouet localit̄ v̄l occurrunt minorē locum v̄l q̄s p̄us. z vna para

minus distet ab alia nūc q̄s p̄us. cōdēatur tota substantia. nec aliō est substantia cōdēari. Et h̄ est q̄ dicit p̄hus in predicamentis. q̄ densū est cui⁹ p̄tes p̄inquit⁹ iacet. qd̄ nō est intelligendū de partibz int̄ quas nō est mediū. qz ille nō p̄nt fm̄ se totas p̄inquit⁹ iacere. s̄ est intellegendū de partibz int̄ quas sūt partes medie. qz ille p̄inquit⁹ iacent in corpe denso q̄s fecerūt in eodē corpe q̄n erat raz. Et ex hoc ip̄o q̄ oēs tales partes p̄inquit⁹ iacent. siue sūt sub alia re siue nō. sc̄p̄is p̄inquit⁹ iacet z est illō corpe maḡ densuz nūc q̄s p̄us. vñ nō video q̄ p̄uenient possit saluari cōdēatio z rarefactio. nisi ponēdo q̄ quantitas nō est alia res a substantia z qualitate. z p̄ illū modū saluat̄ faciliē. Et si dicat̄ tota substantia manet p̄ cōdēatōz. s̄z tota quantitas nō manet. qz si tota maneret sc̄q̄ q̄ ē tante q̄ntitatis quāte p̄us fuit. igit̄ illa quantitas p̄ce dens nō fuit substantia ipa. dicendū q̄ p̄fecte licētes logica euidēt̄ vident oīa talia eē sophisticateda. qz tales p̄sequētie inferētēs vnā de p̄terito et duabz de p̄titi nō valēt. sic frequēter due de p̄terito l̄ fuso nō inferūt vnā de p̄titi z frequēter etiā vna de p̄terito z vna de p̄titi n̄ inferūt vnā de p̄titi. S̄z quō ex talibz sit arguēdū longū foret enarrare iō de h̄ p̄trāleo. Et dico q̄ illa p̄na nō valēt. Tota substantia manet z nō manet tanta q̄ntitas igit̄ tanta quantitas nō fuit in tota illa substantia. z p̄similit̄ tales p̄sequētie nō valēt. Illa pedāl q̄ntitas nō manet z ista substantia manet igit̄ illa substantia nō erit pedāl q̄ntitatis. nec inferet vltra q̄ illa substantia fuit aliud a pedāl q̄ntitate. Et sic d̄: de istis ita p̄portionabilit̄ dicendū ē de oībz p̄silibz q̄ reputant̄ demōstratōes a mlt̄is. vñ sic nō sc̄q̄. beatificans nō est. ponat̄ q̄ de nullū beatificet. de est. igit̄ de n̄ fuit beatificans. S̄l̄ter n̄ sc̄q̄ mortu⁹ non ē. r̄ps est. igit̄ r̄ps n̄ est mortu⁹. ita n̄ sc̄q̄ tur. tanta quantitas n̄ est. substantia est. igit̄ substantia n̄ fuit tanta quantitas. Et ita euidēt̄ p̄t̄. q̄ q̄uis tales p̄misse inferāt illā de p̄titi nō tñ inferūt illā de p̄terito. Nec refert quātum ad modū v̄z recipiant̄ termini abstracti l̄ concret̄. Et sic de istis d̄: ita p̄portionabilit̄ de illis de possibili. qz frequēter due d̄ possibili. z etiā de inē vnā z alia de possibili. nō inferūt vnā negatiuā de inē. q̄nis inferāt vnā de possibili. z iō tales modū arguēdi nō valēt. hec est possibil̄ h̄ similitudo non est. hac ex̄te

vera. hec albedo ē h̄ hec albedo nō est hec si similitudo. q̄nis sc̄q̄ illa de possibili. h̄ possibile ē h̄c albedinē nō esse h̄c similitudinem. Nec sc̄q̄. possibile ē h̄c albedinē nō eē h̄c similitudinē h̄c albedo z hec similitudo nō sūt eadē res. Sic nō sc̄q̄. possibile ē deū nō eē creatrē. h̄ de et creans nō sūt eadē res. S̄z certe bñ sc̄q̄. q̄ hec est possibil̄. de et creans nō sūt eadē h̄ est ver⁹. Cōs̄l̄ter ē in p̄posito. qz illa substantia p̄t manere. q̄uis hec n̄ sit vera tota q̄ntitas ē. tñ ex h̄ nō sc̄q̄ q̄ hec sit vera. hec substantia z tāta quantitas nō sūt eadē res. s̄z sc̄q̄ q̄ sit possibil̄. z h̄ est verum.

Et si dicat̄. hec ē possibil̄. hec substantia z hec quantitas nō sūt eadē res. manente suba p̄pter eandē rōes. dico q̄ hec ē bñ possibilis. hec substantia z hec quantitas nō sūt eadem res. ita q̄ p̄t eē vera hac ex̄te vera. hec substantia est. S̄z nō p̄t eē vera hac ex̄te vera. hec quantitas est. vñ tūc erit hec vera p̄t illā causā veritatē. hec quantitas nō est. q̄ sc̄q̄ ex illa. hec substantia nō est quāta. q̄ est possibil̄. Aliō inferi⁹ declarabit̄. Et si dicat̄ adhuc q̄ ipossibile ē trāsire d̄ d̄: cōtrario ad d̄ dicto riu sine oī nouitate. Si igit̄ hec sit p̄mo vera. Illa substantia est tāte quantitatē. z postea sit falsa. oportet q̄ sit aliq̄ nouitas v̄l saltē destructio alicui⁹ antiq̄. Dicendū est q̄ nō ē ver⁹. s̄z aliq̄ sufficit sol⁹ mor⁹ local̄. p̄ quē nō est necesse aliq̄d acq̄ri v̄l perdi. nec tñ aliq̄d antiquū pura locū sp̄ manentē. imo sic etiā ofidē alibi. loc⁹ ambles corp⁹ mobile manere p̄t z h̄ vel toti vel p̄ti. Et iō in p̄posito ad h̄ q̄ ipa substantia sit maioris quantitatē v̄l maior quantitas nūc q̄s p̄us. sicut in rarefactōe. vel minor quantitas nūc q̄s p̄us sicut in cōdēatione. sufficit sol⁹ mor⁹ local̄ oīm partium ist⁹ substantie. sine oī nouitate cuiuscūqz rei imaginabil̄ z sine oī destructōe cuiuscūqz rei antiq̄. Ad quartū cū d̄: q̄ illa opinio est s̄ rōem. dicendū est q̄ nō. s̄z est p̄sona rōi sicut ostensuz est p̄t. Et q̄n d̄: q̄ in diuersis substantijs differētibz specie videt̄ esse eadē quantitas in specie. Dicendū est q̄ oīs quantitas que nō est qualitas que ē in diuersis substantijs specie differet specie. Unde oīs quantitas ignis que non est qualitas differet specie ab omni quantitate aeris. que non est qualitas. z ideo concedo q̄ longitudo ignis z similit̄ profunditas z latitudo differunt specie. Et tñ hoc non obstāt eadē sp̄e

specialissima poterit predicari de eis specie.
Et quibus non in quod et per se primo modo. unde duo
hoies et duo eorum differunt specie. et tamen binari
quod est species specialissima probatur de eis. unde sic non
est inconueniens quod idem sit in diuersis predicame
tis. Ita non est inconueniens quod eadem sint in di
uersis speciebus vni predicamenti. Et tamen in vna spe
specialissima alteri predicamenti. Et id non est in
conueniens quod eadem simplicitate sit in diuersis spe
ciebus sube. et tamen quod sint in eadem specialissima quan
titate. Et quoniam ita est tunc illa species speci
alissima non predicatur de illis in quod et per se primo
modo. et multae auctoritates tam de generibus quam de
speciebus loquuntur de illis respectu illorum de quibus
predicantur in quod et per se primo modo. quod tamen multa
de nullo nomine proprio alicui rei nec de proprio
demonstrat aliquam rem predicantur in quod et per se
primo modo. imo secundum intentionem philosophi secundum quod diuer
simode respondet ad questionem factam de indiuiduo
sube. secundum hoc accipiuntur diuersa predicamenta sic
alibi dictum est. et id falsum est quod dicitur aliquid quod
liber predicamentum habet rem propria de qua predicatur
in quod. Ad quintum dico quod quantitas que est
qualitas distinguitur realiter a quantitate que est
substantia sicut aliqua. puta omnis talis color
calor frigus et humiditas. quibus non sit verum de
figura et aliquid talibus. Et quoniam dicitur quod qualitas
secundum philosophum non est quantitas nisi per accidens. Dico
quod per omnes tales propositiones in predicamentis et in
libro philosophorum et alibi. substantia non est quantitas nisi
per accidens. et sic de quantitate. finitum et infinitum
non conueniunt substantie vel quantitati vel per accidens
et humiditas. non intelligit nisi quod illud predicabile quan
tum non predicatur de substantia et quantitate nisi per
accidens et non per se primo modo. unde talis non est per
se primo modo nec stricte nec large accipiendo
per se primo modo. Substantia est quantitas. quantitas est
quantitas. hoc est quantum. hoc est longum. albedo est
lata et humiditas. cum hoc tamen stat quod quantitas non sit
alia res a quantitate et substantia. Sic deus et
creans non sunt res distincte. et tamen hec non est per
se. creans est immortalis. sic illa deus est immortalis.
Similiter finitum vel infinitum per se secundo modo vel
primo probatur de quanto et non de substantia vel quali
tate. Et ita apparet quoniam illa substantia et per
dicabilia quantitas. substantia. qualitas. sunt di
stincta. cum hoc tamen stat quod non important res di
stinctas. et per illud modum respondendum est ad mul
tas auctoritates. Ad vltimum illud doc. di
co quod loquendo de corporibus diuersarum rationum quod
rum vnum natum est esse forma alteri. vel quo

rum vtrumque natum est esse forma tertium. non est in
conueniens naturaliter duo corpora esse in eodem
loco. et sic se habent accidens et subiectum. sic etiam
am se habent diuersa accidentia que nata sunt in
formare idem subiectum. sic etiam se habent albe
do et dulcedo in lacte. et ideo de virtute primo
nis debet cedere. quod plura corpora possunt esse
simul. hoc est quod plures res circumscriptione exi
stentes in hoc loco. et quare quilibet habet
partem extra partem sunt simul. tamen quod duo cor
pora eiusdem rationis quorum vtrumque sit complete in
genere aut in aliqua specie substantie. vel duo
corpora diuersarum rationum quorum neutrum na
tum est esse forma alteri nec vtrumque tertium sunt
simul est inconueniens. et de talibus corporibus
loquitur Aristoteles et alij auctores. quod dicitur quod duo
corpora non possunt esse simul. Ad alias
rationes. Ad primam quando dicitur quod substantia pa
nis non transubstantiatur in quantitate corporis christi.
sed tamen in substantia corporis christi. Dico
dum quod de virtute primo nis hec est cedere. da.
substantia panis transubstantiatur in quantitate
corporis christi. nec oppositum illud inuenitur in bib
lia. nec in dictis sanctorum. nec in iure canoni
co. nec in aliquo libro autentico. quibus inue
niatur in scripturis aliquorum qui a multis catho
licis et solenniter reprobantur. non dico eos re
probare tanquam hereticos sed tanquam tenentes fal
sas opiniones. Unum doctor subtilis. communem
et solenne et omnes in quorum scripturis inue
nitur oppositum illius reprobatur quantum ad multas
opiniones. Multi etiam catholici doctores
doctorem subtilis in multis conclusionibus repro
bant. et id quibus eorum oppositum concludere inue
niatur. non est multum curandum. quia nullus tenet
eorum auctoritate recipere. quibus sint eis gratie re
ferende. eo quod quoniam falsa dixerunt. ingenia nostra
exercitauerunt. et nobis magis occasiones inue
niendi veritatem dederunt. Dico ergo quod de facto
hec est cedere. da. substantia panis transubstanti
atur in corpore christi quod est in celo. Similiter
illa de virtute primo nis est cedere. da. sub
stantia panis transubstantiatur in corpore christi
quod est in celo localiter. Eodem modo ad
confirmationem dico quod de virtute primo nis hoc
est cedere. da. quantitas corporis christi ex vi
conuersionis est in sacramento altaris. sicut
hec de virtute primo nis est cedere. da. cor
pus christi in celo existens ex vi conuersionis
est in sacramento altaris. nec precise oppositum in al
lo autentico inuenitur verum quantum ad quantum de virtute

primonis et de facto vtrumque illorum sit vera.
tamen de virtute primo nis potest vtrumque esse fal
sa. hac existeret. substantia corporis christi ex vi
conuersionis est in sacramento altaris sed non nisi in
vno casu. puta si substantia corporis christi nullibi es
set circumscriptione vnde non videtur includere con
ditionem. quod facta transubstantiatur in corpore christi. et
remanente ibi corpore christi in speciebus panis. de fa
ceret corpus christi nullibi esse localiter seu circū
scriptiue. quod factum posset sacerdos celebrare.
et tunc hec esset vera de virtute primo nis. substantia cor
poris christi est sub illa speciebus panis ex vi trans
substantiatur. et tunc esset falsa quantitas cor
poris christi est sub speciebus illa panis. et hoc pro
falsam implicat. Implicaret enim quod substantia
corporis christi esset quantitas. quod non esset verum. quod nihil
est quantum nisi cuius pars est extra partem. quod nihil
distat a parte. Sed isto modo cum corpus christi nullibi
esset localiter nusquam posset assignari quod vna pars
esset distans ab alia parte. sed vbiusque esset vna pars
in eodem situ esset alia. et tunc esset vera. corpus
christi nullibi est circumscriptione. et eadem ratione es
set hec vera. corpus christi nullibi est quantum. et per
consequens hec esset falsa. corpus christi est quantitas
et ita propter falsas implicationes hec esset falsa
quantitas corporis christi est in sacramento altaris. Et
ita quod vellet exponere dicentes. quod quantitas cor
poris christi non est ex vi conuersionis in sacramento al
taris. posset dicere. quod hoc dicunt. quod illa con
stantia non valet. sed substantia corporis christi ex vi conuersionis
est in sacramento altaris. igitur quantitas cor
poris christi ex vi conuersionis est in sacramento al
taris quod ante potest esse verum consequente ex parte falso.
sed hoc non potest contingere nisi substantia corporis christi nul
libi habebat partem distantes a parte. Et si dica
tur contra hoc quod vbiusque ex vi conuersionis est quan
titas corporis christi. ibi ex vi conuersionis corpus
christi est quantitas vel quantum. Si igitur quantitas cor
poris christi ex vi conuersionis sit in sacramento al
taris. corpus christi in sacramento altaris est quantum
vel quantitas. Sed omne quantum est circumscrip
tione in loco. igitur corpus christi est in sacramento al
taris circumscriptione in loco. quod est hereticum.
quod tunc non esset in tota hostia et in quolibet par
te hostie. Dicendum quod illud solum argumentum
posset mouere catholicum ad tenendum quod quan
titas non est alia res a substantia et qualitate. et pos
set sic formari. Vbiusque aliqua res habet aliam
rem natam denotare eam. verum est dicere quod res
est ibi talis. sic vbi corpus habet albedinem. verum est
dicere quod corpus est ibi album. et sic est de omnibus

Si igitur quantitas corporis christi sit alia res a sub
stantia corporis christi. non est separata ab illa quanti
tate. quod tunc dicunt sic opinantur. quod quantitas
corporis christi ibi est quibus comitantur. sed vbi
cunque est aliquid quantum ibi vere habet partem ex
tra partem. et partem distans a parte. quod vbiusque
quod alicuius partem diffinitio. eadem partem ibi dif
finitum. Et hec ergo sit diffinitio quantita
tis vel quantum. habere partem extra partem. si cor
pus christi in sacramento altaris sit quantum siue
concomitat siue alio modo. oportet quod ibi corpus
christi sit habens partem extra partem distans a parte
quod est manifeste falsum et periculosum. et omni
no non videtur tutum cedere quod corpus christi sit ibi
quantum. Et id dico quod de virtute primo nis
cedendum est quod corpus christi non est quantum in sa
cramento altaris. Sicut de virtute primo nis
est cedere. da. quod corpus christi in sacramento non
habet partem extra partem. quibus corpus christi ha
beat in celo partem extra partem et per consequens in
celo sit quantum. Et si dicatur quod hoc repugnet
priori dicto. dictum est enim quod hec est vera. quan
titas corporis christi est in sacramento altaris. ex
sequitur quod corpus christi est quantum vel quantitas in
sacramento altaris. quod est modo negatum. dico
dum quod hec simplicitate est vera. Quantitas cor
poris christi est in sacramento altaris. Sed illa non
infert illa. sed corpus christi est quantum in sacrame
to altaris. Sicut illa est vera de virtute primo nis
corpus christi existens localiter in celo est in sacrame
to altaris et tamen illa est falsa. corpus christi est lo
caliter existens in sacramento altaris. Similiter
illa est vera. Corpus christi existens in loco est in sacra
mento altaris. quia per illam non denotatur nisi il
lud per quod supponit totum corpus christi circumscrip
tione existens in loco. quod non est nisi corpus christi. est in
sacramento altaris. quod verum est et hec tamen est fal
sa. corpus christi est circumscriptione existens in loco in
sacramento altaris. Similiter illa est vera
corpus christi habens partem extra partem est in sa
cramento altaris. Eodem modo non obstant
te quod ista sit vera. quantitas corporis christi est
in sacramento altaris. tamen hec est falsa. sed
proprietate primo nis. corpus christi est quantum in
altaris sacramento. et ita quibus quantitas cor
poris christi sit ibi vere. tamen corpus christi non est ibi
quantitas. Sicut quibus corpus christi habens per
tem situ distans a parte sit ibi. tamen ibi non
habet partem distans a parte. Et confirmatur
illa ratio. quod quoniam aliqua sunt conuertibilia.
de quibus predicatur vnum et reliquum significatiue

sumptū. et sicut de quibus predicat unū et reliquū. sicut illa sunt convertibilia quātū p̄tinuū p̄manēs. et hīs p̄tē distantē situ a p̄tē et ecō uerso. igit̄ de quibus dicit̄ unū et reliquū. Si igit̄ hec sit vera. corp̄ xp̄i est i sacramēto altaris habēs p̄tē distantē situ a p̄tē. qd̄ est manifeste falsum. qz nulla p̄s distat situ ab alia in sacramēto altaris. Igit̄ hec ē falsa p̄p̄rietatē p̄monis. suba corp̄is xp̄i est q̄ntum p̄tinuū p̄manēs in sacramēto altaris.

Dico igit̄ qz corp̄ xp̄i nō ē ibi quātū. qz nō habet ibi p̄tē distantē a p̄tē sicut sicut alibi i celo habz p̄tē distantē situ a p̄tē ita in celo ē quantū. Si t̄m̄ q̄ntitas corp̄is xp̄i cēt alia res vere esset ibi q̄ntitas. s. in sacramēto altaris. et p̄sequēs vere corp̄ xp̄i cēt ibi q̄ntū et p̄sequēs vere haberet ibi p̄tē distantē a p̄tē. et p̄sequēs nō totū sub tota hostia et totū sub qualibet p̄tē. Ad aliud q̄m dicitur. qz si substātia corp̄is xp̄i cēt q̄ntitas. t̄m̄ nō remaneret q̄ntitas in sacramēto altaris. sic nō remanet ibi suba panis. Dicendū est qz illud argumētū hic nō deberet fieri. nisi qz aliq̄ maliciose puocant aliq̄s simplices p̄tra opinionē. quasi illa opinio poneret. qz om̄is quātitas esset substātia. et nō maliciose pponit illā p̄positionē. substātia ē q̄ntitas et subtrahit illā q̄ntitas est q̄ntitas. ut p̄ hoc dent intelligere apud simplices nō aduertētes ad p̄dictā opinionē ponere illā. oīs q̄ntitas ad p̄dictā opinionē ponere illā. oīs q̄ntitas nō nōnt̄ cautelose aliq̄s simplices p̄ opinionē puocare. Dico igit̄ ad argumētum qz nimis est stolidū. qz nō sequit̄. suba est q̄ntitas. et substātia definit eē ibi. ergo nō remanet ibi aliq̄ q̄ntitas. sicut non remanet ibi substātia. Sicut nō sequit̄. substātia ē ens igit̄ nullū ens remanet ibi. sicut nō remanet ibi p̄tē. vñ dico qz vna q̄ntitas p̄tē remanet in sacramēto altaris sed nō remanet ibi q̄ntitas q̄ ē substātia vñ que fuit substātia. sed remanet ibi vna q̄ntitas q̄ est q̄ntitas. qz remanet ibi quātitas q̄ nō est alia res ab albedie. Similiter remanet ibi q̄ntitas q̄ nō est alia res a sapore et sic de alijs quātitatibus. Et dico cū doctoribus approbatis ab ecclia. qz remanet ibi color. sapor. p̄dus. hoc ē grauitas et h̄mōi q̄ntitates. q̄rum nulla est alia res a quātitate extra om̄e subiectū situ p̄ se subsistētia diuina potētia. q̄ru nulla est in alia subiectiue. sicut quilibet p̄ di-

uinā potētia existit extra subiectū. et simul i eodē loco et situ p̄ diuinā potētia p̄seruatur et ideo remanet ibi quātitas vna habēs p̄tē distantē a p̄tē q̄ nūq̄ fuit nec vnq̄ erit suba. sed est simplicit̄ alia res a substātia. Et ista de illa materia ad p̄ns sufficiant. quia alias difficile de ea tractabo.

Incipit accessus ad tractatum de corpore christi.

Prologus

Supenda super

ne munera largitatis. ad reparationem generis humani eidē imp̄sa. ip̄m suo redemptori magnifico obligat̄ i immēsum. Unigenit̄ sequidē dei filī. substātia n̄e mortalitatis assumpta. ut nos a diabolica fuitate redimeret. et p̄tine restitueret libertati. ac tandē ad celestē p̄duceret reditātē. semetip̄m in ara crucis in redēptōis humane p̄ciū imolauit. Ut aut̄ tāti muneris i nobis iugis maneret memoria. ac pro nobis q̄ quotidie labimur xp̄s q̄tidie mystice imolaret. corp̄ suū in cibū. et sanguinem suū in potū i eucharistie sacramēto sumēdū fidelibus derelinq̄t. cui effabil' altitudo humane indagini subijci n̄ dedignat̄. p̄ qd̄ d̄ illo summo et excellētissimo sacramēto cum om̄i timore et modestia ē loquēdū. qz circa nullū sacramētū est error p̄iculosior. nec inquisitō laboriosior. nec inuētio fructuosior p̄inde de illo altissimo sacramēto aliq̄ breuiā p̄spectur' p̄testor me nihil assertur' nisi qd̄ romana tenet et docet ecclia. q̄dam p̄bica interfecēdo et vñ q̄cūq̄ dicēda que n̄ p̄ romanā eccliam autētica sūt nō temerarie approbādo. sicut t̄m̄ recitādo causa exercitū et veritatis inquirēde cum om̄i humilitate et modestia explicabo. correctōi q̄rūcūq̄ p̄itorum catholicorū orthodoxorū quoz̄ interest me subijciēs et exponēs. Hauerit aut̄ vniuersi. qz p̄ns opusculū nō aggredior. ut fidelium auribus aliquas p̄phanas vocū ingerā nouitates. sed ut q̄ innocētē et sobrie de hoc altissimo sacramēto quādo sentētiās legi fuerit locutus ostēdam.

Capitulū primū

Corpus xp̄i sub speciebus panis p̄tinet. Doctores catholici a romana ecclia approbati qui de

sacramēto eucharistie scripserūt h̄tendit̄ astruere. qz corp̄ xp̄i qd̄ sumptū est de virgine maria. et passum est et sepultū. qd̄ qz resurrexit et in celū ascēdit. et sedet ad dexterā patris dei. et in q̄ fili' dei ventur' est iudicare viuos et mortuos. sub specie panis vera ceter et realiter p̄tinet. q̄nis aut̄ realiter lateat sub specie panis. nūc t̄m̄ nō videt̄ a nobis oculo corp̄orali. sicut ip̄m opiri specie panis a fidelibus mente credit. Et tenet etiā qz substātia panis trāsubstantiat̄ seu mutat̄. ita qz substātia panis nō manet sicut remanēt accidētia sola p̄ se subsistētia sine subiecto. Et nō t̄m̄ corp̄ xp̄i qd̄ est altera p̄s humane nature facta trāsubstantiatōe panis sub specie panis p̄tinet. sicut etiā tot' xp̄s integer p̄fect' de' et ver' hō sub tota hostia et qualibet p̄te sumit̄ vere et realiter p̄tinet. q̄nis p̄prie sumēdo p̄uersionē et trāsubstantiatōis substātia panis nō in diuinitatē nec in rōna lem aiām nec in aliq̄d accidēs p̄uertatur.

Hec est et mea fides. qm̄ est catholica fides. Quicquid em̄ romana ecclia credit hoc solū et nō aliud vel explicite vel implicite credo. Quāte aut̄ utilitat' et efficacie sit fides implicita. explicat̄ Inno. extra de sum. tri. et fide catholica. firmē in glo. Intantū inquit valet fides implicita. ut dicit̄ aliq̄. ut si aliq̄s eam habet. qz scz credit̄ q̄cūq̄ ecclia credit. si false opinat̄. rōne naturali mot'. qz pater maior est vel prior filio. vel qz tres p̄sone sint tres res ab inuicē distantes. non est heretic'. nec peccat. dūmō hūc errorē nō defendat. et hoc ip̄m credit. quia credit eccliam sic credere. et suā opinionēz fidei ecclie supponit. Quia licz sic male opinetur. nō t̄m̄ est illa fides sua. imo fides sua est fides ecclie. Si igit̄ tante sit efficacie fides implicita ut excuset ignorātē errantē circa illa q̄ i scriptura canonica sūt expressa. multo magis excusabit ignorātē opinātem aliq̄d qd̄ nec in scriptura canonice p̄tinet expressum.

Capitulū scdm.

Corpus xp̄i realiter p̄tinet sub specie panis.

Modo corp̄is christi

si realiter p̄tinet sub specie panis p̄ rōnez naturalē ostendi nō p̄t. Et ideo ad ill' veritatis noticiā oportet p̄

fide accedere. de qua dubitare nō debem' cū p̄ter ip̄am p̄ unigenitū dei filiū fuisse reuelatā aplis. teste sanctissimo euangelista Mar. xv. Accepit inq̄t panē et b̄ndicens fregit. deditq̄ discipulis suis et ait. accipite et comedite. hoc est corp̄ meū. Quic etiāz veritati p̄hibet testimoniū Mar. c. xiiij. d. Manducantibus illis accepit ih̄sus panē et b̄ndicens fregit deditq̄ eis et dixit. Sumite h̄ est corp̄ meū. Quibus p̄sentit Lu. c. xxij. di. Accepit panē gratias egit et fregit deditq̄ illis dicens. hoc est corp̄ meū qd̄ p̄ vobis tradet̄ hoc facite in meā p̄memoratōis. Ioh̄es etiā euāgelista refert verba saluatoris simul veritatē et utilitatē ill' sacramēti denotātis. Ioh̄. vi. Panis quez ego dabo vobis caro mea est p̄ mūdi vitā. et sequitur. Nisi mādūcauerit̄ carnē filij hoīs et biberit̄ e' sanguinē nō habebit̄ vitā in vobis. qui māducat meā carnē et bibit meūz sanguinē. habet vitā eternā. Similit' Paulus. i. Cor. xj. Dñs inquit ih̄s in qua nocte tradebat̄ accepit panēz. et gratias agēs fregit et dicit. accipite et manducate. hoc est corp̄ meū qd̄ p̄ vobis tradet̄. Hoc facite i meā p̄memoratōis. Itez. i. Cor. x. Panis quez frāgim' nōne p̄municatio corp̄is dñi est. Ite sūt auctoritates scripture canonice. q̄ p̄formiter affirmant corp̄ xp̄i realit' et veraciter sub specie panis fuisse datū aplis ac eisdem a saluatore fuisse p̄ceptū ut i memoria dñice passionis corp̄ xp̄i sub specie panis offerret̄. Predictis etiā scripture scripturē canonice assentiūt doctores egregij sancti patres diuine scripture expōsitorum clarissimi ac a romana ecclia autētica quoz̄ nōnullē auctoritates inserte iuricononico sunt in mediū p̄ponēde. Unō dicit beatus August. et habet. i. q. i. intra eccliam. Intra inq̄t eccliam catholicā in mysterio corporis et sanguinis dñi nihil a bono maius vñ a malo min' p̄ficiť sacerdote. Ite beatus Ciprian' ep̄us et habet de p̄se. dist. ij. Scripta inq̄t. quoniescūq̄ calicē in p̄memorationē dñi et passionis ei' offerim' illō qd̄ p̄stat dñm fecisse facim'. Ite Amb. et habet de p̄se. di. ij. an b̄ndictionē alia species nominat. post benedictionē corp̄is siḡt Ite in illo sacramēto xp̄s est. Ite Ioh̄. et habet de p̄se. dist. ij. nec moyses. Accinquit moyses dedit vobis panē vez sicut dñs

isus huius et uiuimus. et ipse comedens
et qui medis. Item beatus Gregorius et habet.
s. q. i. multi. Polluimus inquit panem. i. corpus
christi quando indigne accedimus altari. Et
his alijs pluribus auctoritatibus euidenter
ostendit corpus christi sub specie panis realiter
contineri et quia illud a primordio fidei christiane
omnibus fidelibus erat perspicuum ideo circa eius
firmationem nolo diuini immobilari.

Capitulum. iij.

Quod substantia panis conuertitur in corpus
christi.

Manus in scri

Quod pura canonica expresse tradat.
quod corpus christi sub specie panis est
fidelibus porrigendum. tamen quod substantia pa-
nis in corpus christi realiter conuertitur vel trans-
substantiatur. in canone biblicum non inuenitur et
presumitur. sed hoc sanctis patribus creditur di-
uinitus reuelatum vel auctoritatibus biblicum di-
ligenti et solerti inquisitione perstratum et ideo ad
istam veritatem perbandam auctoritates sanctorum
patrum adducam. Unum dicit Eusebius emise-
nus. et habet de se. dist. ij. q. corpus. Inuisi-
bilis sacerdos visibiles creaturas in sub-
stantia corporis sui et sanguinis verbo suo
secreta potestate conuertit. Et subdit. quanta
itaque et que celebranda beneficia vis diuine be-
nedictionis operetur. et quod tibi nouum et ipso-
sibile esse non debeat quod in christi substantia ter-
rena et mortalia conuertitur. Item Ambrosius ha-
betur de se. dist. ij. panis. Si tanta inquit
vis est in sermone domini. ut incipit esse quod non
erat. quanto magis operatorius est ut sint que
erant. et in aliud conuertitur. sic quod erat panis
ante consecrationem. iam est corpus christi post conse-
crationem. Item extra de summa trinitate et si. ca-
tholica. firmiter. ubi dicit Innocentius. in con-
cilio generali. Una est fidelium vniuersalis ec-
clesia. extra quam nullus omnino saluatur. In qua
ipse idem sacerdos est et sacrificium. ihesus christus
cuius corpus et sanguis in sacramento altaris
sub specie panis et vini veraciter continetur.
transsubstantiatur pane in corpus et vino in san-
guinem. diuina potestate. Item extra de ce-
lebratione missarum. Cum marthe. Si tunc ergo oculos
leuauit ad patrem cum ad corpus exanime ani-
maz lazari reuocauit. probabiliter esse videtur quod
tunc oculos leuauit ad patrem in celum cum
panem et vinum in corpus et sanguinem proprie conuer-

tauit. Et quibus alijsque plurimis san-
ctorum et doctorum auctoritatibus constat quod sub-
stantia panis virtute diuina realiter et veraciter in sub-
stantiam corporis christi transsubstantiatur conuertitur
seu conuertitur. sine tamen augmento vel transmutati-
one substantiali corporis christi.

Capitulum. iij.

Quod substantia panis conuertitur in corpus christi
non in diuinitate. nec in anima. nec in sangui-
ne. nec in aliquo accidentibus substantie.

Redicta conuer

Pro se transsubstantiatio panis proprie
accipiendo vocabula non fit in ani-
ma christi. nec in diuinitate. nec in aliquo acci-
dens substantie corporis christi. nec in sangui-
nem. sed tamen in corpus christi. quoniam improprie
large sumendo hoc vocabulum conuer-
sio vel transsubstantiatio. posset accipi quod pa-
nis transsubstantiatur in animam vel accidentibus
corporis christi vel sanguinem. Quoniam enim
substantia panis in animam christi vel diuini-
tatem non conuertitur. doc. auctoritatibus persua-
detur. unde dicit glossa de consecratione. dist. ij. su-
per capitulo. Quid est panis manducare. In sola
carne panis conuertitur vinum in sanguinem.
Item magister sententiarum in libro. iij. dist. ij. licet
inquit sub vtriusque specie totus christus sumi-
tur. tamen non fit conuersio panis nisi in car-
nem. nec vini nisi in sanguinem. Et quibus
auctoritatibus claret quod substantia panis extra
in sola carne conuertitur. non in diuinitate vel
animam rationalem vel sanguinem transsubstantiatur.
nec per consequens in accidentibus carnis nec ani-
me. Sed hoc quidem verum est proprie sumendo
hoc vocabulum conuertitur. Unde sciendum
quod in illud conuertitur vel transsubstantiatur sub-
stantia panis. quod non quia coniunctum est alteri. sed
etiam si ab alijs esset separatum ad prolationem
verborum sacramentalium a sacerdote su-
per materia conueniente cum intentione de-
bita potestate diuina incipit esse sub specie
panis. Quoniam tamen anima est caro christi. non anima
nec sanguis nec aliud accidentibus inherens
carni vel anime. nam si esset anima separata a
carne. quantumcumque sacerdos cum intentione pro-
ferret verba sacramentalia super materia con-
ueniente. non ibi inciperet esse anima christi sed ca-
ro tamen. Similiter si sanguis esset separatus
a carne. non ibi inciperet esse sanguis sed ca-
ro tamen. Et idem iudicium est de alijs accidentibus

carnis et anime. Et propter hoc dicitur do-
ctores corpus christi esse sub specie panis vir-
tute verborum sacramentalium ex vi conuer-
sionis. Et propter hoc substantia panis con-
uertitur in corpus christi. et non in animam
nec in deitatem. Si tamen vellet aliquis vti
vocabulo conuersionis vel transsubstantiati-
onis magis improprie. ut dicat substantiam
panis conuertitur in omne illud quod ad prolationem
verborum sacramentalium incipit nunc de-
facto esse sub specie panis. sic utendo voca-
bulo potest concedere quod substantia panis con-
uertitur in animam christi intellectiuam. hoc
est dicere ad prolationem verborum sacra-
mentalium incipit anima intellectiuam esse sub
specie panis. Si tamen in triduo mortis fu-
issent verba sacramentalia cum debita inten-
tione prolata. non fuisset ibi anima intelle-
ctiuam. quia tunc fuit separata a corpore christi
cui nunc est vnita. Si omnino vellet con-
cedere de vocabulo et dicere quod substantia pa-
nis in nihil conuertitur. nisi quod incipit esse
sub specie panis etiam si esset ab alijs sepa-
ratum. nolo tibi resistere cum de re satis con-
stat.

Capitulum. v.

Quod substantia panis non remanet post
consecrationem.

Inc illud consi

derandum est. quod illa conuersio seu
transsubstantiatio non fit per hoc quod
corpus christi incipit esse sub specie panis
ipsa substantia remanente. Sed sic quod conuer-
tatur ipsa substantia panis in corpus christi. ita
quod virtute diuina substantia panis non ma-
net. sed tamen sub accidentibus que erant ante
conuersionem in substantia panis manet cor-
pus christi. non tamen afficitur accidentibus il-
lis ut inferius ostendetur. Est autem ad
uertendum quod quoniam in nouo testamento repe-
riatur expressum. quod corpus christi sub spe-
cie panis est sumendum a fidelibus in memo-
riam passionis dominice. et suorum remissio-
nem peccaminum. tamen quod substantia panis
non manet ibi non exprimitur. Unde et de hoc
antiquitus fuerunt diuersae opiniones. Si-
cut recitat magister sententiarum libro. iij. et
dist. xj. et Hostiensis in summa extra de con-
secratione et glo. de con. dist. ij. In sacramentorum. et glo. extra
de celeb. missarum. Cum marthe. Unde dicitur

quod circa conuersionem panis in corpus christi
tres erant opiniones. Una asserit quod illa sub-
stantia que fuit panis primo postea est caro
christi. Secunda opinio tenet quod substantia
panis et vini ibi definit esse et manet ac-
cidentia tamen. scilicet sapor color et pondus
et similia. Et sub hijs accidentibus incipit ibi
esse corpus christi. Tertia tenet quod remanet
ibi substantia panis et vini. et in eodem loco
sub eadem specie est corpus christi. Opinio-
nem mediam approbat doctor presonatus. et videtur
determinatio ecclesie romane. Unde extra de sum-
ma trinitate et si. catholica firmiter. dicit Inno-
centius in concilio generali. vna est omnium
fidelium vniuersalis ecclesia. extra quam
nullus omnino saluatur. Ista auctori-
tatem vide in precedenti columna scilicet in ca-
pitulo tertio huius operis. Catholici autem
concorditer illam opinionem mediam approbantes
in modo ponendi diuersimode opinantur.
Quidam enim ponunt sicut sanctus Thomas
libro. iij. dist. xj. q. i. Quod contradictionem inclu-
dit quod substantia panis maneat cum corpore
christi sacramentaliter manifeste sub specie
panis. Et quidam sicut doctor subtilis lib.
iij. dist. xj. q. iij. Quod quoniam substantia panis de
facto non maneat cum corpore christi. tamen
contradictionem non includit quin per poten-
tiam diuinam possit manere panis cum cor-
pore. et ideo concedunt isti et probant quod corpus
christi sit in sacramento altaris per mutati-
ones factas circa corpus christi. Et illa opinio
secunda sine preiudicio alicuius videtur mi-
hi probabilior et magis consona theologie.
quia magis exaltat omnipotentiam dei nihil
ab ea negando nisi quod euidenter et expresse
implicat contradictionem. de hac tamen opini-
one ad presens supersedeo. alias deo vo-
lente ipse diffusius tractaturus. dico tamen
quod substantia panis non maneat sed definit
esse et sub illis speciebus incipit esse corpus
christi.

Capitulum. vi.

Quod corpus christi non circumscribitur loco
in sacramento altaris.

Manus autem

quod corpus christi realiter et veraciter
sub specie panis continetur. non ta-
men in sacramento altaris loco circumscribitur.
sed totum corpus christi sub tota hostia et

L 2

qualibz parte hostie realiter continetur. Quod sanctorum patrum testimonis comprobatur. Unde. Jero. et habetur de conse. di. ij. singuli. Singuli inquit accipiunt christum dominum et in singulis portionibus totus est. nec per singulos minuit sed integrum se prebet singulis. Item beatus Hilarius et habetur de conse. di. ij. vbi. Ubi inquit est pars corporis ibi totum. Et quibus manifeste colligitur quod totus christus est in tota hostia et totus in parte. Et quo sequitur quod loco non commensuratur nec circumscriptur. Istius autem possibilitas potest aliter fidelibus persuaderi. Nihil enim debet christianus negare posse fieri divina virtute. nisi quod per rationem et per se notis que nullus poterit dubitare potest evidenter probari includere contradictionem. vel nisi hoc possit elici ex scriptura sacra vel doctoribus receptis ab ecclesia. Non enim iuxta modum causarum naturalium potentiam divinam artare debemus. cum divina potestas virtutem omnium creatorum in infinitum excedat. Nec ad negandum aliquid posse fieri virtute divina experimeta sufficiunt. cum totum ordinem causarum naturalium possit deus imutare. Et contra cursum communem causarum naturalium constat eum multa fecisse. Quis enim unquam experiebatur naturaliter virginem sine viro concipere. duo corpora simul existere. mortua ad vitam resurgere. accidentia sine subiecto subsistere. et alia innumerabilia que tamen constat divinitus esse facta. Non enim debemus aliqua negare posse fieri a deo. quia ipsa non naturaliter fieri experimur. Cum igitur aliqua substantia duobus corporibus coexistere secundum se totam. et per consequens eandem substantiam secundum se totam coexistere alicui corpori et cuilibet parti illius non includit evidentes contradictionem. que per propositiones per se notas probari potest. imo certum sum quod per regulas logicas que omni scientie et noticie deservire noscunt. Locales quoque eadem substantia secundum se totam coexistat duobus corporibus vel uni corpori et cuilibet parti eius. potest evidenter omnis contradictio evitari. quibus non possit evidenter probari ex puris naturalibus. quod antecedens est verum. Non enim debet christianus negare quod deus per potentiam suam absolutam possit facere realiter aliquam substantiam coexistere alicui corpori

re. ita quod tota coexistat toti illi corpori. et cuilibet parti eius. Ita enim tenemus. quod anima intellectiva est tota in toto corpore et in qualibet parte eius. nec oppositum potest per rationem demonstrativam probari. Sic etiam tenemus quod angelus est totus in aliquo loco diffinitive et in qualibet parte. per idem non debet etiam aliquis negare. que per divinum nam potentiam possint duo corpora tam eiusdem speciei specialissime. que diverse simul eodem loco coexistere. Sic enim salvator Iesus christus clausis ianuis intraivit ad discipulos. et clauso utero virginis exiit in mundum. et nullo diviso corpore celesti in celum ascendit. Si igitur nulla apparet contradictio quin duo corpora simul existant in eodem loco. nulla apparet contradictio quin due partes eiusdem corporis simul existant. Et quo patet quod per divinam potentiam que ratione due partes corporis christi sunt eodem loco coexistere pariter poterunt omnes partes corporis christi simul eodem coexistere. Ex illo autem et priori sequitur intentum principale. Nam si non est impossibile deo. quod plus potest facere quam nos cogitare seu intelligere. facere quod omnes partes corporis eodem corpore coexistat. nec est sibi impossibile eandem substantiam ponere totam in toto. et totam in qualibet parte. sicut patet de angelo et anima intellectiva. sequitur manifeste quod non est impossibile deo facere quod tota substantia corporis christi coexistat toti hostie et cuilibet parti eius. quod est propositum principale. Nec istud obstat quod corpus christi habet partes organicas distinctas realiter. quarum una non est in alia. sicut digitus non est in digito. quare etiam alique sunt in una parte totali et non in alia. sicut oculi non sunt in manu vel in pede. sed in capite. Nam ad distinctionem partium organicarum non requiritur localis distantia. sed realis distinctio dispositionum materialium. Nam quibus manus retinetur eisdem dispositionibus ponere cum oculo quod simul in eodem loco essent et manus et oculus. homo per manum non videret sed per oculum et tunc possunt organa manere distincta et nata habere distinctas rationes quantumcumque localiter non distaret et ideo hoc a divina potentia non est negandum. Qualis autem sit diversitas dispositionum organorum. An scilicet substantialis aut accidentalis non spe-

ciat ad presens negotium. Similiter etiam quibus organa non distarent localiter non preter hoc sequeretur quod manus esset in pede vel e contra. Sed tamen quod illa organa essent simul in eodem loco quod non repugnat organorum distinctioni sicut declaratum est quia cum indistantia etiam locali unius partis ab alia stat quod una pars sit in alia sicut in suo toto. ad modum quo oculus est in capite sicut in toto. sicut cum indistantia locali anime intellectiva ab homine stat quod anima intellectiva sit pars hominis. Anima enim intellectiva est omnino in eodem loco in quo est homo. et tamen est pars hominis. Ita potest oculus esse pars capitis et tamen est in eodem loco cum capite. Et sic patet possibilitas existentie corporis christi cum tota hostia et in libet eius parte. De omnibus tamen predictis nihil assero nisi quod est consonum doctrine sanctorum. Si quid autem non fuerit consonum dicitis coram. tamen ad exercitandum mentes studiosas sit dictum.

Capitulum vij.

Quod corpus christi non videtur a nobis in sacramento altaris oculo corporali.

De itaque corpus

divinum desinente substantia panis incipiens sub specie panis existere potestate divina. non oculo corporali sed fide et intellectu percipitur. Quam auctoritatem sanctorum patrum que rationibus persuadeatur. unde dicit beatus Augustinus. et habetur de conse. di. ij. Nos autem inquit in specie panis et vini quam videmus. res invisibiles videmus. id est. carne et sanguine honoramus. Item idem Augustinus de conse. di. ij. Qui manducat quod videtur inquit panis est et calix. quod etiam oculi renunciant. Quod autem fides postulat instruenda panis est corpus christi. et calix sanguis ista idem dicitur sacramenta. quia in eis aliud videtur et aliud intelligitur. Item Gregorius de conse. di. ij. quia dicit sic. Magnam et pavendum inquit mysterium quod aliud videtur aliud intelligitur. Item Hilarius et habetur de conse. di. ij. vbi. Non est inquit quantitas in hoc estimanda mysterio. sed virtus sacramenti spiritualis. Ex illis aliisque pluribus auctoritatibus patet. quod corpus christi in sacramento altaris non videtur sed

intelligitur solum. Quibus species panis realiter videatur. Ad hoc etiam non desunt rationes. nam illud quod in aliquo loco percipitur oculo corporali sine omni auctoritate potest evidenter cognosci ibidem existere. Sed nullus sine omni auctoritate salvatoris et ecclesie teneret corpus christi sub specie panis realiter contineri. non igitur ibi videtur oculo corporali. Item visio corporalis omnibus eque dispositis est equalis. sed nullus infidelis percipit ibi esse corpus christi oculo corporali. Item manifestum est quod nullus percipit ibi qualitatem aliquam sensibilem a quocumque sensu nisi qualitatem hostie. Sicut patet de qualitatibus tangibilibus et perceptibilibus a sensu gustus et de qualitatibus visibilibus. non igitur videtur in sacramento altaris corpus christi oculo corporali.

Capitulum viii.

Quod accidentia remanentia post consecrationem non sunt subiective in corpore christi.

De itaque de exist

stantia corporis christi sub specie panis pauca sunt prescripta. super et de accidentibus remanentibus post consecrationem substantie panis in corpore christi aliqua differantur. Et primo ostendat quod illa accidentia subiective in corpore christi non existunt. Quod patet ex hoc quod qualitates contrarie non sunt simul in corpore christi. Quia ratio autem qualitates unius hostie existeret subiective in corpore christi. eadem ratione qualitates alterius hostie idem corpus christi afficerent. Ad sensum autem patet. quod aliquando alique qualitates diversarum hostiarum sibi contrariantur. Et quibus relinquuntur quod nec qualitates ille nec iste corpus christi afficiant. Item corpus christi ad qualitates sensibiles de novo non alterantur. quod tamen contringeret si accidentia panis corporis christi informarent. Hoc etiam auctoritate magistri sententiarum confirmatur libro. iij. di. xij. vbi inquit. Non est substantia nisi corpus et sanguis domini que non afficitur illis accidentibus. non enim corpus christi in se habet formam talem. sed qualis in iudicio apparebit. Nec etiam illa accidentia aerem circumstante afficiunt. quod nullum accidentis nec fit se totum nec secundum aliquam sui partem distat loco

2 situ a subiecto suo pmo. Sed ad sensum apparet q aliqua pars accidentis hostie loco 2 situ distat ab aere circumstante 2 a qua libet parte eius. nō ergo est illud accidens in aere subiective. nec eadē rōde aliqō corum. Item nūq occupat aliū locū accidens a loco sui subiecti. sed manifestus est q hostia 2 aer occupant distincta loca. nō igitur accidentia sunt subiective in aere.

Hec etiā ista accidentia sunt subiective i substantia panis. quia illa substantia nō est. si cut ostensuz est prius. Relinquitur igitur q accidentia manēt sine subiecto. Quod affirmatur per magistrā libro. iij. dist. xij. in principio dicēs. Si autem queritur de accidentibus que remanēt. s. de speciebus 2 sapore 2 pondere in quo subiecto fundētur. Potius mihi videtur fatēdum ea existere sine subiecto q̄ esse in subiecto.

Capitulum. ix.

Q quantitas que preluit in substantia panis manet.

Uod autem illa

q accidentia sint quāta. 2 q vere remaneat quāntitas post consecrationem multis rationibus ostēdi potest pmo sic. scdm Inno. iij. extra de celebratōe missaz. Cū marthe. distinguēdū est subtiliter inter tria que sunt in hoc sacramēto distincta. scz formā visibīlē. veritatē corporis. 2 virtutē spūalē. Forma est panis 2 vini. veritas carnis 2 sanguinis. virtus unitatis 2 charitatis. Primū est sacramētū 2 nō ref scdm est sacramētū 2 res. tertū est res 2 nō sacramētū. Ex quo evidēt elicif q forma visibīlis est distincta realiter a corpore xpi et q nō est q̄nta quāntitate corporis xpi. sicut nec est visibīlis p aliquā qualitātē visibīlē in corpore xpi. sed manifestū est q illa forma visibīlis est quāta. cū sit longa lata 2 p funda ergo remanet realiter aliqua quāntitas preter quāntitatē xpi. Secundo sic. illa quāntitas forme est realiter figurata 2 nō habet figurā corporis xpi 2 per consequēs ē ibi aliqua quāntitas a quāntitate corporis xpi. Tertio sic. aliqua quāntitas videtur oculo corporali in sacramēto altaris. s; nec xps nec aliqō accidēs eius videt a nobis i sacramēto altaris oculo corporali. igitur est ibi alia quāntitas pter quāntitatē corporis

xpi. Quarto sic. omne qd frangitur. 2 cuius vna pars sepatur ab alia est quantum sed ista forma visibīlis frangitur 2 vna pars ipsius separatur ab alia nō sic aut corp⁹ xpi. Igitur est ibi alia quāntitas pter quāntitatē corporis xpi. Qd aut forma visibīlis frangitur realiter testis est Math. euāgelista. d. accepit ihus panem benedixit ac fregit. Idem testatur Mar. benedicens inquit fregit. Idē patet p Lucā. 2 alios sanctos ptes. qd nimis lōgū foret adducere. Qat corp⁹ xpi nō frangat s; remaneat integrus dicit doctor egregius beatus Aug⁹. 2 habetur de sc. dist. ij. Qui manducat. Manducatur inquit xps. vivit manducat⁹ quia surret occisus. nec quādo manducam⁹ partes de illo facim⁹. Et idem dicit de conse. dist. ij. In vita Manducatur inquit 2 manet integer totus in corde tuo. Ex quibus patet q quāntitas distincta a quāntitate corporis xpi manet in sacramēto altaris.

Capitulum. x.

Q qualitates sensibiles manent.

On tancū autem

n cōstat quāntitatē in eucharistia manere sed etiā manifestū est qualitates sensibiles post consecrationē ibidē subsistere. Nam nihil est visibile sine qualitate sensibili sed ibi manet forma visibīlis. igitur 2 qualitas sensibīlis. Itē sapor ibidē percipitur. 2 albedo videt. etiā qualitates tangibiles sensus tactus apprehendit. sed nullus sensus percipit aliquā qualitātē corporis xpi. remanēt igitur qualitates sensibiles q̄ p̄s erant in substantia panis 2 modo sunt sine subiecto. Sic dicit magister libro. iij. dist. xj. Species est ibi panis 2 vini sicut sapor vñ aliud videt aliō intelligif. Omnia p̄dicta possent multis auctoritatibus aliis cōfirmari q̄ quibus suspēdo. ad quedā phica sperans. in que incidi dū legendo sententias quōntiones de eucharistia tractavi ppter que perscrutanda 2 explicanda vt notificē nescientibus q̄ 2 qualia 2 quomodo 2 q sine assertionē 2 tm recitative dicit ad excitandum studiosorum ingenia ppter calumniam aliquorum presens suscepi negociū

Capitulum. xi.

Q omnis substantia materialis extensa componitur ex partibus substantialibus disti-

ctis realiter.

Taut que dicen

da sunt solido videant inniti 2 immobili fundamento inde sumat exordiu vbi nemo rationalis debeat dubitare. Omnis substantia materialis extensa componitur ex partibus substantialibus localiter vel situ aliter distantibus. Nam lignū nō componitur tm ex materia 2 forma que sunt partes essentielles 2 diuersarū rationum. Sed etiam componitur ex partibus integralibus quarū quilibet est lignū que nō sunt in eodem situ igitur distant situ. 2 tamen lignum vere componitur ex eis 2 nō componitur ex accidentibus ergo componitur ex partibus substantialibus situ distantibus. Item diuiso ligno in duas medietates nulla substantia fm se tota 2 noua generatur. nunc autem sunt due substantie distincte realiter. Aliter enim diuiso ligno in duas medietates in alia medietate remanent accidentia cū subiecto. Ex quo igitur nulla sub scdm se totam noua generatur. oportet q̄ ille due substantie quarum vtraq̄ post diuisionem est quoddā totum preuenerunt facientes vnum lignū. 2 nō fuerunt simul in eodem loco igitur prius fuerunt due partes vnius ligni totalis situ distantes. Item vna medietas ligni potest corrumpi. altera nō corrupta. s; corruptio talis est corruptio substantialis. ergo aliq substantia que prius fuit nunc corrumpitur. Et manifestus est q aliqua substantia que prius fuit nunc manet. igitur prius fuerunt due substantiales partes eiusdem ligni componentes vñ lignū. Item albedo existens in ligno est tota in aliquo toto 2 pars in parte. Aut inest tota i tota substantia aliqua. 2 pars in parte. Aut est tota in toto aliq accidentē pars in parte. Si p̄mū def. h; positū. q̄ ē aliqua substantia cōposita ex partibus substantialibus situ distantibus. sicut partes albedinis situ 2 localiter distāt. Si detur scdm. oportet assignare aliqō subiectū p̄mum illi accidenti. ita q̄ sit totus in toto subiecto 2 pars in parte. Et si quidē substantia sit tale subiectū. haberet propositū Si autem accidens ponatur subiectum totale illius accidentis. nūc quero de subiecto illius sicut de priori. 2 oportet dare proces-

sum in infinitum vel q̄ aliquod accidens extensum habens pro subiecto p̄mo aliquam substantiā habeat. qd est totus in tota substantia 2 pars in parte. quod esse nō potest nisi illa substantia habeat partes situ distantes. Item nisi lignum 2 vniuersaliter quilibet substantia materialis extensa haberet partes reales 2 substantiales situ distantes. non plus esset talis substantia extensa realiter q̄ anima intellectiua. Sicut enim anima intellectiua est tota in toto corpore 2 tota in qualibet parte. Ita substantia quilibet materialis esset tota sub tota quantitate 2 tota sub qualibet parte. istud autem est absurdum. Dicitur possz q̄ nō ē simile. qz aia nō h; ptes. idē possz argui d scia 2 stute. q̄ hnt ptes itētionales. Relinq̄ igit q̄ substantia materialis extensa habet partes substantiales distantes localiter. que tamen inter se distiguif. qz vna pars potest destrui alia nō destructa. Et nō solum hoc. si etiam ipis manentibus possit ab inuicem separari 2 esse quedam tota distincta sic diuiso ligno vel lapide. ista eadē numero que prius erāt partes nūc sunt tota 2 nō partes. nō tamē sūt alia nūc q̄ pri⁹.

Capitulum. xij.

Q res absoluta prior potest esse sine posteriori potestate diuina.

uperiori principi

s pio fundamentali est anectēdū. s. q̄ infinita 2 incōprehensibilis dei potentia sit oēm re absolutā priorē naturalit facere 2 cōsuare sine re absoluta distincta realit fm se totā naturalit posteriorē. Cū ei res posteriorē naturalit alia. min⁹ depēdeat 2 min⁹ coetigat rem posteriorē. q̄ effect⁹ suā cām cēntialē. 2 manifeste tenem⁹ q̄ diuina potentia effectū sine cām naturalit pducit 2 cōsuat. dubitare nō debem⁹. qn re priorē naturalit p̄t de p̄ducere 2 cōsuare sine re posteriori. Itē res posterior nō p̄t eē cām re posteriori. Si igitur res posterior nō p̄t sine re posteriori. h nō ē ponēdū nisi qz res posterior ē effect⁹ naturalit. naturalit p̄sequēs re priorē. s; manifestū ē diuinā stutez aliq̄n actōz eē create suspēdisse. 2 cām sine effectū cōsuasse. Quis ei nisi de p̄hibuit q̄ ignis fornac succēse suos di. p̄ictos i me diū nō cōbussit 2 tm caldeos mīstrātes infecit flamma ignis. Infinita alia exempla

reperiuntur in scriptura sacra et dicitis sanctorum patrum et martyrum gestis. Et quibus omnibus patet euidenter quod cause naturales per dei virtutem a suis effectibus impediuntur. non igitur contradictionem includit rem prioris naturaliter sine posteriori generari et conservari. Item magis dependet accidens a suo subiecto quam quicquid res prior naturaliter a posteriori. Sed tanta est diuina potentia quod non obstante dependentia accidentis ad suum subiectum. Poterit accidens per diuinam potentiam sine subiecto existere et conservari. igitur non obstante quacumque naturali consecutione rei posterioris ex prioris. poterit virtute diuina res prior sine posteriori conservari. Non est igitur a diuina potentia negandum quin omnem rem absolutam priorem naturaliter possit deus facere et conservare sine re posteriori. Tanta est enim diuina potentia quod de creaturis suis poterit facere quicquid sibi placuerit. Unde si faciat causam rei naturalis. non necessatur ad faciendum effectum.

Capitulum. xiiij.

Omnipotentia dei potest facere substantiam sine omni accidente absoluto formaliter inherente sibi.

De creatore omnium

Primum placitum sue voluntatis potest facere conservare manutene re per eam sine posteriore. Dubium esse non debet quin eadem potentia possit substantiam quam producere et conservare sine omni accidente absoluto sibi formaliter inherente. Si enim dei virtus conservat et tenet accidens sine subiecto. non erit tante potentie ut conservet et teneat subiectum sine omni accidente. Cum enim substantia perfectior et actualior sit magis appropinquans diuine substantie quam accidens. minus etiam dependet ab accidente quam accidens a subiecto cui de ratione etiam subest per se existere. Naturaliter autem accidens innititur alteri magis etiam dependet a substantia quam e converso. nulli fideli qui credit et tenet quod accidentia in sacramento altaris manent sine subiecto debet esse dubium. quin eadem virtute poterit substantia sine accidente subsistere. Item nulla apparet contradictio quod res absoluta sine omni illo existat. quod nec est pars illius. nec eius essentialis causa

sed nullum accidens est causa nec pars substantie cui inheret. igitur contradictio non includit substantiam sine accidente posse per se subsistere. Item omne quod non est deus si aliud esse habet. oportet quod realiter a deo producat. igitur producta substantia non poterit esse accidens nisi deus sua libera voluntate dedit illi esse. Potentia autem diuina nulli obedit creature. Nulla igitur est contradictio quin producta substantia accidens non capiat esse si deo placuerit. Item si ad esse substantie esse accidentis necessario consequatur. hoc non potest contingere nisi propter aliquam rationem. vel quia accidens est pars substantie. et totum sine partibus esse non potest. vel quia substantia est effectus accidentis et effectus suam causam presupponit vel quia substantia est causa naturalis accidentis. et posita causa ponitur et effectus consequentive. Sed quod accidens non sit pars substantie tam sanctis quam phisicis est manifestum. cum omnino notum sit quod substantia et substantie non ex accidentibus componatur. igitur nullum accidens poterit esse pars alicuius substantie. Nec sufficit dicere. quod substantia est causa vel effectus accidentis. cum superius sit ostensum quod deus omnipotens cui perfecte obediunt omnes cause potest actionem naturalis cause suspendere et effectum sine causa seorsum conservare. Ex predictis manifesta ratione colligitur. quod cum omnipotenti deo non est impossibile omne verbum nec erit negandum quin substantiam sine accidente inherente sibi poterit conservare. sicut sibi non est impossibile conservare rem priorem naturaliter sine posteriori. quod potest et hoc alia ratione confirmari. Non enim minoris est efficacie dei omnipotentia super omnia in diuina alicuius speciei. quam sit virtus creata super unum individuum eiusdem speciei accidentis demonstrati. Sed tanta est virtus imperfecta creata efficacie. quod potest substantiam aliquam conservare sine aliquo individuo alicuius speciei. Ideo poterit infinita dei potentia facere hanc substantiam sine aliquo individuo illius speciei accidentis demonstrati. Sequitur etiam quod ideo possit dei omnipotentia facere hanc substantiam sine omni individuo illius speciei accidentis. Et per eandem rationem si tante efficacie est virtus imperfecta creata. quod poterit aliquam substantiam

conservare sine omni individuo alicuius speciei accidentis. etiam erit tante efficacie virtus infinita ut eandem substantiam conservet sine omni individuo totius generis illius accidentis. Cum igitur sol poterit conservare lignum sine omni albedine. non poterit deorsum conservare lignum sine omni colore. Et si causa naturalis puta ignis. poterit conservare aquam sine frigiditate non valebit imensitas diuine potentie conservare aquam sine omni qualitate tangibili. Et quo videtur probabile. quod cum cause inferiores nihil potentes nisi assistente diuina potentia possunt substantiam sine hoc accidente et sine illo conservare et producere. non erit impossibile substantiam sine omni accidente manutene re. Et si sibi placuerit poterit cuiusque subesse tribuere. sine omni accidente. Multa enim mirabiliora et contra communem cursum nature fecit ipse deus.

Capitulum. xiiij.

Substantia extensa potest conservari immota localiter. quantum omnia sua accidentia absoluta per diuinam potentiam destruantur.

De solum autem

non repugnat diuine potentie rem priorem sine posteriore producere et conservare. et per consequens valebit substantiam sine accidente manutene re. Sed etiam non repugnat omnipotentie dei substantiam existentem sub accidente absoluto inherente sibi sine mutatione locali substantie accidentis id destruere et substantiam conservare. Quis enim fidelis audeat dicere. si deus velit accidens absolutum inherens substantie separare vel destruere sine destructione substantie. quod compellitur substantiam vel aliquam partem eius de loco ad locum transferre. Si enim cause naturales multa accidentia absoluta expellunt et inducunt in idem passum non localiter mutatum. non poterit deus substantiam non mota localiter ipsam conservare. et quodcumque accidens absolutum inherens sibi destruere etiam si nolu erit sine cuiuslibet alterius introductione. Item potest deus rem posteriorem destruere et priorem sue nature dimittere ut proprium motum agat. quo facto. aut ipsa substan-

tia ligni non est mota localiter. Et hoc est intentum. scilicet quod omne accidens absolutum inherens substantie potest destrui. substantia non translata de loco ad locum nec aliqua parte eius. Aut illa substantia erit mota localiter. quod dari non potest. Ex quo illa substantia est nature sue dimissa. Tu enim quia ad nullam differentiam loci poterit se transferre. non deorsum. cum principium penetrandi terram non habeat. sicut quando habebat accidentia. Nec potest se mouere sursum sicut nec prius. et propter idem nec ante nec retro. nec mouetur ab aliquo agente naturali extrinsece. sicut inductive partium. Tu enim quia vel tota substantia mutabitur totum locum. quod dari non potest. vel partes substantie que prius erant distantes concurrunt quasi in unum punctum. quod dari non potest. cum non sit ibi tunc principium mouendi. Et si esset non esset maior ratio quare plus concurrerent ad unum punctum quam ad reliquum nec esset aliqua ratio quare plus pars media moueretur ad unum punctum medium quam ad alium punctum prope finem. Item si conservando totam substantiam illius ligni et omnia accidentia absoluta unius partis destrueret. et accidentia absoluta alterius partis conservaret quod non est deo impossibile. sicut nec est sibi impossibile destruere medietatem albedinis unius corporis albi. et aliam medietatem albedinis conservare. et simul cum hoc dimittere totam substantiam ligni sue nature quo iret ista medietas illius substantie. Nunquid ista pars substantie cuius omnia accidentia essent destructa virtute propria aliam partem subintraret. vel se totaliter ab ista parte separaret. nullum tale potest dari quod possit virtute creata fieri. Remanebit igitur illa pars substantie derelictae sue nature immota localiter. Quantum deus per suam omnipotentiam omnia accidentia absoluta inherentia sibi auferat destruendo vel etiam separando. Potest igitur deus substantiam immotam localiter conservare. et omne accidens absolutum inherens sibi destruere. Item omnis substantia materialis naturaliter est in loco vel circumscriptione vel diffinitive. maxime si sit locus ambiens ipsam substantiam. Igitur existens sub accidentibus naturalibus est in loco et presens loco. Et sicut est prior naturaliter ipsis accidentibus ita natu-

raliter prius presens est ipsi loco quam sua accidentia sint presentia illi loco. Nulla igitur contradictione includit quod deus conservet substantiam presentem loco sine translatione locali cuiuscumque partis substantie sine presentia accidentium ad illum locum. Constat itaque quod ille qui dixit et facta sunt omnia, eadem virtute potest substantiam immota localiter conservare et accidentia absoluta inherere sibi destruere vel separare.

Capitulum. xv.

Quod substantia materialis per partes suas intrinsecas est presentis loco quo circumscribitur.

Iuxta istud quod

superius ostensum est de distinctione partium substantialium distantium sibi, compositionem substantiam materiale extensam. Est nunc ostendendum quod substantia materialis extensa per seipsum et per partes suas que sunt substantie presens est loco quo circumscribitur, ita quod per se tota est in loco et per partes in parte loci. Omne namque quod presens est loco vel per seipsum vel per aliquid aliud sibi presens est presens illi loco. Cum ergo substantia materialis sit presens illi loco circumscribenti ipsam oportet quod ipsa sit presens illi loco seipsa vel per aliquod cui ipsa est presens, quod etiam est presens illi loco. Non enim loquor modo de illo per quod tanquam per causam efficientem est presentis loco. Quia sicut sol facit lumem esse, ita facit eum presentem loco, sed loquor de isto per quod aliquid tanquam per non distans a loco est presens loco.

Si concedatur quod substantia materialis per seipsum et per partes suas substantiales est presens loco habetur quod intenditur. Si autem dicatur quod substantia materialis illa que est extensa est presens loco per aliquid aliud, quod nec est substantia nec pars eius, cui ipsa substantia est presens, puta per aliquod accidens inherens substantie quod est presens loco, et cui ipsa substantia est presens. Ex hoc deduco propositum. Nam quando aliqua duo sunt presentia localiter indistantia, quicquid est presens localiter uni illorum, per idem est presens alteri illorum. Si igitur accidens substantie et locus sunt presentia localiter, per illud idem per quod substantia ipsa est pre-

sens ipsi accidenti, per illud erit presens ipsi loco. Sed substantia per seipsum et per partes suas est presens illi accidenti, ergo per eandem partes suas est presens suo loco.

Item ipsa substantia est presens illi accidenti per quod est presens illi loco, ita quod tota substantia est presens illi toti accidenti et pars parti. Sicut tota substantia informatur toto accidente, et pars substantie informatur parte accidentis illius, aliter enim substantia vel accidens non esset extensum vel quantum. Aut igitur substantia est predicto modo presens illi accidenti, aut per aliquod medium cui ipsa substantia est presens et quod est presens illi accidenti. Secundum dari non potest, quia de illo medio cui substantia est presens quero sicut prius de priori accidente, et erit processus in infinitum, vel stabitur quod ipsa substantia per seipsam est presens illi accidenti quanto, ita quod tota presens toti indistans localiter et pars parti. Quo concessio procedo ulterius sic. Omnis substantia que per seipsum et per partes sibi intrinsecas est presens alicui quanto habenti partem extra partem, et pars sua est presens parti illius totius, per seipsum formaliter, et per partes intrinsecas sibi habet partem distantem a parte, et omne tale per seipsum circumscribitur loco ambienti ipsum, non enim plus requiritur ad hoc quod aliquod circumscribitur loco per seipsum, nisi quod habeat per seipsum formaliter, quibus habeat ab alio causaliter partes distantem a parte, igitur substantia seipsa et partibus intrinsecis sibi circumscribitur loco. Et sequitur quod substantia per seipsum et per partes intrinsecas sibi est presens loco. Hec obstat quod accidentia sunt presentia loco, quia quando plura non distant localiter, ipsa sunt presentia eidem loco. Cum igitur substantia non distet localiter a suis accidentibus, non obstat quod substantia sit presens loco, poterunt ipsa accidentia esse presentia eidem loco.

Capitulum. xvj.

In quo premituntur quedam ad probandum quod quantitas remanens in sacramento altaris non est realiter distincta a qualitatibus remanentibus.

Relibans prior

bus quasi quibusdam immobilibus fundamentis, iuxta illa adducende sunt

alique rationes per quas posset alicui videri. Quantitas remanens in sacro altaris non est res absoluta distincta realiter a qualitatibus remanentibus cum substantia corporis. Et quod aliqua quantitas ante consecrationem precessit que non erat res absoluta distincta realiter a substantia panis que post consecrationem non manet propter hoc quod definit esse substantia panis. Replico tamen preteritionem premissam in principio huius opusculi, quod nihil dicam assertive nisi quod docet romana ecclesia, paratim in omnibus propter auctoritatem eiusdem ecclesie genitum meum captivare, ac uniuersa que romana explicat vel explicabit ecclesia corde credere, ore profiteri, cetera autem recitata tamen subiacuere forma verborum expresserim, rone exercitum et dandi materia cogitandi proponam in medium. Sed ante quam accedam ad principale propositum aliqua fundamenta necessaria sunt premitenda, videlicet quod omnis res per se una, siue substantialis siue accidentalis, habet partem distantem a parte siue partem extra partem, est quantum, quia omnis talis res est realiter extensa. Nulla autem res potest esse extensa realiter nisi sit quantum. Si ne igitur omne quantum sit per se unum habens partem extra partem, siue partem distantem a parte siue non, non est modo curandum, hoc tamen omnibus videtur esse notum quod omne per se unum habens partem extra partem siue partem distantem a parte est vere quantum realiter et extensum.

Ex quo videtur sequi, quod cum possibile sit aliquid esse quantum sine quantitate et omne quantum vel est subiective in quantitate tanquam in suo subiecto vel est subiectum quantitatibus vel est res indistincta a quantitate. Pluribus enim modis non potest intelligi aliquid esse quantum. Necesse est illud quantum quod nec est subiective in quantitate nec est subiectum quantitatibus esse rem non distinctam a quantitate realiter. Ex quibus colligi potest, quod omne quod est circumscriptione in loco, est quantum, omne enim quod est circumscriptione in loco est totum in toto loco et pars in parte, hoc enim est circumscriptione esse in loco. Quia enim angelus non est totus in toto loco, et pars angeli in parte loci. Propter hoc angelus non est in loco circumscriptione. Illud igitur quod est in loco circumscriptione, est totum in toto, et pars in parte. Omne autem tale habet partem distantem a parte, sicut partes loci distant formaliter. Sed quod habet partem di-

stantem a parte est quantum. Omne igitur per se unum existens in loco circumscriptione est quantum. Et per idem patet quod omne quantum habens partem distantem a parte est circumscriptione in loco maxime si sit aliquid locus ambiens ipsius. Nam omne tale sic est in loco quod totum est in toto loco et pars in parte, et per consequens est circumscriptione in loco.

Capitulum. xvij.

In quo probantur quedam conclusiones ad propositum.

Stis premissis

1 sunt alique conclusiones modo probande. Quarum una est que generalis et communis, scilicet. Quod aliqua quantitas non est res absoluta distincta realiter a substantia. Vel quod aliqua quantitas non est res absoluta realiter distincta a qualitate. Et ne videatur inniti proprio sensui et a limitibus patet nis discedere, auctoritate sanctissimi patris doctor egregii Joh. damasceni constituo fundamentum, qui vult quod eadem res est de genere substantie et de genere quantitatibus, quod non potest esse verum, si omnis quantitas esset res distincta realiter a substantia. Unde dicit ille venerabilis pater Joh. damascenus. Dicitur inquit igitur quantum possibile est eandem rem formaliter et aliter intentum in alio et aliud principium reduci, ut numerum, et quodam mathematica que predicta sunt ad quantum reducuntur, ut autem habitudinem habentia ad invicem et ad invicem dicta sub ea que ad aliud, magnus est et parum ad aliud dicuntur, magnus enim ad partem unum dicitur magnus, et duplum ad dimidium. Similiter et reliqua. Quod quidem formaliter quod naturale est ad substantiam reducitur formaliter autem quod mathematicum aut mensuratum ad quantitatibus, hec ille. Ecce quod expressit vult ille sanctus quod eadem res sub diversis predicamentis continetur propter distinctionem intentionum, vult etiam quod ea de res sicut corpus est de genere substantie et de genere quantitatibus. Idem enim corpus quia est res quedam naturalis composita ex materia et forma est de genere substantie. Eadem etiam res quia habet partem distantem a parte propter quod mensurari potest est de genere quantitatibus. Quod verum non esse si omnis quantitas esset res distincta realiter a substantia et sicut eadem res quod est res quodam naturalis composita

et materia et forma est de genere substantie
et quia habet partem distantem a parte est de ge-
nere quantitates. Ita eadem albedo quia est res
quodam naturalis nata significare subiectum
est de genere qualitates. Et quia eadem albe-
do est res quodam habens partem extra partem
et partem distantem a parte situatam est de gene-
re quantitates. Constat itaque quod dicendo quod ali-
qua quantitas non est distincta realiter a quali-
tate a primis limitibus non discedo. Unde nec
vnde legi quod aliquis sanctus vel princeps phi-
losophorum Aristoteles distinctio fecerit in-
ter quantum et quantitate. Et hoc dico quod
apud Aristoteli idem est dicere quantum est
substantia vel qualitas. Et quantitas est sub-
stantia vel qualitas. Et quod communiter dicitur
quod Aristoteles in libro posteriorum dicit quod il-
la negatua est immediata nulla substantia est
quantitas. falsum est. quia nec ibi facit aliqua
penitus mentionem de substantia vel quantitate
nec de predicamentis.

Capitulum. xviii.

Quoniam omnes qualitates in sacramento altaris
non sunt unum subiectum unius quantitates.

Stensa propter conclusionem

conclusionem rationis generali. nunc aliquae
speciales sunt probande quarum una
est. Quod omnes qualitates remanentes in sacra-
mento altaris non sunt unum subiectum unius
quantitates. propter quod ille qualitates dicantur
quante. Sicut hoc dicitur albus quia est subie-
ctum albedinis. vel ignis dicitur calidus quia
est subiectum caloris. nam nullum unum accidens nu-
mero per se unum. potest esse primo rationis in immedi-
ato subiecto in aliquo quod est unum tamen per ag-
gregationem. Ita quod totum accidens illud sit
in quolibet illorum et non sit una pars accidentis
in uno illorum et alia pars in alio. quod dico ad
excludendum unam cavillationem qua dicitur aliquid
quod aliquando contingit quod aliquo ligno posito
in aqua. ita quod una pars sit in aere et alia in a-
qua convertitur pars existens in aqua in
lapidem et alia remanet lignum sicut prius.
quo facto dicitur quod aliqua quantitas existens
in toto est una numero et tamen subiectum non est
unum per se. cum una pars sit lapis et alia lignum.
Et ita poterit aliquid accidens unum nume-
ro esse in uno subiecto quod est unum tamen per ag-
gregationem. Sed illa cavillatio siue pinc-

et veritate siue non est exclusiva per hoc quod acci-
pitur. unum accidens numero non potest esse
in aliquo uno per aggregationem. ita tamen quod una
pars non sit in uno illorum et alia in alio. instantia
enim adiecta ponit quod una pars illius quanti-
tatis ponit subiective in uno illorum aggre-
gationem. et alia pars in alio. Patet igitur quod non
potest regiri instantia contra propositionem di-
centem quod nullum accidens unum numero potest
esse in aliquo uno per aggregationem tamen. et
tamen quod una pars non sit in uno et alia in alio. Sed
manifestum est quod ille qualitates remanentes in
sacramento altaris si sint unum. non sunt unum
nisi aggregationem. Et manifestum est quod una
pars illius quantitates non est subiective in una
illa quantitate et alia in alia. Igitur relinquitur
quod omnes ille qualitates non sunt subiectum
unius quantitates numero. Item nullum acci-
dens unum numero potest esse successively per
actionem cause naturalis in diversis subie-
ctis primis. voco autem subiectum primum. non
illud quod est subiectum alicuius accidentis per
partem. sicut homo dicitur subiectum albedinis
quia manus vel pes est subiectum albedinis.
Sed illud dico subiectum primum. quod est sub-
iectum alicuius accidentis. et nulla pars eius
est subiectum adequatum illi. et sic accepto sub-
iecto primo manifestum est quod nullum unum acci-
dens numero potest esse naturaliter in di-
versis subiectis primis. Quo processu. auferatur
una pars illarum qualitatibus. sicut ad sen-
sum patet quod fieri potest. Tunc quero. aut
manet eadem quantitas que prius aut non. Si
sic. tunc sequitur quod eadem quantitas numero est pri-
mo subiective in illo toto aggregato ex pri-
mo qualitatibus et postea non in illo. quia non
manet. et est in aliquo. igitur est in alio. et per
sequens est in pluribus successively. Si non
manet eadem quantitas numero. igitur destru-
cta albedine quolibet aliarum qualitatibus mu-
taret quantitate sua. quod est absurdum. Item
si illa quantitas una est in illo aggregato. aut
est tota in toto et tota pars in qualibet illa-
rum. aut tota in toto. et una pars in una illa-
rum. et alia pars in alia. Primum dari non potest
quia tunc idem accidens numero esset simul
in pluribus subiectis. quod falsum est. Nec po-
test dari secundum. quia nulla pars illius qua-
ntitates potest accipi. que plus respiciat unam
quantitate quam alias. cum ille qualitates nullo
modo dissent localiter. Ex predictis col-

ligitur quod cum accidens numerum ad nume-
rationem subiectorum. non possunt qualitates
esse distincte nisi quantitates essent distincte.
si quolibet illarum sit subiectum quantita-
tis.

Capitulum. xix.

Quod non quilibet qualitas est subiectum im-
mediatum quantitates.

Non tantum autem

non est impossibile quod qualitates sint
unum subiectum unius quantitates
Sed etiam impossibile est dicere quod quilibet
qualitas est subiectum quantitates ali-
cuius. Ita quod distincta qualitas est subie-
ctum distincte quantitates. Nam talis plu-
ralitas quantitates distinctarum a qualitatibus
est omnino superflua et sine necessitate
processu. Item eadem ratione substantia
panis erit distinctum subiectum distincte
quantitates ab omnibus illis quantitatibus qua-
rum subiecta sunt qualitates quod est in-
conueniens. quia tunc sequeretur substantiam
esse quantum distinctis quantitatibus. Esset
enim quantum una quantitate cuius esset subie-
ctum immediatum et esset quantum aliis quanti-
tibus quantum esset subiectum mediatum. quia
mediantibus illis qualitatibus quantum est sub-
iectum. Item omnes quos vidi ponentes
quod quantitas est alia res a substantia et quali-
tate. habent pro inconueniente quod due dime-
siones sint simul. et si substantia sit subiectum
unius quantitates et qualitas subiectum alteri-
us quantitates. oportet ponere quod non tamen due
dimensiones sint simul. sed etiam plures quod x.
vel. xx. sunt simul. Et quibus relinquitur quod
non convenienter dicunt sic dicentes. Item
quis scilicet aliquos non sit inconueniens pone-
re distincta quantum esse simul que sint al-
terius rationis vel eiusdem rationis facie-
cia tamen unum. tamen quod diverse quantitates
eiusdem speciei specialissime non facientes
unam quantitate numero sint simul. natura-
liter vel per potentiam creatam videtur impossi-
bile. Sed si quilibet qualitas esset subiectum di-
stincte quantitates. iste quantitates non facerent
unam quantitate numero. nec distingueretur
specie. igitur nec possent esse simul in eo-
dem loco. Manifestum est itaque quod non que-
libet qualitas est subiectum distincte quantita-
tis.

Capitulum. xx.

Quod quantitas manens non est subiective in
una qualitate et non in alia.

Modo autem non

quod remaneat una sola quantitas que sit
subiective in una qualitate et non in
alia. ita quod reliqua qualitates non sunt subiecta il-
lius quantitates. et hoc ostenditur. quod si una
sola qualitas esset subiectum illius quantitates
reliqua qualitates non essent quantitates nec sub-
iective in quantitate. nec quantitas esset subie-
ctive in eis. Sed dicitur est plus quod illud quod
nec est realiter res indistincta a quantitate. nec
subiective in quantitate. nec subiectum quantita-
tis. non est quantum. et ita reliqua qualitates ab il-
la qualitate que esset subiectum illius quantitates non
essent quantum. quod constat esse falsum. Etiam cum
sit manifestum omnes qualitates remanentes in
sacramento altaris frangi et dividi. et hostia
divisa omnes similes qualitates cum vtra-
que pre hostie remanere. Nec potest dici quod
una qualitas est subiectum immediatum quanti-
tatis. quilibet autem alia qualitas est subiectum medi-
atum quantitates. Et ideo quilibet est quantum. quia
in qualitatibus est quantitas subiective mediate
vel immediate. hoc in quantum stare non potest. quia
si una qualitas esset subiectum quantitates imme-
diatum et alia mediatum. hoc esse non potest
nisi quia qualitas que est subiectum immediatum quan-
titates esset subiective in illa qualitate que est sub-
iectum quantitates mediatum. sed hoc constat esse
falsum. una enim qualitas corporalis non est sub-
iectum alterius qualitates corporalis. Non
enim color est subiectum coloris. sic enim co-
lor esset vere et veraciter albus vel niger quod
est absurdum. Et hoc igitur sequitur inter cete-
ra. quod nullum verum alicuius quantum. nis predi-
catur de abstracto alterius. Manifestum est
est quod una qualitas non est subiectum alterius qua-
litates. Item hoc constat alia ratione.
nam ad destructionem subiecti siue mediate
siue immediate sequitur destructio accidentis.
Si igitur illa qualitas esset subiectum alterius qua-
litates. oportere quod destructa qualitate que im-
mediate est in substantia tamen in subiecto.
omnes cetera qualitates destruerent. Et ita si qua-
litas tangibilis esset subiectum immediatum alie-
rius sensibilis alio sensu et illa alterius. et
sic ordinate procedendo. oportere quod muta-
to colore alicuius corporis cetera qualitates
D

aufferentur. Ex omnibus igitur predictis potest colligi euidenter quod quantitas non est aliquid accidens subiective existens in quantitate tanquam in subiecto.

Capitulum. xxj.

In quo probatur testimonium doctorum Catholicorum quod quantitates non sunt subiective in quantitate alia a substantia.

Hic predicta re

stat ostendere quod quantitates remanentes in sacramento altaris post consecrationem non sunt subiective in quantitate tanquam in subiecto sustentate eas. Et hec conclusio est confirmanda testimonio doctorum venerabilium videlicet doctor egregius magister sententiarum libro. iij. dist. xij. In principio. Cuius doctrinam etiam approbat concilium generale extra de sum. trinit. et si. catholica damnata. Si queris inquit de accidentibus que remanent. scilicet speciebus sapore et pondere in subiecto fundent. potius mihi videtur fatendum existere sine subiecto esse in subiecto. Et quibus patet quod de intentione illius doctoris est quod quantitates sapore pondus et huiusmodi remanentes in sacramento altaris non sunt in aliquo subiective. et per consequens non sunt in quantitate tanquam in subiecto. quia tunc non esset sine subiecto sed in subiecto. Nec valet dicere quod non intendit quod ille quantitates sint extra omne subiectum. Sed quod non sint in aliquo substantia sicut in subiecto. unde ratione assignans que illi quantitates sint sine subiecto subdit. quia ibi non est substantia nisi corpus et sanguis domini. que non afficitur illis accidentibus. Nec in hoc responsio non sufficit quia nunquam sequitur aliquid accidens esse sine subiecto quod diu subsistit in suo subiecto primo et immediato. Sed si quantitates remanentes post consecrationem essent in quantitate sicut in subiecto. quantitas esset subiectum immediatum earum. et per consequens quod diu subsisterent in quantitate non essent sine subiecto. Item nunquam aliquid accidens potest dici per se subsistere. quod diu subsistit in suo subiecto mediato. Sed secundum eundem doctorem quantitates remanentes in sacramento altaris sunt per se subsistentes. nam loquens de qualitatibus de quibus prius dixit quod sunt sine subiecto ait. Remanet illa accidentia per se subsistentia ad mysterii ritum. ad gustus fidei

suffragium. quibus corpus christi habet formam suam et materiam tegitur. Liquec igitur de intentione illius doctoris esse quod sapor et pondus et huiusmodi quantitates remanentes in sacramento altaris sunt per se subsistentes sine subiecto. Et quod sequitur quod non existat in quantitate tanquam in subiecto. unde subdit idem presertim doctor. Ne autem mireris inquit vel insultes si ibi accidentia videantur frangi cum ibi sint sine subiecto. Unde magis mirabile est. quomodo accidentia sine subiecto existant et frangantur. Item non est maior ratio quod una quantitas sit in quantitate tanquam in subiecto quam alia. sed quantitas remanens in sacramento altaris non est in quantitate sicut in subiecto. patet namque ponderositas est quantitas. nam secundum eam aliquid dicitur esse. et tamen ponderositas ibi remanens non est in quantitate tanquam in subiecto. Quia si ponderositas esset in aliquo tanquam in subiecto illud subiectum vere et realiter esset ponderosum sicut omne subiectum in quo est calor est calidum. sed nihil remanens in sacramento altaris post consecrationem est ponderosum. illa ponderositas que remanet in eodem sacramento. Quod plane confirmat quedam glossa de se. dist. ij. super illud capitulum. si per negligentiam. Unde obijciens contra hoc dicitur quod accidentia cadunt in terra ait sic dicitur obijciatur. cum sola accidentia remaneant ibi etiam accidentia dicuntur cadere cum non habeant pondus. Et illa glossa colligi potest apte. quod quibus ponderositas post consecrationem remaneat cum accidentibus alijs. tamen non est in aliquo quod possit ab illa ponderositate denominari ponderosum. et eadem ratione non est ibi aliquid album. sed tamen est ibi albedo. et nihil est ibi album sicut est ibi ponderositas et nihil est ibi ponderosum. et eodem modo quibus sit ibi sapor. tamen nihil est ibi subiectum sustentans saporis denominationem a sapore. Et quo sequitur plane quod quantitas non est subiectum informatum qualitatibus illis. nec denominabilis ab eis. Si enim substaret illis qualitatibus vere esset ponderosa calida vel frigida alba dulcis vel amara. quod est contra predictam glossam expresse. Aliud etiam elici potest ex predicta glossa. videlicet. quod in sacramento altaris non est aliquod corpus habens pondus. Et quo sequitur quod non est ibi quanti-

tas habens pondus. cum omnis qualitas permanens et continua sit linea vel superficies vel corpus. Si igitur esset ibi quantitas habens pondus vel tunc oporteret quod esset ibi linea habens pondus. vel superficies habens pondus. vel corpus habens pondus. Sed non potest dici quod linea vel superficies habet pondus et non corpus. quia dicit glossa. allegata quod solum corpus habet pondus. et quod sequitur quod si esset ibi quantitas aliqua habens pondus esset ibi corpus habens pondus quod negat. nulla est ibi igitur quantitas habens pondus. Et quo ulterius venit inferre. quod nulla quantitas est subiectum illius ponderositas. et propter illud oporteret dicere quod nulla quantitas est subiectum aliarum qualitatibus. sed omnes qualitates sunt ibi per se subsistentes sicut de divina. Item sancta mater ecclesie solennizans de corpore christi legit sic. accidentia sine subiecto in eodem existunt ut fides locum habeat. dum visibilis inuisibile sumitur. aliena specie occurrat. et sensus a deceptione immunes reddant. qui de accidentibus iudicant sibi notis. Et quibus auctoritate predictis alijs plurimis plane constat quod in sacramento altaris non tamen unum accidens existit sine subiecto. sed quod accidentia existunt sine subiecto. puta omnes quantitates de quibus sensus indicant. quod esset verum si omnes quantitates essent in quantitate sicut in subiecto. unde cum illa sit sententia doctorum plurimum reuerendorum. videlicet magistri sententiarum. Hostii. Banfri. et aliorum plurimum glossatorum super decreta et decretales. videtur consonum fidei catholice dicere quod omnes quantitates post consecrationem remanentes in sacramento altaris non sunt in aliquo nec in quantitate nec in aliquo tanquam in subiecto. Et quod ista sit sententia predictorum patet. nam Hostii. in summa. de celeb. missarum. Cum marthe. et glossa. de se. dist. ij. In sacro. et magister sniarum lib. iij. dist. xj. Circa conversionem panis in corpus christi. recitant opiniones. Una sicut dicitur asserit quod illa substantia que fuit panis postea est caro et sanguis christi. Secunda opinio tenet. quod substantia panis et vini dicitur esse et manent accidentia tamen. scilicet sapor. et color et pondus et similia. Et sub illis accidentibus incipit ibi esse corpus christi. Tertia tenet quod remanet ibi substantia panis et vini et in eodem loco et sub eadem specie est corpus

christi. Opinio media ab omnibus predictis approbatur. Et quibus omnibus patet quod doctores antiqui et autentici tamen posuerunt quantitates remanere per se sine subiecto. Et tamen non posuerunt quod quantitates in aliquo essent subiective. Unde et multi ponentes quantitates remanentes in sacramento altaris esse in quantitate tanquam in subiecto. multas auctoritates doctorum authenticorum adducunt ad probandum quod accidentia. puta quod quantitates sunt sine subiecto. Sed nec unam quidem auctoritatem alicuius doctoris autentici possunt adducere ad probandum quod quantitates in sacramento altaris sunt in quantitate sicut in subiecto. Unum quibus diligenter legerim totum tractatum magistri sniarum de eucharistia. et totum tractatum qui ponitur in iure canonico de eadem materia una cum glossa et alijs doctoribus. sicut Hostii. et Inno. et alios tamen non inveni quod faciant mentionem de quantitate etiam nominando eam. nisi in tribus locis. scilicet de se. dist. ij. quia corpus. ubi loquens recipienti corpus christi dicit sic. In mensura visibili permanens maior factus est tempore invisibiliter sine quantitate augmento tamen idem atque ipse es. Item glossa. super illud capitulum de consec. dist. ij. dupliciter potest intelligi scilicet secundum istam formam et quantitate quam habuit in cruce vel secundum quantitate corporis glorificati quod spirituale videlicet quod nullo sensu subsistat. Item in capitulo ubi prius dicitur de larius. non est quantitas visibilis in huiusmodi estimanda mysterio. Sed virtus sacramenti spiritualis ubi dicit glossa. non est quantitas sic estimanda ut sub minori quantitate minus sit corpus christi et in maiore maius. quia ubicunque est pars siue speciei siue corporis ibi pes vel manus. totum corpus est in pluribus locis. non memini me legisse quod sancti vel doctores autentici tractantes de sacramento eucharistie aliud tangunt de quantitate. Sed manifestum est quod ex predictis locis nec directe nec indirecte colligi potest quod quantitates sint in quantitate tanquam in subiecto. Sed de qualibet quod remanet et quod ipse frangantur et terantur expresse dicunt. unde dicit glossa super illud de se. dist. ij. Ego berengarius. Non tamen pondus et reliquas sacramenti qualitates sensibus corporalibus percipi fatcor. Sed sub illis speciebus fractis et attritis partibus totum et integrum

corpus xpi esse dicitur totum manducari totum sumi. Ecce q species vocat qualitates quas species dicit frangi & atteri. frustra igitur poneretur aliqua quantitas que esset subiectum earum.

Capitulum. xxij.

Quantitas distincta realiter a substantia non sic subiectum quantum in sacramento altaris. Confirmatur etiam philosophorum testimonio.

Modo quantitas

Quantitas distincta realiter a substantia non sit subiectum qualitatum non tantum testimonio sanctorum patrum sed etiam philosophorum poterit confirmari. Sufficit igitur principem philosophorum Aristonem adducere. Ipse autem dicit in predicamentis q sola substantia est susceptiva partium per sui mutationem. Et hoc dicit proprium proprie substantie. Sed si inter substantiam & qualitates esset una quantitas ibi media deferens & sustentans qualitates sensibiles & corporales. manifestum est q illa quantitas esset susceptiva contrariorum & propriam sui mutationem. Sicut enim q quandoque susciperet albedinem quandoque nigredinem. quandoque esset calida. quandoque frigida. uno tempore est dulcis alio tempore amara. & ita res alia a substantia esset susceptiva contrariorum. Item secundum eundem. alteratio ad qualitatem sensibiles diffinitur a condensatione & rarefactione in tantum q quando aliquod corpus rarefit vel condensatur. non est necesse q amittat omnes suas qualitates. Rarefiat igitur corpus album. quo facto non potest dari q amittat potestatem albedinis & habeat novam. Nam nihil est hic agens qd possit albedinem in hoc corpus inducere. sed hoc stare non potest si quantitas sit res media inter substantiam & qualitates. nam si sit res media. oportet q substantia rarefacta habeat quantitatem novam. sicut inferius dicitur & ostendetur. Cum autem ad novitatem subiecti sequatur novitas accidentis sui. oportet q albedo esset nova & eadem ratione quilibet qualitas subiective existens in illa quantitate esset nova.

Capitulum. xxij.

Quantitas remanens in sacramento

non est res absoluta distincta realiter a qualitatibus remanentibus in eodem sacramento.

Prodictis eum

Deinde sequitur q quantitas remanens in sacramento altaris non est res absoluta distincta realiter a qualitatibus remanentibus in eodem sacramento. Si enim nihil est quantum nisi sit subiectum quantitatis. vel existens in quantitate tanquam in subiecto. vel res non distincta a quantitate realiter. Et ostensum est q qualitas remanens non est subiectum quantitatis nec est in quantitate subiective. Et manifestum est q qualitates post consecrationem sunt quantae cum sint longe late & profunde. Relinquitur igitur q ille qualitates sunt quantae. & non per quantitatem que sit res absoluta distincta realiter a qualitatibus istis. Item habens partem distantem a parte est quantum. Sed manifestum est q ponderositas remanens in sacramento altaris habet partem distantem a parte. Et ostensum est prius q illa ponderositas non est subiective in quantitate. nec est subiectum quantitatis. igitur est quanta. & non per quantitatem que est alia res absoluta distincta ab ista ponderositate. & eadem ratione quilibet alia qualitas erit quanta et non per quantitatem distinctam realiter ab illa.

Capitulum. xxij.

Ante consecrationem fuit una quantitas que non erat res absoluta distincta realiter a substantia panis.

Ita q quantitas

remanens in sacramento altaris non est res absoluta distincta realiter a qualitatibus ibidem remanentibus. restat nunc aliquas persuasiones adducere propter quas posset alicui videri q ante consecrationem precessit una quantitas que non erat res absoluta distincta realiter a substantia panis q post consecrationem non manet sicut nec substantia panis manet. Et hoc quidem primo ex ultimo dictis poterit persuaderi. Si enim qualitas poterit esse quanta sine quantitate distincta realiter. hoc non potest esse nisi propter hoc q qualitas habet partes distinctas

realiter natus sibi distare. sed tanta est distantia partium substantie materialis quanta est distinctio partium qualitatibus. igitur ita nate sunt distare sicutualiter partes substantie sicut partes qualitatibus. imo naturaliter & virtute creata. sicut partes qualitatibus esse non possunt sine substantia. ita nec distare possunt sine distantia partium substantialium. Si igitur qualitates sint quantae sine quantitate addita realiter. Et illa substantia panis fuerit quanta non per quantitatem que erat res distincta realiter a substantia. & per consequens erat eadem. & ideo sicut substantia panis non manet ita quantitas illa non manet. Item substantia panis non erat quanta quantitate que est realiter eadem cum qualitate & post consecrationem non manet aliqua quantitas distincta realiter a qualitate sicut probatum est. Igitur oportet q aliquid accidens corrumpit quando corpus xpi consecratur. qd dicitur sanctorum patrum repugnare videtur. vel oportet dicere q substantia panis erat quanta quantitate que non erat res distincta realiter a substantia panis & per consequens non manet sicut nec substantia panis.

Capitulum. xxv.

Quantitas potest esse quanta sine omni res absoluta distincta realiter addita sibi.

Et autem magis

patet principale positum volo nunc iuxta superius dicta illa probare. Quantitas substantia potest esse quanta sine omni res absoluta distincta realiter addita sibi. Nam prius ostensum est. q omne substantia potest divina potestas facere & conservare sine omni accidente absoluto inherente sibi. Probatum est etiam q si placuerit divine voluntati aliquid substantia nunc extensam & substantiam accidentibus suis in posterum conservare. et omnia accidentia separare vel destruere sive annihilare. non compellitur divina potentia istam substantiam de loco ad locum transferre sive mutare localiter. Ex quibus elicio hanc propositionem. Ista substantia que nunc est quanta potest divina potentia conservare immotam localiter secundum se totam & quilibet partem sui substantialem. Quis libere & contingenter & destruere omnem quantitatem distinctam realiter ab illa substantia inherente sibi. Similiter

enim & sine ratione videtur arguere divinam potentiam dicere. q si deus velit substantiam potest naturaliter omni accidente inherente sibi in esse conservare. & destruere accidens absolutum inherens sibi. q oportet deum necessario mutare illam substantiam localiter & de uno loco ad alium transmutare. Cum frequenter videamus etiam agens naturale sine destructione & mutatione locali subiecti aliquid accidens eiusdem subiecti destruere. Non est ergo negandum a divina potentia cui perfecte subduntur omnia. qn possit sine destructione illius ligni & mutatione locali eiusdem destruere omnem quantitatem que est accidens absolutum inherens isti ligno. Quo facto. oportet dicere q ista substantia est quanta cum habeat partem extra partes sicut prius. Nisi enim illius substantie partes distarent sicut prius non esset tota substantia in toto loco & partes in parte sicut prius ante destructionem accidentis. Nisi & per consequens ista substantia esset mota localiter. qd est contra positum. Est igitur ista substantia quanta & per se nullum accidens inheret sibi qd est accidens absolutum. qz per se positum omne tale per se potentiam divinam est destructum. igitur ista substantia sine quantitate que sit accidens absolutum inherens sibi est quanta. Quia autem isto casu positum substantia remaneat quanta. post adhuc persuaderi. Nam manifestum est q ex tota ista substantia conservatur in esse per potentiam divinam nulla pars eius destruitur seu corrumpitur. remanent igitur partes substantiales eadem que prius. de quibus prius quero. aut distant loco & situ. qz desolus habet positum. cum probatum sit q omne per se unum habens partes distantes loco & situ est quantitas. Aut ille partes non distant loco & situ. qd dari non potest. qz ex his sequeret q essent mutare localiter. Si enim nunc non distant localiter. & prius distabant localiter. nec unum versus e in aliud. cum utriusque vere maneat. oportet q alterum illorum sit mutatum localiter. Item accipio unam partem illius substantie puta a. & quero. aut a. coexistit isti parti loci cui prius coexistebat aut non coexistit illi parti loci. Si coexistit. eadem ratione alia pars illius substantie coexistit alteri parti loci cui prius coexistebat. Ex quo sequitur q tota substantia coexistit toti loco & pars parti. & per consequens tota illa substantia habet partes distantes situ. sicut partes loci quibus coexistit distans situ. Si autem

a. nō coexistit illi p̄i loci cui p̄us coexistebat. igit̄ ista p̄ mutata est localiter. q̄a omne q̄d est p̄ns alicui p̄mo. 7 postea manēs nō est p̄ns illi loco. necessario transfer̄ de loco ad locū. Et ita ista p̄ mutaret omnē locum. q̄d est p̄tra positū. Nec valet dicere q̄ illa substātia nō est in loco nisi p̄ q̄ntitatem q̄ est accidens illius substātie. Et id̄ quādo destruit̄ q̄ntitas illa nec substātia est in loco nec mutat̄ localit̄. q̄ illd̄ nō est rheologicē dictū. Hāc fm̄ sanctos 7 doctores autenticos 7 satis est de intentione scripture canonice. Angelus est i loco 7 trāsfertur de vno loco ad aliū q̄ntūcūq̄ non sit q̄ntus sed indiuisibilis carens oībo p̄ibus natis distare localiter. ergo m̄to magis substātie habēti p̄tes natas distare localiter poterit p̄petere esse in loco 7 mutari localiter. q̄uis nō habeat quantitatem que sit accidens absolutum distinctū realiter ab ea 7 inherens sibi. imo q̄ntūcūq̄ substātia ab oīni accidente separet̄ ad huc erit in loco nisi ponetur extra m̄dm. 7 non t̄m̄ substātia erit in loco. imo quelibet pars eius erit in loco. 7 tunc quero de illa p̄te a. aut est in loco q̄ p̄us 7 habetur intentum. aut est in loco 7 p̄sequens mutatur localiter. q̄d est p̄tra positū. Nec valet dicere q̄ illa substātia nō est in loco circūscriptiue sed diffinitiuē. quia hoc dicere est p̄cedere p̄positum. Hāc p̄ori casu posito. ex hoc ip̄o q̄ illa substātia est in loco diffinitiuē erit in loco circūscriptiue. cuius ratio est. quia si illa substātia est in loco diffinitiuē. oportet dicere p̄similiter q̄ quelibet pars eius est in loco diffinitiuē. tunc quero. aut a. est in illa p̄te diffinitiuē aut nō. Si dicitur q̄ sic. eadem rōne alia pars erit in alia p̄te diffinitiuē. Et quo sequitur q̄ ille p̄tes distāt localiter 7 situat̄. Omne autem totum habens p̄tes distantes localiter est circūscriptiue in loco. Igitur tota illa substātia est circūscriptiue in loco. Si autē dicitur q̄ a. nō est diffinitiuē in illa parte loci i qua p̄us fuit. vel hoc est quia est alibi diffinitiuē 7 per p̄sequens est mutata localiter vel quia nō est alicubi. quod p̄cedi nō potest. cum etiam angelus alicubi sit ponendus. hoc etiam dato sequitur q̄ mutata ē localiter. ex quo non est diffinitiuē nec circūscriptiue in illo loco in quo prius. 7 ta-

men manet realiter in rerum natura. Sic igitur cum possit potentia diuina conseruare substātia in eodem loco 7 destruerē omne accidens inherēs sibi. quod est accidens absolutum. nō est p̄tradictio q̄ substātia sit quanta sine quantitate accidente inherente sibi.

Capitulum. xxvj.

In quo adducuntur alie rationes ad p̄bandum eandem p̄clusionem. sc̄z q̄ substātia potest esse quanta sine quantitate distincta addita sibi.

¶ Iuxta superiores

i rationem alijs rationib̄ potest cōcludi. Ex substātia potest esse q̄nta sine quantitate distincta addita sibi. nā nō minoris virtus est p̄seruare duas substācias natas facere 7 p̄stituere vnā substātia sine oīmb̄ accidentib̄ absolutis inherētib̄ sibi. quando nō faciunt nec p̄stituunt vnā substātia. q̄ quādo constitunt vnā substātia sicut accep̄t duabus aquis. puta a. 7 b. nō minoris virtus est p̄seruare a. 7 b. in distinctis locis. sine oīmb̄ accidentib̄ absolutis inherētib̄ eis. quando nō faciunt vnā aquā totalem. q̄ quādo fiunt partes vnus aq̄ Sed omnipotentia dei potest separare a. 7 b. ab oīmb̄ accidentib̄ suis. 7 p̄seruare a. 7 b. in distinctis locis sicut a. hic. 7 b. romē si sibi placet. nō enim si omnipotentia dei separet vnā aquam. romē ab oīni accidente suo oportet q̄ deus transferret illā aquam que est romē vsq̄ huc. vel illā vsq̄ romam. nec oportet q̄ trāsferrer̄ eas ad aliquē locum mediū. sed posset conseruare illam alibi 7 illam hic. igitur eque facili ter si sibi placeret. si a. 7 b. coniungerentur 7 constituerent vnā aquam posset oīmpotentia dei conseruare a. 7 b. in distinctis partibus loci. q̄uis separaret a. 7 b. ab oīnibus suis accidentib̄ absolutis. quo posito illa substātia totalis haberet partes distantes situ. quia a. 7 b. sunt partes sue que distarent situ. 7 per consequēs illa substātia totalis esset quanta 7 tamē sine q̄ntitate distincta realiter ab ip̄a substātia.

Confirmatur ratio. quia nulla apparet contradictio quin posset deus per suam finitam potentiam sicut alitte creauit totam aquam oceani sub accidentibus suis conseruare istam substātia 7 accidentia destruerē. sed nunq̄ hoc posito necessitare tur deus partem oceani que est in occidente transferre vsq̄ ad aliam partem que est in oriente vel econuerso. vel ambas partes transferre ad aliquem locū in medio. Hō enim videtur rheologicē dictum q̄ ad hoc necessitaretur deus. Igitur deus possit totam aquam oceani conseruare in rerum natura. 7 destruerē omne accidens absolutum inherens sibi. 7 tamē illas aquas que sunt in oriente 7 occidente conseruare vbi prius. quo facto. tota aqua illa haberet partes distantes sine quantitate addita. 7 per consequēs esset quanta sine quantitate addita. Item quando subiectum 7 accidens habent partes sibi correspondentes ita q̄ distinctis partibus accidentium correspondēt distincte partes substātie. nō minoris potentie est conseruare partes accidentis destruendo subiectum sine mutatione locali accidentis vel alicuius partis sue. q̄ conseruare partes substātie sine mutatione locali destruendo accidens absolutum. Sed substātia materialis 7 accidens sunt simul. ita q̄ distinctis partibus accidentis correspondent distincte partes substātie. Nam alia pars accidentis est i alia parte substātie. Ita q̄ distincte partes accidentis sunt in distinctis partibus substātie. sicut patet per hoc quod probatum est prius. scilicet q̄ substātia materialis habet partes substāciales situ distantes. Potest autem deus conseruare accidens absolutum in eodem loco 7 situ destruendo subiectum. sicut patet in sacramento altaris. Igitur non includit contradictionem deum conseruare in eodem loco subiectum destruendo q̄d cūq̄ accidens absolutum inherens sibi. quo facto. substātia erit circūscriptiue in loco sicut prius 7 per consequēs quanta sine quantitate sibi addita. Nec oportet maliciose calumniari dicendo q̄ est dicere contra fidē q̄ in sacramento altaris substātia corrumpitur. Tertio enim dictum meum non est

sed est dictum doctorum catholicorum de consecratione distinctione sc̄da. Quia corpus. glosa super verbo cōuertuntur dicit. bene dicit conuertuntur vel transubstantiantur vel transeunt. sup̄le terrena 7 mortalia in christi substātia. sed non fiunt neci nēpiunt. nihil enim fit vel incipit esse corpus christi. potest tamen concedi q̄ de pane conficitur 7 fit corpus christi. sicut de aqua fit cristallus. nō tamen est cristallus. sed securius non cōcederetur hoc. Et vbi cūq̄ inuenitur panis vel de pane fit vel conficitur corpus christi. sic intelligitur. fit. id est. transit in corpus christi. vel et pane fit. id est. sub specie panis est vel lateret vel incipit esse vel latere corpus christi vbi ante consecrationem non erat. Si enim panis fieret christi corpus. singulis diebus adderetur ei illud quod prius non erat. 7 sic semper augmentaretur. Et subdit. nō intelligas. igitur quod aliquod augmentum sumat ex tali conuersione. nec eodem modo quo cibus conuertitur i carnem. sc̄z est ibi corruptio. id est. desinit esse substātia panis nulla tamen generatio.

Item glosa de consecratione distinctione sc̄da ante benedictionem. licet verba successiue proferantur. non tamen successiue consecratio fit. sed in vno instanti corrumpitur panis. scilicet in vltimo instanti prolationis verborum. Et licet panis sit corpus compositum. momentanea tamen est corruptio eius.

Item glosa eadem distinctione capitulo primo. panis est. dicit q̄ substātia panis desinit esse consecratione subueniente. 7 cetera. ibidem. Non est igitur contra catholicam fidem dicere. q̄ in sacramento altaris panis substātia corrumpitur siue destruitur. Cum igitur deus conseruet in eodem loco accidentia destruendo substātia. non erit impossibile sibi conseruare substātia in eodem loco accidens corrumpendo. 7 sic erit substātia quanta sine tali accidente. Item si deus destrueret medietatem cuiuslibet accidentis absoluti i formantē medietatē vnā vni p̄signi. 7 p̄seruaret aliā medietatē accidentis in formantē aliā medietatē illius substātie. ille due p̄tes distarent 7 t̄m̄ vna istarū care

ret omni accidente informate eam. Ex quo sequitur quod pars substantie potest distare a parte substantie sine accidente informante eam. et per consequens poterit substantia esse quanta sine quantitate addita sibi.

Item non maiore contradictione includit quod substantia habens partes distinctas realiter natas distare localiter sine omni accidente addito sibi in aliquo diuisibili. ita quod tota sit in toto loco et pars in parte. quod quod aliqua substantia carens omni parte tali sit in aliquo loco diuisibili. ita quod tota in toto loco et tota in qualibet parte. Sed angelus carens omni parte integrali sine omni accidente ab soluto addito sibi potest esse totus in aliquo loco diuisibili et totus in qualibet parte. igitur non est contradictio quod aliqua substantia habens partes natas distare localiter sit tota in toto loco diuisibili. et pars in parte sine quantitate aliqua addita sibi. Ex quo sequitur quod erit circumscriptiue in loco sine quantitate addita sibi. Confirmatur de creatura non magis includit contradictionem substantiam corpoream esse in loco modo sibi conuenienti sine omni re addita sibi. quod substantiam incorpoream esse in loco modo sibi conuenienti. Proprius autem modus essendi in loco conueniens substantie incorporee est esse in loco diffinitive. sed substantia incorporea potest esse in loco diffinitive sine omni re absoluta addita sibi et sic erit contra sine omni re absoluta addita sibi. Nulla igitur videtur contradictionem includit quod aliqua substantia sit quanta sine omni re accidente ab soluto addito sibi.

Capitulum xxvij.

Ex eadem conclusio que prius videtur sequi ex dictis aduersariorum.

Alter rationes

priores possunt aliquae adduci partim fundate in dictis aliorum doctorum catholicorum negantium tamen predictam conclusionem. Videtur enim illa propositio sequi ex dictis aliquorum aduersariorum. omnis res absoluta existens sub aliquo accidente absoluto per informationem ita quod totum subiectum sit sub toto accidente. et pars sub parte. potest per diuinam potentiam coexistere eidem sine informatione et inherencia illa. patet. Nam secundum multos

negantes substantiam posse esse quantum sine accidente inherente sibi. respectus extrinsecus adueniens sibi potest auferri extremis manentibus. et secundum eos respectus inherentes accidentis ad subiectum est respectus extrinsecus adueniens. igitur non includit contradictionem substantiam et istam rem quam dicunt quantitatem manere sine respectu tali inherente. Sed hoc posito tota substantia coexistit toti illi quantitati que est accidens. igitur sicut illa quantitas habet partem distantem a parte. sic ista substantia habebit partem distantem a parte. et ita substantia est quanta sine quantitate informante eam. Sed possunt dicere quod ablato respectu inherente quantitatis ad substantiam. substantia non erit presens quantitati. ita quod tota sit presens toti quantitati. et pars parti. non possunt sic euadere. Nam secundum eosdem respectus presentialis substantie ad quantitatem est prior respectu inherente quantitatis ad substantiam. et respectus presentialis partis substantie ad partem quantitatis est prior respectu inherente partis quantitatis ad partem substantie. Quod potest probari per hoc. quod impossibile est quod sit respectus inherente quantitatis ad substantiam sine respectu presentialis quantitatis ad substantiam. et per consequens sine respectu presentialis substantie ad quantitatem quia ille presentialis respectus mutue secundum principia eorum sunt siue natura. Sed respectus presentialis potest esse sine respectu inherente. Nullus enim est substantia presens vel esse potest que non informant vel inherens sibi. sed secundum eos per diuinam potentiam prius potest esse sine posteriori. non igitur includit contradictionem quod conseruetur respectus presentialis totius substantie ad totam quantitatem istam que ponitur accidens inherens sibi et respectus presentialis partis substantie ad illam partem quantitatis. sine respectu inherente quantitatis ad substantiam. et sine respectu inherente partis quantitatis ad partem substantie. quod posito. tota substantia est presens toti quantitati et pars sub parte est presens parti quantitatis sine respectu inherente. Et per consequens sine respectu substantie informet quantitatem. et sic habebit illa substantia partem distantem a parte sine quantitate informante eam. Nulla ei res per se

una habet partem extra partem et partem distantem a parte nisi sit quanta. Item respectus presentialis substantie ad ubi per se istos non dependet ex respectu inherente quantitatis ad suum subiectum. quia destructo respectu inherente quantitatis ad illam substantiam. adhuc poterit illa substantia esse presens loco et eadem ratione respectus presentialis partis substantie ad partem loci non dependet ex respectu inherente partis quantitatis ad partem substantie. et tamen secundum eos omne quod non dependet ab alio potest conseruari per diuinam potentiam sine alio. poterit igitur respectus presentialis totius substantie ad totum locum. et partis substantie ad partem loci conseruari. sine respectu inherente quantitatis ad substantiam. quo facto. substantia ipsa erit presens toti loco. et pars parti. et per consequens erit circumscriptiue in loco et tamen non informabitur aliqua quantitate que sit res absoluta distincta realiter a substantia. Substantia ergo erit quanta sine quantitate.

Capitulum xxviii.

Substantia est quanta per suas partes substantiales sine omni quantitate que sit res distincta realiter a substantia et quantitate

Estat post hoc

stendere quod non solum substantia potest esse quanta sine quantitate addita sibi. sed et quod substantia est quanta per suas partes substantiales sine omni quantitate que sit alia res absoluta distincta realiter a substantia et quantitate. Ex primo per suadetur sic. frustra sit per plura quod potest fieri per pauciora. hoc enim est principium quod negari non debet. quia nulla pluralitas est ponenda nisi per rationem. vel per experientiam. vel per auctoritatem illius qui non potest falli. nec errare. possit conuinci. Sed ex quo substantia potest esse quanta sine quantitate distincta a substantia et quantitate. nec per rationem. ne per experientiam potest conuinci. quod sit talis quantitas alia. Nec hoc inuenitur expressum ab auctore aliquo qui non potest errare. quia non inuenitur a deo fuisse reuelatum. igitur non est necesse ponere quantitatem talem. Et ita frustra poneretur. omnia enim que possent saluari per talem rem. possunt saluari sine ea. et per hoc quod substantia habet partes substantiales distinctas realiter natas distare localiter. que partes sunt substantie que qualitates virtute cause efficientis et finalis sicut in esse producuntur ita sunt distantes. Eadem enim virtute qua diuersae partes substantie et qualitates de non esse procedunt ad esse. etiam in distinctis locis capiunt esse. Et ideo sic nihil preter causam efficientem finalem formalem et materialem necessario requiritur. nec preteritur ad hoc quod substantia et partes substantie de non esse producantur ad esse. ita etiam nihil preter predictas causas requiritur necessario ad hoc quod una pars substantie sit extra aliam partem. vel distet ab alia parte. Verum enim videretur quod unus accidens posterior substantie et partibus eius posset facere unam partem substantie extra aliam partem et tamen cause essentielles rei non possent hoc facere sine accidente tali. non enim ad distantiam partium illarum requiritur accidens tale. cum due substantie possint distare. et si essent ab omnibus accidentibus separate. Nec ad hoc quod ille que partes constituunt ad hoc totum requiritur accidens tale. cum nulla videatur ratio quare partes priores naturaliter omni accidente non possunt constituere totum cuius nate sunt esse partes sine accidente.

Ex quibus omnibus colligitur quod quantitas de genere accidentis nec requiritur ad distantiam localem illorum que nate sunt constituere unam substantiam absque tali accidente. Ex quo patet quod omnia que possunt saluari posita tali quantitate sine ea eque bene saluari possunt. Ita enim saluabitur quod partes substantie et qualitates informantes substantiam distant localiter et quod tam substantia quam qualitates sunt quantitates. quod habent partem extra partem sine tali quantitate per hoc quod cause essentielles producunt partes substantie et qualitates in locis distinctis sicut si ponatur talis quantitas consequens substantiam iam productam. Quis enim prohibet deum producere unam substantiam vel qualitatem sine omni accidente distincto a substantia et qualitate. et quod sit prohibere deum ponere unam partem illam sube vel quantitates extra aliam absque distinctione illius substantie vel quantitates absque

re alia absoluta distincta realiter si possit hoc facere mediante tali re distincta. h. eniz videtur nimis artare diuinā potentia. dicere q̄ vna re producta a deo habere partes distinctas realiter deus nō possit facere distare localiter. nisi dando eis rem nouam. vel nisi vnitatē earū rumpat vel dissoluat. Item q̄ substantia sit q̄nta per suas partes substantiales intrinsecas sibi ostendo. Illud q̄d p̄ partes suas intrinsecas est in loco circūscriptiue p̄ suas ptes intrinsecas est q̄ntum. quia ostensum est p̄ q̄d om̄ne q̄d est circūscriptiue in loco est q̄ntum. Om̄is autē substantia materialis per suas ptes substantiales est in loco circūscriptiue. quia sicut ostēditur est p̄us. om̄is substantia materialis q̄ est extensa. p̄ suas partes essentialē est p̄sens loco. ita q̄ tota substantia est p̄sens toti loco. et p̄ substantiē ē p̄sens p̄ti loci. sed om̄ne tale est circūscriptiue in loco. et ita om̄is talis substantia per partes sibi intrinsecas est q̄nta. Nec valet dicere q̄ substantia nō habet partes nisi p̄ q̄ntitatē que est res distincta a substantia. nam substantia nō depēdet ab aliquo suo accidente nec p̄ sequēs ptes substantiē depēdent a p̄tibus accidentis. Si igitur q̄ntitas sit accidens substantiē. ptes substantiē nō dependent nec a q̄ntitate nec a p̄tibus q̄ntitatis. et ita substantia habet ptes nō p̄ q̄ntitatem. Qd̄ p̄firmat. nam p̄ idē habet res esset eē distinctū. p̄ illud igitur per q̄d sunt partes substantiē p̄ idē etiā distinguuntur. sed ptes substantiē nō sunt p̄ q̄ntitatē. igitur nec distinguunt per q̄ntitatē. nō igitur substantia habet ptes p̄ q̄ntitatem que est alia res a substantia. Itē si q̄ntitas sit alia res a substantia. igitur nō faciet ptem substantiē distare a pte substantiē nisi sit causa efficiens vel finalis. s. causalitas efficiens vel finalis faciens ptes distare nō excludit q̄nta illa res p̄ partes suas intrinsecas sibi sit q̄nta. cum em̄ deus tanq̄ causa efficiens finalis faciet ptes cuiuscūq̄ q̄ntitatis distare. nulla q̄ntitas per ptes suas esset q̄nta nec habens partē extra partē. Ex quo patet q̄ q̄ntitacūq̄ substantiē illi que habet pte extra ptem esset addita vna q̄ntitas alia. Adhuc illa substantia per seip̄am et per partes suas intrinsecas esset q̄nta. sicut partes substantiē seip̄is et p̄ nihil aliud nisi per suas

causas extrinsecas. puta efficiens et finem distans localiter. Nec sufficit dicere q̄ q̄ntitas q̄ est accidens est causa formalis quare substantia est quanta. sicut albedo est causa formalis quare aliquid est album. hoc nō valet. quia ostensum est p̄us q̄ om̄is res vna numero habens partē distans localiter vel situatē a parte est q̄nta. Illud igitur per q̄d res nec est vno numero. nec per q̄d partes rei distans situatē nō est causa formalis quare res illa est quanta. Quāntitas autem que est accidens nō est illud p̄ quod formaliter substantia est vna numero. per idē em̄ substantia est et est vna numero. Nullum autē accidens est causa formalis quare suum subiectum est. nec erit. Igitur causa formalis quare subiectum suum est vnum. Nec quantitas etiam est causa formalis per quā partes substantiē distans situatē. sicut aliquid est album p̄ albedinem. Tunc enim sicut impossibile ē q̄ aliqua sint alba sine albedine. siue sint separata ab innicē sicut quedam tota per se existētia. siue sint partes constituentes aliquid totum. ita impossibile est q̄ ille res que est accidens. sicut corpus est album per albedinem. distans situatē vel localitē sinetali quantitate. etiā si essent separata ab inuicem. et essent quedam tota nō faciētia vnum totum. q̄d est falsum. Posset enī omnipotentia dei p̄mo diuidere lignum in duas partes et ponere vnam illarum in angliam. aliam autem hic in romam. et postea separare illa ab omnibus accidentibus suis absolutis. Quo facto illa distarent localiter. et tamen nō haberet talem quantitatē quia separata sunt ab illa per casum. Et q̄bus patet q̄ partes substantiē nō distarēt per talem quantitatē sicut corpus est album albedine.

Capitulum. xxx.

Probatio eiusdē conclusionis q̄ p̄us p̄ argumenta supra a dictis doctoribus catholicis

Superioribus rationibus

rationibus adducēde sunt alie primū fundate in dictis aliorum doctorum catholicorum. q̄ntū ponit talē q̄ntitatē mediā in substantiam et q̄ntitatem. Dicē em̄ q̄dam doctor. et pbabile reputo. quia nihil volo negare a

dei potentia. cū pl̄ possit facere q̄ nos cogitare vel intelligere. nisi viderim euidētem contradictionē sequi. Dicit enim doc. ille sc̄ Scotus libro. iiii. dist. x. q. iiii. Q̄ in finita dei potentia posset p̄seruare corpus xpi sub specie panis sacramentaliter absq̄ hoc q̄ in celo l̄ alibi haberet eē localiter et circūscriptiue. Ponatur igitur q̄ corpus xpi sit sub speciebus sacramentaliter. et desinat in celo esse localiter et nullibi incipiat esse localiter et circūscriptiue. Quo facto quero aut illa quantitas que p̄us erat distincta a substantia et qualitate manet. aut nō manet. sed corrumpitur. Non potest dici q̄ illa quantitas est destructa. Nam fm̄ eos ibidē. absolutum nō variatur ad variationem respectiui. et per p̄sequens nec absolutus destruitur per variatōis respectiui. Ubi autem in celo nō est nisi respectus fm̄ eosdem. igitur nō propter hoc q̄ corpus xpi cessat esse in celo localiter. oportet ponere q̄ aliqua res realiter destruat. Remanet igitur om̄is res absoluta que p̄us erat. et sic remanebit quantitas illa. Cum igitur fm̄ eos illa substantia est quanta per illas quantitatē sicut corpus est album per albedinem sicut impossibile est et contradictionē includit q̄ aliquid corpus sit informatum albedine inherente sibi. et tamē q̄ nō sit album. Ita impossibile est q̄ illa substantia sit informata illa q̄ntitate inherente sibi nisi sit q̄nta. Oportet igitur istū dicere q̄ illud corpus xpi posito p̄ori casu vere et realit̄ esset illa quantitate q̄ntū. S. q̄ hoc nō debeat p̄cedi p̄suadeo p̄mo sic. Illud q̄d nō habet ptem distans a pte nō est q̄ntū. sed posito p̄ori casu substantia corporis xpi nō habet ptem distans a pte. q̄ si sic. cū illud corpus coexistat speciei panis. seq̄t q̄ distincte partes corporis coexistit distinctis p̄tibus illius speciei. Probatio p̄ne. Nam si partes corporis xpi distans localiter accipio illas duas puta. a. et b. Tunc quero de a. aut coexistit toti hostiē cuiuslibet p̄ti. eadē rōe b. coexistit toti hostiē et cuiuslibet p̄ti. et p̄ positiū. corpus xpi nō est alibi q̄ sub specie panis. igitur cuiuslibet coexistit vna p̄tē eadē coexistit alia. et p̄ sequēs nō sunt distincta localiter. Si autē dicas q̄ a. coexistit vni p̄ti hostiē et nō alteri. et b. coexistit alteri p̄ti et non illi. et ita distincte ptes corporis xpi coexistēt disti-

ctis p̄tibus speciei panis q̄d falsum est. q̄d et illo sequitur q̄ nō totū corpus xpi esset in qualibet pte hostiē. immo in nulla pte hostiē est totū corpus xpi. Etiam sequit̄ corpus xpi esse in loco circūscriptiue. que omnia sunt falsa. Reliquitur igitur q̄ illo casu posito corpus xpi nullibi haberet ptem distans situatē a parte. Nec haberet ptem extra ptem. et per p̄sequēs nō esset q̄ntum. quod est p̄positum. Sed ad illa et p̄similia inuēit ip̄i vnam responsionem dicentes. q̄ positio que est differentia quantitatis necessario est in quāto. vel est in quāto p̄tinuo p̄manenti. et illam oportet saluare in p̄posito. q̄ sc̄ dicit ordinem p̄tium in toto. Nec est enim bene intelligibile aliquid esse quantum dimensiuū. quin sit signare in toto ordinē huius p̄tis ad aliam fm̄ q̄ntitatem interiacentē. Positio autē que ponitur a quibusdā p̄dicamentū aliud dicit. P̄supposito em̄ ordine p̄tium in toto p̄tē vltra ordinē p̄tium ad locū siue ad ptes loci vel locantis. hoc est dictū q̄ ptes coextendant p̄tibus sicut totum dicit p̄mo p̄mensurari toti loco in quo habet suū vbi ita q̄ positio p̄dicamentū p̄supponit positōis differentia quantitatis. et specificat vbi. et hāc positionē possibile ē deū separare a q̄ntitate manente positione p̄ma. nō solū per negatōis vbi sicut posset facere aliquid corpus extra vniuersum. et tūc nō haberet illā sedam positōnem. q̄ nō haberet aliquid p̄tium cuius p̄tibus ptes p̄tenti p̄mensurarent. S. p̄posito etiā termino cui p̄nti posset fieri p̄mensuratio siue coextensio alteri corpus. possibile ē deū sc̄dm suare q̄ntū et coextensio eī ad q̄ntū. et tū sine illa coextensione p̄tium vni ad ptes alteri quā dicit illa positio sc̄da.

Ista sunt subtiliter dicta. nullus tamen amator veritatis debet offendi si causa veritatis inquirende et exercitiū impugnetur. Si enim vera sunt expedit audire obiectiones vt soluantur vt sic veritas clarius innotescat. Si falsa sunt expedit vt conuincantur. Quam illa responsio non sit sufficiens primo potest persuaderi sic. Si positio que est differentia quantitatis dicit ordinem partium in toto et sufficiens est ad h̄ q̄ aliquid sit q̄ntū. q̄ro q̄lis est ille ordo partium in toto. aut ē ordo partium situatē ita q̄ vna p̄tē est superior et alia inferior. vna ante et alia

retro. una versus orientē alia versus occi-
dentem. Aut est ordo pfectionis. quia scz
vna ps est pfectior: et alia impfectior. Aut
est ordo totius et partis sicut oculus est pars
capitis. Aut est ordo causalitatis. quia vna
ps est causa alterius. Aut est ordo originis
vel nature. quia si vna ps pps producit
vel est pps in rerū natura q̄ alia. Alio em̄
modo nō video q̄ possit intelligi ordo par-
tium in toto importatus p positionē que ē
differentia quantitatis. Si p̄mus ordo scz
situalis manifestū est. q̄ ille nō potest esse si-
ne locali distantia partium. et ita nūq̄ est ad q̄n-
tum nisi ptes sitaliter distent. Eū igitur
posito p̄mo casu ptes corporis xpi nō distāt
sitaliter. corpus xpi illo p̄cesso nō erit q̄n-
tum. Alijs aut̄ modis nō potest ordo partium
in toto intelligi qui est positio que est diffe-
rentia quantitatis. Nam quilibet ordo ita po-
terit competere substantie corporis xpi. si to-
ta substantia corporis xpi esset separata ab oī
quantitate. qd̄ est deo possibile facere s̄m
illos sicut quando est diuina cum quantita-
te. Conseruata em̄ tota substantia corporis
xpi absq̄ hoc q̄ sit quāta. ita esset pars sub-
stantie pfectior alia sicut nunc est. nō plus
etiam est vna pars nūc ps alterius. nec pl̄
est vna pars causa alterius. nec plus vna
pars p̄ natura alia q̄ esset tunc. et ita pa-
teret q̄ nullus ordo partium in toto potest cō-
petere partibus substantie quando est diuina
etā quantitati q̄n possit ei competere q̄n nō est
diuina quantitati p̄ter illū ordinē qui est situ-
alis. qui sufficit ad hoc q̄ sit quantum. talis
autem ordo partium requirit distantia partium
localē. et per consequens nihil est quantum cō-
tinuum pmanens. nisi ip̄m habeat partes
distantes sitaliter. Item om̄e quantum
sitaliter est longū. sed nullus longū est sine
distantia locali vel sitali partium. Si igitur
corpus xpi p̄iori casu posito sit quantum
oportet q̄ sit longū. Et per consequens oportet
q̄ vna pars distet ab alia. et q̄ vna sit extra
aliam. qd̄ nō est verū retento casu p̄iori.

Item om̄e quantum est extensum. sed nihil
est extensum nisi vna pars distet ab alia. et
sit extra aliam. nō em̄ ad extensionē sufficit
p̄sentia alicui rei quantē. tunc em̄ anima i-
tellectiva esset quanta cū coexistat et sit p̄-
sens toti corpori et cuilibet parti eius. Cō-
stat itaq̄ q̄ si corpus xpi esset quantum in sa-

cramento altaris. retento p̄mo casu. habe-
ret p̄tem extra p̄tem. quia vere esset exten-
sum et ita haberet positionē que dicit ordi-
nem partium in loco. Item om̄e quantum
continuum et pmanens finitum est figuratum. ad
figuram aut̄ requiritur ordo partium in loco
si sit p̄sens loco. nec sufficit aliquis al̄ or-
do partium in toto ad figuram. qd̄ patet ex h̄
Nam facta sola mutatione locali partium pos-
sibile est figuram mutari. Si enim om̄es
ptes corporis humani mutarēt localiter ita
q̄ venter poneretur super caput vel pedes
supra ventrē. vel fieret aliqua talis muta-
tio localis partium. manifestū est q̄ mutare-
tur figura. et tamen nō esset nisi alius ordo
partium in loco vel diuersa positio sitalis.
Et ita manifeste patet q̄ ordo sitalis par-
tium requiritur ad figuram. vnde si partes
nō distarent localiter manifestū est q̄ nō ē
ibi figura aliqua. Si enim deus per suas
oīpotentiā crearet de nouo substantiā ligni
cum om̄ibus accidentibus suis absolutis sub
specie panis absq̄ hoc q̄ alicubi eēt locali-
ter quod est deo possibile s̄m illos. cuius
quelo figure esset lignū illud nō potest da-
ri ratio quare plus sit quadratū q̄ trian-
gulare vel rotundū. Nec etiā plus posset
poni pedalis quantitas q̄ bipedalis. Nec
posset rarefieri et cōdensari. et esse aliquan-
do maioris aliquando minoris quantitatis.
Nec posset poni q̄ lignum esset rarū vel dē-
sum. cum nō posset dici q̄ ptes p̄inque ia-
cerent. cum tamē s̄m sententiā sapientis ra-
rum sit illud cuius partes p̄inque iacent.
Item corpus homogeniū vere est quantum
et per consequens vere habēs positionē que
est differentia quantitatis. Sed manifestū
est q̄ partium homogeniā nō est ordo nisi si-
tualis. Circumscripto enim ordine parti-
um talium sitalium nulla poterit esse prior
alia. nec vna posterior alia. cuius sint om̄ino
eiusdem rationis. Nulla igitur positio ab
illa que est ordo partium in loco vel que est
ordo partium sitalis requiritur ad h̄ q̄ sit
realiter quantum. vnde qui dicit q̄ ad hoc q̄
aliquod sit quantum sufficit quidam ordo par-
tium in toto qui nō est ordo partium sitalis.
oportet exprimere qualis sit ordo ille par-
tium. Et videtur q̄ nullus possit assigna-
ri quin possit esse s̄m eos inter partes sub-
stantiales circumscripta quantitate tali.

Et p̄dictis colligitur q̄ si corpus xpi es-
set p̄sente sub specie panis sacramentalit̄ et
nullibi localiter et circūscriptiue. non esset
quantū alia quantitate distincta a substantia
et qualitate. Si tamē vocet quantum om̄e vnu
numero habēs partes distinctas realiter
natas distare localiter. et natas produci ab
agente naturali in distinctis locis. potest cō-
cedi q̄ illo casu posito corpus xpi esset q̄n-
tum. Item p̄ p̄ncipia p̄dictorū ostendo
q̄ substantia materialis p̄ suas partes sub-
stantiales est q̄nta. Nam s̄m eos sicut tota
substantia est p̄ tota quantitate ita ptes sub-
stantie sunt p̄ tota quantitate. prius
igitur sunt ptes substantie q̄ ptes quanti-
tatis. tunc ouero aut in eodē loco sunt in
illo p̄ori aut in distinctis locis. Nō in eo-
dem loco. quia non plus in vno q̄ in alio.
Igitur in illo p̄ori sunt in distinctis locis
sed substantia panis habens ptes existentes
in distinctis locis circūscriptis loco. Sub-
stantia igitur in illo p̄iori est quāta et substā-
tia p̄ seipam et p̄ partes suas intrinsecas ē
q̄nta. Item om̄e qd̄ p̄ seipam et p̄ partes
intrinsecas substantiales circūscribit loco
p̄ idem est quantum. Substantia materialis p̄
seipam et per ptes intrinsecas circūscribit
loco. qd̄ patet ex p̄ncipijs eorū. Nam circū-
scriptio passiva locati nō est nisi quidā re-
spectus s̄m eos. Respectus aut̄ variat ad
variationē tam fundamētī q̄ termini. s̄m
sic opinantes. Cum igitur substantia et quā-
titas distinguuntur realiter circūscriptio pas-
siua qua circūscribit substantia. et circū-
scriptio passiva qua circūscribit quantitas
erunt distincte. et ita alia circūscriptōe pas-
siua est substantia in loco. et alia quantitas et p̄
consequens substantia seipam et partibus suis sub-
stantialibus circūscribit fundamētaliter lo-
co et circūscriptōe p̄pria formaliter circū-
scribitur loco. Sed illa duo om̄ibus alijs cir-
cumscriptis sufficiunt ad hoc q̄ aliquod sit
quantū. igitur substantia sine quantitate ab-
soluta distincta realiter est q̄nta. Item
est alia distantia localis vnius partium substā-
tie ab alia pte. Et alia distantia vnius par-
tium quantitatis ab alia pte quantitatis. quia ex
quo fundamētū et terminus sunt distig-
ta vnius respectus et alterius s̄m eos. op-
tet q̄ respectus distinguant. iste aut̄ distan-
tie distinguuntur. Sed distantia localis

partium constituentium aliquod totum non potest
esse sine quantitate. igitur cum ptes sub-
stantie distent localiter q̄ ptes quantitatis si-
cut ptes sunt. Ita ptes erit substantia quā-
ta q̄ illa quantitas ponatur in esse. Et p̄-
missis itaq̄ multis alijs que propter bre-
uitatem obmitto posset alicui videri q̄ q̄n-
titas nō est nisi extrapositio partium facientium
vnum totum ad quā extrapositionem
distantia localem siue sitalē partium. nō
requirunt nisi ptes ille que distant et cause
essenciales intrinsece se habeant causas in-
trinsecas. et cause intrinsece. puta efficiens
et finis. et ita per consequens ptes substantie
facientes vnu possunt distare sitaliter et
et vna esse extra aliam virtute suā. natura-
lium causarū. Quantitas autem que est res
alia absoluta a substantia nec est causa in-
trinseca nec extrinseca illarū partium. p̄ter
quod ad illam extrapositionē siue distan-
tiam sitalē partium nō requiritur quantitas
talis. Unde ex p̄ncipijs multorū posset
sic argui. Ad existentiā realem respectus
fundamētū et terminus sufficiunt cause ex-
trinsece. s̄m illos autem distantia sitalis
partium siue extrapositio partium substantie
vltra ip̄as partes nihil addit nisi respectū
qui nō habet pro fundamētō et termino
nisi istas partes substantie. Positis igitur
ip̄is partibus substantie et causis extrinsecis
facientibus ip̄as distare. sufficere ponetur
ille respectus. Si igitur requiritur ad illam
distantiam partium substantie alia quan-
titas que sit alia res a substantia. illa quan-
titas vel erit fundamētū vel terminus il-
lius respectus. qd̄ nō potest dari sicut ostē-
sum est. v̄l erit causa extrinseca illius res-
pectus et per consequens sine ea potest poni re-
latio respectus. cū quicquid possit de mediā-
te cā sc̄da extrinseca. p̄t de immediāte p̄ se. Si
ne igitur om̄i tali quantitate distincta potest
poni ista extrapositio siue distantia sitalis
partium substantialium. Sed posita extraposi-
tione sine distantia locali partium vel sitali
habetur quantitas. habetur ergo q̄ ali-
quod totum habens partem extra ptem sine
quantitate tali posset esse quantitas. et ita vi-
deretur superfluere om̄is quantitas distincta
a substantia et qualitate. Et multa precedē-
tia per que probatur est q̄ substantia po-
test esse q̄nta sine quantitate alia a substantia

E

possunt applicari ad probandum quod quantitas potest esse quanta sine quantitate alia. quorum pertractationes causa breuitatis pertransio. Ex omnibus tamen predictis elici potest. quod nulla est necessitas ponendi quantitatem aliam a substantia et qualitate. quia ad hoc quod res substantia est qualitas sit quanta. sufficit quod virtute causarum essentialium producantur substantia et qualitates. Et quod partes earum virtute earundem causarum sine cuiuscumque alterius productione in locis distinctis producantur. siue quod una pars extra aliam capiatur esse. Non enim videtur alia res ad hoc quod una pars substantie vel qualitates extra aliam capiatur esse. nisi sit causa eius intrinseca vel extrinseca. quantitas autem talis non potest poni causa intrinseca nec extrinseca substantie siue qualitates. et ita ad hoc quod una pars producat extra aliam talis quantitas non requiritur. frustra igitur ponitur.

Capitulum. xxx.

De obiectionibus contra predicta.

De maiorem ex-

planationem predictorum sunt aliquae obiectiones ponende. Quae enim omnis quantitas sit alia res a substantia. a diuersis diuersis rationes tam kartholice quam phisice adducuntur. de quibus recitabo paucas. quia si ille potuerunt solui. faciliter relique dissoluentur. Arguitur autem sic. Si aliqua quantitas non esset alia res a substantia. sicut tunc substantia panis conuertitur in corpus christi. Sic similiter aliqua quantitas conuertetur in corpus christi. Item sicut panis conuertitur in corpus christi. ita substantia panis conuertitur in quantitatem corporis christi. et per consequens quantitas corporis christi virtute sacramenti incipit esse sub specie panis. Ex quo sequitur quod virtute conuersionis corpus christi esset quantum et localiter atque circumscriptiue in sacramento altaris. quod falsum est.

Item si aliqua quantitas non esset distincta res a substantia non maneret quantitas in sacramento altaris. sicut nec maneret ibi substantia panis. quod constat esse

falsum. Item nullum accidens est idem realiter cum substantia. omnis autem quantitas accidens est. quod esse de intentione sanctorum et philosophorum eorum testimoniis approbatur. Dicit enim beatus Augustinus. v. de trinitate capitulo. iiii. In rebus creatis atque mutabilibus quod non sunt substantiam dicitur. restat ut secundum accedens dicatur. omnia enim accidunt. cis que amitti possunt vel minui. et magnitudines et qualitates et quod dicitur ad aliquid sicut amittit prope inquitates similitudines equalitates et si qua huiusmodi et situs et habitus et locus et tempora. Item idem in eodem libro capitulo. x. In rebus que participacione magnitudinis magne sunt. quibus aliud est esse aliud magne esse. sicut magna domus. magnus mons. magnus animus. In his igitur rebus aliud est magnitudo. aliud quod ab ea magnitudine magnum est. et propterea hoc est magnitudo quod est magna domus. Item Aristoteles ponit nouem predicamenta accidentia inter que quantitatem connumerat. ex quibus omnibus patet quod magnitudo est accidens et per consequens est res distincta a substantia.

Item hoc quod est contra omnem opinionem doct. non est tanquam catholicum recipiendum. Item est contra experientiam. quia cum substantia corporea diuidatur ab aliquo rei conuersione in illam efficitur minoris quantitatis absque alicuius sue partis amissione. quod esse non posset si quantitas non esset res alia a substantia distincta realiter. Item in diuersis substantiis differentibus specie est eadem quantitas specie. non est enim longitudo siue latitudo alia specie in pugillo acri et ignis. quod non esset verum si longitudo non esset distincta realiter a substantia. Item quod nulla quantitas sit eadem realiter cum qualitate ostenditur. Nam secundum philosophum qualitas non est quanta nisi per accidens. si ei qualitas esset eadem cum quantitate tunc per se et sine addito esset quanta. Item impossibile est naturaliter unum corpus quod est quantitas esse simul cum alio corpore quod est quantitas. quia dimensiones mutuo se expellunt. sed qualitas simul est cum substantia. Si igitur quantitas esset indistincta realiter a qualitate et aliqua esset

indistincta a substantia realiter. due quantitates essent naturaliter simul. et ita due soliditates siue profunditates. et due longitudines. et due latitudines essent simul. immo multo plures quam due. Quia qua ratione albedo haberet suam quantitatem. eadem ratione sapor haberet suam. et calor suam. et humiditas et siccitas suam. et sic de alijs. Et ita tot corpora essent longa lata et profunda. quorundem qualitates sunt simul. et ita in sacramento altaris multa corpora essent. quod concessio potest queri quomodo ille qualitates remanentes in sacramento altaris manent simul. quod quocumque mouetur. Ex quo nulla earum est in alia ratione in subiecto. nec omnes sunt in uno aliquo subiecto. si quantitas non sit vnica et subiectum earum. Sic igitur videtur quod propter predicta et alia oportet ponere quantitatem differentem a substantia et qualitate.

Capitulum. xxxi.

Responsio ad predictas obiectiones per se quae in capitulo.

Modo autem om-

nes ille rationes non communicant sufficienter quod sit alia quantitas distincta realiter a substantia et qualitate. Hinc restat ostendere. Quando enim primo deducitur ad hoc inconueniens quod aliqua quantitas conuertitur in corpus christi. Primo potest dici quod illius oppositum in scriptura sacra non inuenitur. Huius enim legi in scripturis sacris nec in iure canonico. nec in aliquo scripto autentico. quod quantitas non conuertitur in corpus christi. Utrum enim quantitas conuertatur in corpus christi vel non conuertatur. nullam penitus faciunt mentionem. sicut nec utrum quantum conuertatur in corpus christi. Quis aliqui quos negare est licitum. quia mutuo se reprobant asserant. quod quantitas non conuertitur in corpus christi.

Secundo quis inueniatur quod quantitas non conuertitur in corpus christi. non oportet concedere quod quantitas est alia res a qualitate et substantia. modus enim significandi posset impedire predicationem qua

tas conuertitur in corpus christi. sicut secundum multos. Quis humanitas non sit res distincta realiter ab homine. tamen conceditur illa. homo est albus. et negatur illa. humanitas est alba. non quia humanitas sit res distincta realiter ab homine. sed quia habet alium modum significandi. scilicet grammaticalem vel logicalem hoc nomen humanitas et hoc nomen homo. Qualiter autem sit possibile quod predicatio sit falsa propter diuersos modos significandi grammaticales vel logicales. sine distinctione rerum importatarum. alibi ostendi.

Tertio possit dici quod quocumque hoc concederetur quod quantitas conuertitur in corpus christi. hoc tamen accidit quod hec sit vera quantitas conuertitur in corpus christi. et frequenter illa negantur ab auctoribus que per accidens sunt. Quis de virtute significationis negari non debeat. Unde de quocumque aliqua quantitas non est res distincta realiter a substantia panis. tamen illa duo stant simul. Substantia panis conuertitur in corpus christi. et quantitas non conuertitur in corpus christi. Sicut secundum multos fundamentum et relatio non sunt res distincte et per consequens albedo et similitudo non sunt res realiter distincte. et tamen illa duo stant simul. albedo est. et similitudo non est. Qualiter autem non obstante quod aliqua quantitas non sit res realiter distincta a substantia potest hec esse vera. Substantia panis conuertitur in corpus christi hac existente falsa. quantitas conuertitur in corpus christi. potest sic declarari. Quamuis quantitas aliqua non sit alia res a substantia. tamen hoc nomen quantitas connotat partem unam esse extra aliam. siue unam partem distare ab alia. hoc nomen autem substantia non connotat unam partem distare situ aliter ab alia parte. Et propterea non video quod includat distinctiorem. quod hec sit vera. substantia panis conuertitur in corpus christi. hac existente falsa. substantia panis habet partes distantes a parte conuertitur in corpus christi. immo potest esse falsa. alia existente vera. quia potest implicare falsum. scilicet unam partem panis distare situ aliter ab alia parte. Unde si deus qui omnia potest. faceret subiectum panis esse alicubi presense illo modo quo corpus christi est sub specie panis.

ita q̄ nulla substantia illius panis nullibi
esset localiter nec circumscriptiue. tunc es-
set hec vera. illa res est substantia. ⁊ hec fal-
sa. illa res est substantia habens partem di-
stantem a parte. Et si tunc deus illam sub-
stantiam conuerteret in corpus christi q̄d
posse fieri a deo nō reputo a christiano de-
bere negari. hec est vera. substantia panis
est conuersa in corpus christi. ⁊ hec falsa.
propter implicationem. substantia panis
habens partem distantem a parte situali-
ter conuertitur in corpus christi. ⁊ per cō-
sequens eius opposita est vera. Substan-
tia panis habens partem distantem a par-
te nō conuertebatur in corpus christi. Et
qua sequitur illa quantitas nō conuertitur
in corpus christi. Patet ergo q̄ quā-
uis illa sit vera modo. substantia panis habens
partem distantem ⁊ cetera. Poterit tamen
illa esse vera. substantia panis conuertitur
in corpus christi. illa existente falsa. substā-
tia panis habens partem extra partem di-
stantem a parte conuertitur in corpus chri-
sti. ⁊ per consequens hac existente vera. ha-
bens partem distantem a parte nō conuer-
titur in corpus christi. que negatiua pote-
rit esse vera. prima etiam existente falsa. ve-
ra propter istam causam veritatis. scilicet
substantia panis nō habet partem distan-
tem a parte. ⁊ ita faciliter potest dici q̄ quā-
uis hec sit modo vera. aliqua quāritas nō
est res distincta a substantia panis. tamen
hec poterit esse vera. panis conuertitur in
corpus christi. ⁊ per consequens hac existi-
te vera. quantitas nō conuertitur in corp⁹
christi. Et tota causa est. quia quāuis hec sit
modo vera. substantia est res eadem reali-
ter cum quantitate aliqua. tamen hec po-
terit esse vera. substantia panis non est ea-
dem res realiter cum quantitate. Sicut
quāuis hec sit modo vera. substantia panis
est substantia habens partem distantem a
parte tamen hec poterit esse vera. substan-
tia panis nō est substantia habens partem
distantem a parte. quia sequitur ex illa pos-
sibilitate. Substantia panis nō habet partes
distantem a parte. etiam hac existente ve-
ra. panis est. Patet igitur ex premissis q̄ h
nomen quantitas aliud connotat vel dat i-
telligere q̄ connotatur vel datur intelli-
gere

per hoc nomen substantia. Quia hoc no-
men quantitas dat intelligere quod illud
de quo predicatur sit habens partem distā-
tem a parte. hoc vero nomē substantia nec
dat intelligere nec in propositione. nec ex-
tra propositionem quod illud de quo ve-
rificatur sit habens partem distātem a par-
te. Et ideo quantumcūq̄ hec esset modo
vera. substantia est quantitas. tamen pos-
set esse falsa substantia etiam remanente. si
cut hec est modo vera. panis est substantia
habens partem distantem a parte. ⁊ tamē
ipsa substantia manente poterit esse falsa.
Sicut aliqui dicunt. q̄ hoc nomen simili-
tudo connotat duas qualitates eiusdem ra-
tionis simul existere in rerum natura. ⁊ ta-
men dicunt multi catholici q̄ albedo ⁊ si-
militudo aliqua sunt vna res ⁊ nō sunt res
distincte realiter. quāuis hec possit esse vera
albedo est. hac existente falsa. similitudo ē.
Et ideo quāuis concederent q̄ hec esset ve-
ra. albedo est similitudo. dum scilicet due
albedines existunt in rerum natura. hec ta-
men posset esse falsa manente albedine. al-
bedo est similitudo. quia implicaret falsū
scilicet duas albedines esse realiter extra
animam. Patet itaq̄ ex predictis q̄ quāuis
aliqua quantitas non sit res distincta rea-
liter a substantia panis. tamen poterit hec
esse vera. substantia panis conuertitur in
corpus christi. hac existente falsa. quanti-
tas conuertitur in corpus christi. ⁊ hoc pro-
pter diuersum modum significandi. vel cō-
significandi illorum duorum nominum.
substantia ⁊ quantitas. Per idem pa-
tet q̄ quāuis nō inueniatur expressum in ca-
none biblic nec in iure canonico. nec in di-
ctis doctorum approbatorū a romana ec-
clesia q̄ substantia panis non conuertitur
in quantitatem corporis xp̄i. quia de hoc
non faciunt mentionem. tamen propter di-
uersum modum significandi vel consigni-
ficandi illorum nominū substantia ⁊ quā-
ritas. Posset hec verificari. substantia pa-
nis conuertitur in substantiam corporis
christi. quāuis hec esset falsa. substantia pa-
nis conuertitur in quantitatem corporis.
Sicut propter diuersum modum signifi-
candi illorum nominum. substantia ⁊ quā-
ritas aliqua nō essent res distincte realiter

Et q̄ hoc nō sit contra fidem ecclesie pa-
ter in simili. dicunt enim multi doctores ca-
tholici q̄ relatio nō est res distincta reali-
ter a suo fundamento. Nō enim puto q̄ ali-
quis sane mentis. nisi qui solus vellet vo-
cari rabbi vellet dicere q̄ omnes tenentes q̄
relatio nō est alia res a suo fundamēto sit
heretici. nec est hoc hereticum dicere. q̄ re-
latio nō est alia a suo fundamento. Nunq̄
hereticum est dicere q̄ substantia panis cō-
uertitur in relationem. Vel dicere q̄ hec sit
vera. substantia panis conuertitur in cor-
pus christi. ⁊ hec falsa. substantia panis nō
conuertitur in relationem. Non obstante
q̄ aliqua relatio pura relatio dependen-
te ipsius ad deum nō est alia res a corpore
christi. Et ita manifeste patet. q̄ ita facili-
ter potest saluari tota veritas circa sacra-
mentum eucharistie. Quamuis concedatur
q̄ aliqua quantitas nō est res distincta re-
aliter a substantia. Sicut concedo q̄ ali-
qua relatio nō est distincta realiter a substā-
tia quod concedunt multi catholici. Non
enim plus reperitur in scriptura sacra q̄
quantitas nō conuertitur in corpus chri-
sti. vel q̄ substantia nō conuertitur in quanti-
tatem corporis christi. q̄ q̄ relatio nō cō-
uertitur in relationem. Et ideo sicut catho-
lice potest poni q̄ aliqua relatio nō est rea-
liter res distincta a substantia panis. ⁊ ali-
qua nō est distincta a substantia corporis
christi. ⁊ tunc oportet concedere q̄ aliqua
relatio vel aliquis respectus conuertitur
in corpus christi. Et substantia panis cō-
uertitur in relationem tanq̄ in consequens
vel assignare aliquem modum significan-
di vel consignificandi diuersum illorum
nominū substantia ⁊ relatio. propter quod
aliquid potest vere negari ab altero ⁊ vere
attribui vni. Et similiter alterum illorum
vere potest attribui vni ⁊ alterum vere ne-
gari ab eodem. Ita potest catholice poni.
q̄ aliqua quantitas nō est res distincta re-
aliter a substantia. ⁊ tunc vel oportet con-
cedere tanq̄ nō repugnans fidei. q̄ quan-
titas conuertitur in corpus christi ⁊ sub-
stantia panis conuertitur in quantitatem
corporis christi. vel assignare aliquem mo-
dum diuersum significandi illorum nomi-
num substantia ⁊ quantitas propter que
vna potest concedi alia nō concessa. quan-

tumcūq̄ quantitas aliqua nō sit alia res
a substantia. quod facile est facere. sicut ali-
bi est ostensum nec est plus difficile q̄ ostē-
dere quomodo aliqua quāritas nō sit res
distincta a substantia. ⁊ tamen q̄ hec sit fal-
sa quantitas est substantia. sed quia hoc per-
tinet ad logicum magis q̄ ad theologum.
ideo pertransco. Ad illud quod vlti-
mo inferitur in sc̄da ratione. scilicet q̄ ali-
qua quāritas corporis christi inciperet es-
se in sacramento altaris virtute sacramen-
ti. ⁊ tunc virtute sacramēti corpus christi
esset quantum ⁊ localiter ⁊ circumscripti-
ue in loco in sacramento altaris. dicendū
est q̄ nō sequitur. Sicut enim sc̄dm aliq̄s
nō valet. quāritas corporis christi siue cor-
pus existens in loco localiter est in sacra-
mento altaris. igitur corpus christi est ibi
quantum ⁊ localiter in loco ⁊ ita nō sequi-
tur. quantitas corporis christi virtute sa-
cramenti incipit esse in sacramento altaris.
igitur virtute sacramenti incipit esse ibi lo-
caliter. Unde siue illa concedatur. quanti-
tas corporis christi ex vi conuersionis in-
cipit esse sub specie panis siue nō conceda-
tur. illa tamen simpliciter est falsa. corpus
christi ex vi conuersionis est quātum sub
specie panis. Et ideo hoc assero q̄ corpus
christi nec ex vi conuersionis nec ex vi sa-
cramenti est quantitas nec quantum. nō
obstante q̄ illa sit vera. corpus christi ha-
bens partem distantem a parte puta in ce-
lo ex vi cōuersionis est ibi sub specie panis
hec tamē est simpliciter falsa. corpus chri-
sti ex vi conuersionis habet partem distan-
tem a parte sub specie panis. Unde qui vel-
let cōcedere q̄ de virtute sermōis hec esset
concedenda. aliqua quantitas est substan-
tia. posset faciliter respondere ad omnia ar-
gumenta de illa materia concedendo vel
negando propositiones ⁊ sequētiās ponēdo
loco illius nominis quantitas hoc totū.
res habens partem distantem a parte. quia
tunc haberēt dicere. q̄ illa duo quantitas
continua ⁊ permanēs ⁊ res habens partem
distantem a parte essent cōuertibilia. immo
vnum esset diffinitio exprimens quid nomi-
nis alterius. si esset aliquod nomē cōuer-
tibile cum illo quantitas continua ⁊ perma-
nens. Et ideo respondendo ad quamcūq̄
que propositionem vel consequentiam

in qua poneretur hoc nomen quantitas ponendum esset loco illius nominis hec res habens partem distantem a parte. et faciliter videretur si propositio vel consequentia esset concedenda vel neganda. Quantitas conuertitur in corpus christi sicut illa res habens partem distantem a parte conuertitur in corpus christi. Similiter illa esset concedenda. substantia panis conuertitur in quantitates sicut illa concedenda est. substantia panis conuertitur in rem habentem partem distantem a parte. Quamuis in specie panis non habeat illa res partem distantem a parte. quia non est ibi localiter et circumscriptiue in loco sed alibi. Et certe fateor me nunquam legisse nec in scripturis canonicis nec in originalibus sanctorum. nec in decreto alicuius summi pontificis. nec in aliquo concilio generali. nec in aliquo autentico scripto talem propositionem. quantitas non conuertitur in corpus christi. substantia panis non conuertitur in quantitates. nec aliquem confimilem. Quamuis multos doctores modernos sciam se mutuo reprobantes. Et ideo eorum scripta non sunt autentica. imo etiam aliorum multe opiniones in vniuersitatibus solemnibus sunt damnate tales propositiones approbantes. Ista tamen est omnino falsa. panis conuertitur in corpus christi quod est quantitas sub specie panis.

Et si dicas. si isti concedunt tales propositiones. hoc non fecerunt nisi moti a scriptura autentica. Respondeo quod multa dixerunt propinquius nec scripturam sacramentalem nec aliquam scripturam authenticam habuerunt. A qua queso scriptura autentica habuerunt. quod accidentia in sacramento altaris non subsistunt per se sine subiecto. et quod omnes qualitates sunt in subiecto. A qua queso scriptura autentica habuerunt. quod in sacramento altaris est aliquod subiectum ponderositatis quod est ponderosum. A qua etiam scriptura habuerunt quod deus non potest duos angelos creare in eadem specie. et quod deus non potest facere homines vel alium sine accidente absoluto inherente sibi. Etiam quod qualitas non potest esse sine suo subiecto. Etiam quod non sint plures forme substantiales in homine. quod voluntas

nihil potest velle contra iudicium rationis et multa talia que dictis autenticis dissentunt et rationi. unde queso moti sunt moderni vel quam scripturam authenticam habent pro se ad ponendum quod est aliqua res cuius deus non potest esse causa. et quod est aliqua res quam deus non potest destruere per suam omnipotentiam. quod homo mortuus est homo. et innumera talia que scripturis autenticis manifeste repugnant. Sic igitur facile est videre quod non repugnat fidei christiane ponere. quod aliqua quantitas non est distincta res realiter a substantia propter hoc. quod tunc quantitas conuertitur in corpus christi. et substantia panis conuertitur in quantitates. Sic tamen quod nullo modo conuertatur in substantiam que sit ibi quantitas. Hec obstat quod post adducitur quod tunc quantitas non manet in sacramento altaris. Nam quamuis aliqua quantitas transeat. puta illa quantitas que non erat res distincta a substantia panis. tamen una alia manet scilicet que non est distincta realiter a qualitate. Hec videtur plus repugnare dictis sanctorum patrum quod una quantitas que non est alia res a substantia transeat. et alia que non est alia res a qualitate maneat. quod una relatio siue respectus qui non est realiter alia res a substantia transeat. et alia relatio siue respectus qui non est realiter alia res a qualitate maneat. Qualiter autem due quantitates possunt simul esse inferius ostendetur.

Capitulum. cccc.

Ad ostendendum quod stant simul. aliqua quantitas non est res distincta realiter a substantia. et quantitas est accidens.

Hinc superest ostendere.

ostendere. quod aliqua quantitas non est alia res distincta realiter a substantia. non obstante quod concedatur tam a philosophis quam a sanctis quod quantitas est accidens. et quod quantitas est aliud predicamentum a substantia. ut autem innitatur solido fundamento. incipiam ab una distinctiue huius nominis accidentis que elici potest ex verbis venerabilis patris Anselmi. Unde hoc nomen accidens tripliciter potest accipi. id est stricte large et largissime. Stricte accipiendum hoc nomen accidens. sic accidens significat rem distinctam a substantia inherente illi rei. scilicet substantie et sine qua potest illa substantia saltem per potentiam diuinam existere. ita quod contradictionem non includit substantiam illam existere. et illo accidente distincto realiter non informari. et tunc dicitur accidens res realiter adueniens alteri rei. et recedens ab ea vel potens recedere sine illius rei substantialis corruptione non faciens per se unum cum illo cui realiter aduenit. quod dico propter materiam et formam substantialem. Accidens autem tale nullo modo potest accedere vel recedere a subiecto sine mutatione illius subiecti. Inimagine enim quod aliquod subiectum informetur nunc una re distincta realiter ab illa. et postea non informetur illa eadem re vel e conuerso et tamen quod nullo modo mutetur. Omnis enim res realiter adueniens alteri rei aut recedens ab ea aliquam mutationem facit circa illam rem. Accidens autem large accepto vocabulo vocatur omnne predicabile de aliquo contingens. quod potest successive affirmari et negari de alio propter realem transmutationem illius. et non tantum propter transmutationem alterius. quamuis non semper oporteat quod

successive verificetur et negetur ab illo propter transmutationem alterius sed potest successive affirmari et negari propter transmutationem alterius. et sic similitudo dicitur accidens sortis. non quod similitudo sit quodammodo res realiter distincta et sorte. et qualitate sortis. informans realiter sortem vel qualitatem sortis. sed quia illa possunt successive verificari. sortes est similis. sortes non est similis propter transmutationem sortis. Si enim plato est albus. et sortes niger. et postea sortes fiat albus. et transmutetur de nigredine in albedinem propter hoc solus quod sortes transmutatur a nigredine in albedinem. et plato non transmutatur. est hec primo vera. sortes non est similis platonis. et postea illa sortes est similis platonis. et ita similitudo aduenit sorti. Sic propter transmutationem sortis quamuis sibi possit competere sine transmutatione sortis propter transmutationem platonis. Et eo enim ipso quod plato fieret niger. et transmutatur de albedine ad nigredinem sorte remanente nigro. et non mutato. esset hec prima vera. sortes non est similis platonis. et postea hec sortes est similis platonis. Et ita patet quod illa relatio similitudo potest aduenire recedere a sorte. per mutationem sortis. et sine eius mutatione. hoc est dictum sortes potest esse primo similis et postea non est similis. et e conuerso et sorte mutato et sorte non mutato. Et illud vocatur accidens large sumpto vocabulo.

Largissime vero vocatur accidens omnne illud quod potest competere aliquando alicui. et aliquando non competere sibi siue possit competere sibi et non competere tam per mutationem propriam quam alienam. siue non possit sibi successive competere et non competere per mutationem propriam. sed precise per alienam mutationem et sic accepto vocabulo non est inconueniens concedere aliquod accidens competere deo. quod tale accidens nullam mutationem nec actualement nec possibiliter infert deo. Accidens primo modo sumptum proprie. Sed tertiū est accidens improprie ne aliquis credat illas distinctos ex capite

meo procedere. legat venerabilem Anselmum in monol. capitulo. xxiij. dicentē. omniū quippe: que accidentia dicuntur. alia non nisi cum aliqua participantis variatione adesse et abesse intelliguntur. ut omnes colores. alia nullā omnino vel accedendo vel recedendo mutatio contra illud de quo dicuntur efficere noscuntur. ut quedam relationes. Cōstat namque quod homini post annum presentem nascituro nec maior nec minor nec equalis sum nec similis. Omnes autem has relationes utique cum natus fuerit sine omni mutatione ad illum habere poterit. et amittere sicut quod crescat. vel per qualitates diversas mutabitur. Itaque palam fit. quia eorum que accidentia dicuntur quedam aliqua tenus attrahunt commutabilitatem. que tamen vero nullatenus subtrahunt immutabilitatem. Sicut igitur summa natura accidentibus mutationem efficiētibz nunquam in sua simplicitate locum tribuit. sed quedam que nullatenus summe incommutabilitati repugnant aliquando dici non respuit. et tamen aliquod eius essentie unde ipsa variabilis intelligi possit non accidit unde hoc concludi potest quod nullius accidentis susceptibilis est. Quippe quemadmodum illa accidentia que mutationem aliquam accedendo vel recedendo faciunt ipso suo effectu vere accidere rei quam mutant preponderantur. Sic illa que a simili affectu deficientur improprie dici accidentia reprehenduntur.

Existis verbis colligi potest predicta distinctio. Cum enim dicitur quod sunt aliqua accidentia que mutationem aliquam accedendo vel recedendo faciunt. que non nisi cum aliqua participantis variatione adesse et abesse posse intelliguntur. ut omnes colores. ostendit quod aliqua accidentia que mutationem aliquam faciunt sunt res realiter distincte a suis subiectis inherentes eisdem. Color enim est qualitas. quedam distincta a substantia realiter inherens. Per hoc quod dicitur aliqua sunt que nullam omnino accedendo vel recedendo mutationem circa illud de quo dicuntur efficere noscuntur. ut quedam relationes. euidenter ostendit quod est accidens quod non est distincta res realiter extra adueniens illi subiecto et realiter recedens ab eodem. Impossibile est enim quod aliqua res realiter et veraciter inheret et in

formet aliam rem distinctam realiter et postea eam non informet nisi res ista commutetur. Hoc idem etiam innuit per hoc quod dicitur quod sunt aliqua accidentia que nullam omnino subtrahunt immobilitatem.

Ex quo patet quod non omne accidens realiter recipitur in suo subiecto. dicit enim Anselmus quod summa natura sicut illa accidentia que nullatenus summe incommutabilitati repugnant aliquando dici non respuit. Et tamen aliquid eius essentie unde variabilis intelligi possit non accidit. Nihil enim summe nature accidit per realem inherentiam et realem informationem. tamen aliquid accidens sibi conuenire non negat Anselmus sed concedit.

Ex quo patet quod non omne accidens realiter suscipitur in subiecto. dicit enim Anselmus. unde hoc quoque concludi potest quod nullius accidentis susceptibilis est super summa natura. Quamuis enim aliquod accidens competat deo. nullum tamen realiter suscipit in se. Et sicut est de accidente quod conuenit deo quod non suscipitur realiter ita accidens quod nullam facit mutationem circa illud de quo dicitur. non realiter suscipitur in subiecto. Si enim realiter susciperetur in subiecto tanquam res distincta in re distincta. necessario subiectum mutaretur. Vere enim et realiter haberet in se inherentem sibi aliquam rem. ad quam erat prius in potentia. quod sine omni mutatione esse non potest. Omne enim quod habet primo unam rem et postea aliam. vel primo caret aliqua re. et postea informetur realiter illa. vel quod necessario vadit de uno ad alium. et per consequens mutatur. quia sicut beatum Gregorium. mutare est de uno ad aliud ire. Et sicut philosophum mutare est aliter se habere nunc quam prius. Patet igitur quod accidens quod aduenit sine omni mutatione illi de quo dicitur non realiter suscipitur in subiecto. Tunc ei natura diuina alicui susceptibilis est accidentis. Et ideo quod dicit Anselmus quod aliqua accidentia accedendo vel recedendo nullam faciunt omnino mutationem. non intelligit quod talia accidentia realiter tanquam res distincte accedant ad subiectum informando illud. et recedant per destructionem vel separationem unius rei ab alia realiter. quando enim for-

te existente nigro plato de nigro fit albus. nulla res separatur a sorte. sed dicitur tunc illa similitudo recedere. qua sortes similis erat platonem. quia sortes definit similis esse platonem. Unde similitudinem accedere sortis et recedere. non est aliud nisi quod sortes incipit similis esse et tamen propter hoc non oportet quod sortes aliqua rem in se recipiat vel definat in se habere. Sicut deus sine susceptione cuiuscumque rei in se. et sine amissione cuiuscumque existentis in deo. aliquando incipit esse iustificans peccatores. Sic itaque constat quod de intentione Anselmi est ponere aliquod accidens quod est realiter res distincta a subiecto. realiter in illo suscepta. sicut color realiter suscipitur in corpore tanquam res distincta in re distincta. Aliquod autem accidens non est res distincta suscepta realiter in subiecto sed ideo dicitur accidens. quia contingenter predicatur de eo etiam posita constantia subiecti. Et quod aliquod illorum potest succedere et recedere per mutationem illius de quo dicitur. et per mutationem aliam patet de accidentibus relatiuis que dicit Anselmus posse aduenire siue per hoc quod alius crescat vel diuersas qualitates mutabit. Quod autem possint aduenire per mutationem meam propriam est etiam manifestum sicut declaratum est de similitudine adueniente sortis. Quod autem aliquod accidens non possit aduenire illi de quo dicitur nisi per mutationem aliam. patet per hoc quod aliquod accidens posse aduenire deo ponit et tamen deus nullo modo mutabilis intelligi potest. Et ita patet quod hoc vocabulum accidens tripliciter accipi potest. Quis illud quod non potest alicui competere nisi per alienam mutationem dicatur improprie accidens illi sicut dicit Anselmus.

Capitulum. xxxij

Quomodo quantitas est accidens declaratur et quomodo cum hoc stat quod aliqua quantitas non est res distincta a substantia.

Utra distinctio

in nem propositam declarandum est

quomodo quantitas est accidens. Quo ostenso patebit. quomodo ista sunt simul. aliqua quantitas non est res distincta realiter a substantia. et quantitas est accidens. Unde sciendum est quod sicut non omnis relatio est res distincta realiter a substantia realiter inherens sibi. Sicut dicunt multi catholici doctores antiqui. et nonnulli moderni catholici consentiunt eis. Et ita non omnis relatio est accidens primo modo accipiendo vocabulum accidentis. Nec etiam omnis relatio est accidens secundo modo accipiendo accidens. quia aliqua relatio competit deo ex tempore. et aliquando non competit. sed hoc non est possibile per mutationem dei. sed precise per mutationem creature. et tamen conceditur quod relatio est accidens et quod est unum predicamentum accidentis. Ita potest dici de quantitate quod non omnis quantitas est res distincta realiter a substantia inherens sibi. Sicut nec omnis res habens partem extra partem siue habens partem situaliter distantem a parte est res alia. et tamen quantitas est accidens.

Pro quo intelligendum est quod non omnis quantitas est accidens quod est res realiter distincta a substantia. Et ideo sicut habere partem distantem a parte non est accidens primo modo dictum. sed habere partem distantem a parte est accidens secundo modo. Quia si aliquid idem substantiale potest primo habere partem distantem a parte et postea per mutationem propriam potest non habere partem distantem a parte. sicut aliqui catholici dicunt. et iam recitatum est prius. quod corpus christi habet modo partes distantem a parte. quia est in celo localiter et circumscriptiue. et ideo corpus non destructum potest desinere esse localiter et circumscriptiue. et incipere esse sacramentaliter sub specie panis. et ita tunc non habet partem distantem a parte. ipsa tamen substantia corporis christi non destruitur. et ita cum eadem substantia per sui mutationem aliquando habeat partem distantem a parte aliquando non habet partem distantem a parte est accidens. et tamen non est res semper distincta et inherens substantie tanquam rei distincte realiter ita quantitas est accidens secundo modo. Nam quis aliquid quantitas nunc si sit res distincta realiter a substantia. imo aliqua quantitas

est eadem realiter cum substantia. manifeste potest hoc esse vera nulla quantitas est eadem realiter cum substantia. Nam posito quod sic fiat a deo. quod non habeat partem situ aliter distantem a parte. sicut modo corpus proprii est sub specie panis. tunc est hoc panis. nulla suba quantitas est. nec aliquid quantitas tunc est eadem realiter cum substantia. sic tunc hoc esset vera. nulla substantia habens partem distantem a parte est realiter eadem cum illa substantia. habet enim illam causam veritatis. Illa substantia non est habens partem distantem sicutualiter a parte. Et illa substantia habens partem distantem a parte sicutualiter potest vocari accidens. illo secundo modo sumpto vocabulo accidentis. quia aliquando hoc est panis. Illa substantia est substantia habens partem distantem a parte et aliquando non est vera sine corruptione illius substantie. Quis ad hoc quod illa contradictoria verificentur requiritur mutatio localis substantie. Ita illa stant simul. aliqua quantitas non est alia res a substantia et quantitas est accidens. Ita enim dicuntur multi. quod aliqua relatio non est alia res a substantia. et tamen quod relatio est accidens. Et hoc modo successiue possent illa contradictoria verificari propter mutationes illius. illa substantia est eadem realiter cum quantitate. illa substantia non est eadem realiter cum quantitate. Sed ad verificandum talium contradictoriorum non requiritur nisi mutatio localis illius substantie et nulla alia. et ideo non oportet quod omnis quantitas sit alia res absoluta distincta realiter a substantia. Et certe ad omnia talia non a fastidientibus logicam posset breuiter et facilliter dici. quod hoc est vera. quantitas non est res distincta realiter a substantia. si quantitas supponat significatiue vel personaliter. sed hoc quantitas est accidens. vera est. si quantitas supponit simpliciter. etiam si supponat personaliter. Quia indefinita verificabilis est pro vna singulari. Sic ponit Iohannes damascenus in logica sua capitulo tricessimotertio. quod numerus est accidens et tamen ponit quod ipse numerus est res numerate. unde dicit sub discretionem quantum reducitur numerus et sermo in numerum aut hic dicimus numerata. Et quo colligitur quod numerus cum sit quantitas ponit

tur accidens. et tamen numerus est ipsa numerata. Sic etiam dicimus quod album est accidens et tamen aliquod album est homo. Sic etiam dicimus. quod homo et albus differunt et tamen dicimus quod homo est albus. Unde per istum modum facilliter potest ostendi quod quibus istis due concedantur. aliqua quantitas non est res realiter distincta a substantia. et quantitas est accidens. non oportet concedere quod eadem res est substantia et accidens. Unde omnia argumenta que possunt fieri contra hec sophistica sunt. nec aliter habent solui nisi per fallaciam equiuocationis quia alius defectum non habent.

Capitulum. xxxiiij.

Soluntur auctoritates Augustini supra capitulo tertio inducte in quarto et quarto argumento.

Ita quomodo

ista stant simul. Aliqua quantitas non est res distincta realiter a substantia et quantitas est accidens. Sequitur ostendere quod auctoritas Augustini non contradicit predictis. quia Augustinus non intendit quod magnitudines sint accidentia distincta realiter a substantiis inherentes eis. Virum enim videtur quod vnum accidens possit facere vnam partem ab alia distare et tamen de non possit hoc facere nisi coniungeret vnam aliam rem partibus substantie. Quis enim prohiberet deum duabus rebus distinctis productis in esse facere vnam extra aliam. Quis nullam aliam rem coniungeret eis. et ita tota ista res composita ex eis posset esse magna. Quis nulla alia res causaretur in ea. Ponit enim beatus Augustinus quod magnitudo est accidens. quia ipsa substantia per mutationem propriam substantie potest esse maior et minor. sicut quod potest habere partes magis minusque distantes. quod potest contingere sine omni re inherente de nouo ipsi substantie. Producta enim substantia habente partes distantes actu et situ. possunt iste partes sine omni re addita eis inherere magis ad hoc distare. et tunc ob ista substantia maior.

quia substantia est maiorem non est aliud quam habere partes magis distantes sicutualiter. possunt et iste partes virtute cause agentis minus distare. et tunc etiam est minor. Quia substantiam esse maiorem. non est aliud quam habere partes minus distantes. et quod istud non sit mirabile potest ostendi per opinionem contrariam. Nam si quantitas sit res absoluta distincta realiter a substantia in rarefactione aut precedens corrumpitur aut non. Non potest dare primam. quia tunc in qualibet rarefactione infinite res absolute per se totas distincte non facientes vnum numero essent destructe. Lum enim sint infinita instantia in quolibet tempore continuo infinite tales quantitates essent distincte in tempore isto quo aliquid continet rarefit. quia ex quo ista rarefactio est continua in quolibet instanti esset distincta quantitas sicut se totam distincta a quantitate prioris et posterioris. Quod autem non faciunt vnum numero parer. quia vna non manet cum alia. Nec valet dicere quod iste quantitates non fuerunt in actu. sed in potentia tantum. Nam omne accidens realiter denominans suum subiectum quod non est pars alterius est in actu. huiusmodi autem fuerunt iste quantitates iam corrupte. Sequitur igitur quod infinita in tactu sicut se totum distincta non facientia vnum essent iam corrupta. quod satis videtur absurdum. Nec etiam potest dari accidens quod destrueret vnam quantitatem et generaret aliam. quare etiam non posset conseruare vnam istarum quantitarum adueniente alia. Non igitur videtur rationabile dicere. quod quantitas tota precedens corrumpitur. et tota noua generatur. quando rarefit aer vel aliquid corpus. Sequeretur enim tunc quod omnes qualitates corrumperentur quantumcumque aliquid corpus rarefieret. Si enim quantitas corrumperetur et destructo subiecto immediato alicuius accidentis destruitur ipsum accidens. oporteret quod omnes qualitates immediate inherentes illi quantitati destruerentur. Si autem velis dicere quod non tota quantitas precedens corrumpitur. sed manet aliquid. Igitur ista prescise manet sine omni parte noua. aut est alia pars noua que non prescise. Quod autem non sit alia pars noua que non prescise. di

ci non potest. quia pars ista in aliquo subiecto recepta est. et manifestum est quod non recipitur nisi in aliqua parte aeris vel ignis. Vel igitur esset tunc simul cum ista parte quantitas que precessit in eadem parte vel ista quantitas recedat non amplius informat partem quam prius informauit. et tamen non ipsa corrumpitur. cum non sit maior ratio quod vna pars quantitates precedentis corrumpatur quam alia. sequitur vel quod ista pars quantitates remanet sine subiecto vel migrat ab illo subiecto in quo prius fuit ad aliquid. quorum quodlibet est irrationabile. Relinquitur igitur quod in rarefactione non est alia pars quantitates noua sed prescise illa que prescise. Sed hoc non obstant eadem quantitas numero est primo minor et postea maior quia vna pars eiusdem quantitates primo quando aer erat densus minus distabat sicutualiter. postea autem quando aer est rarus magis distat sicutualiter. Constat itaque quod eadem res numero habens partes distantes sine omni re noua absoluta adueniente sibi. potest esse aliquando maior aliquando minor. Et si hoc sit possibile de quocumque. nihil videtur inconueniens hoc concedere de substantia. quod ipsa habens partes sit aliquando maior aliquando minor. sine omni re absoluta adueniente sibi. Hunc autem Augustinus illud vocat accidens quod propter mutationes rei potest verificari de re. et quod potest variis modis verificari de re. Unde quia eadem substantia potest esse maior et potest esse minor. et potest esse magna et e conuerso. Et hoc propter mutationem illius substantie. propter hoc dicit Augustinus quod magnitudines sunt accidentia. quia eadem substantia per mutationem propriam potest esse aliquando maior aliquando minor. sine omni re absoluta distincta realiter a substantia inherentes sibi. Sed forte diceret quomodo potest substantia mutari nisi aliqua res noua adueniat sibi. Dico quod hoc est differentia inter mutationem substantialem et mutationem que est proprie alteratio et mutationem localem. quod primas duas aduenit aliqua res inherens mutato. Per mutationem vero localem non oportet quod adueniat mutato res inherens. sed sufficit quod acquirat sibi locum quem prius non habet

bar. Unde ex ipso quod res est in loco quiescit /
te in quo prius non erat. sed in alio sine om-
ni alia re media inter locum et locatum est
res ista mutata. Et si queras quid est re-
locatam esse in loco. dico quod est nullam rez
corpoream esse media inter locatum et locu-
ita quod ipse non mutatur localiter ab uno ad
aliud non posset esse localis motus. Patet
igitur ex predictis quomodo potest salua-
ri magnus esse accidens secundum intentionem b.
Aug^o. Quamvis magnitudo non sit alia res
distincta realiter a substantia inherens si-
bi. Sic enim ponit Aug^o. quod ad aliquid ut
propinquitates. seruitutes. equalitates. simi-
litudines et huiusmodi sunt accidentia. non tamen
secundum catholicos multos huiusmodi relati-
ones sunt quedam res distincte ab absolu-
tis. Sic enim ponit venerabilis Anselmus. quod
multe relationes sunt accidentia que tamen
sine omni mutatione possunt aduenire ali-
cui. et per consequens non sunt res distincte i-
herentes sibi. Sic etiam ponit idem Anselmus.
aliquid accidens provenire deo. et tamen nulla
res distincta realiter a deo in eo recipitur
per realem inherentiā siue in formationem.

Unde breuiter nunquam legi in aliquo san-
cto. quod ponat plus accidens esse quantita-
tem et distinctam a substantia. quam ponit quod
ad aliquid et relationes sunt accidentia a
substantia distincta. Et ideo sicut secundum mul-
tos catholicos non repugnat dicitis sancto-
rum dicere. quod relatio non est alia res a funda-
mento suo. sic non repugnat fidei catholice
dicere. quod aliqua quantitas non est alia res di-
stincta realiter a substantia. Et simul cum
hoc dico. quod aliquid quantitas est res alia absoluta di-
stincta realiter a substantia. quia aliqua qua-
ntitas est eadem realiter cum qualitate que
distinguitur realiter a substantia. Per pre-
dicta potest exponi alia auctoritas eiusdem
b. Augustini. Non enim intendit dicere quod omnis
magnitudo sit quedam res absoluta inhe-
rens substantie distincta realiter ab ea. sed i-
tendit dicere quod aliud est magnitudo. aliud
quod ab ea magnum est. pro tanto quia potest
ipsa res manere quantum non sit magna. Quod
dupliciter potest contingere. Unde uno mo-
do per condensationem. Si enim res magna
condensetur. ita quod fiat parue quantitatatis. per
hoc solum partes substantie que multum di-
stabant localiter fiunt parum distantes si-

tualiter sine omni re generata noua. et sine
omni antiqua destructa. et tamen ipsa res ma-
net. Et ita aliud est rem esse. aliud rem ma-
gnam esse. quia potest res esse quantum non sit
magna. Aliter potest hoc contingere per om-
nipotentiam dei. si faceret sicut dicunt mul-
ti. quod est possibile deo facere. quod res magna
postea fieret illo modo alicubi quo cor-
pus christi est sub specie panis. et tamen nullibi
localiter et circumscriptiue. Tunc enim quia
res non haberet partes distantes situationaliter
non esset magna. Et sic potest esse res quantum
non sit magna. et hoc solum intendit Augu-
stinus. et sic patet quod non est dictum b. Augustini. contra
predicta. Aliter potest declarari quod bea-
tus Augustinus loquitur de magnitudine que
est relatio. Nam sicut magnus est relatiuum
ita magnitudo est relatio. Hunc autem secundum
omnes catholicos non est contrarium dicitis
sanctorum. quod relatio non est alia res distin-
cta realiter a re absoluta. Non est ergo contra-
rium fidei catholice dicere quod magnitudo
de qua loquitur Augustinus non est alia res a sub-
stantia. Cum hoc tamen stat quod b. Augustinus. di-
cit verum. quando dicit magnitudinem esse
accidens. quia accidentaliter predicatur de re natu-
rali. sic igitur exponi potest b. Augustinus.

Aliter etiam potest exponi. quod per ma-
gnitudinem qua res create magnas sunt. non
intelligit unum accidens absolutum inhe-
rens rebus creatis. Sed per illam magni-
tudinem intelligit causam efficientem facien-
tem eas esse magnas. de qua non est dubium
quin alia res sit a rebus creatis que partici-
patio illius magnitudinis non quidem per
in formationem sed per realem dependen-
tiam ad eam magnas sunt. Et quod illam senten-
tiam habeat ultima verba eius sonant que
ibi subdit de trinitate capitulo. Unde dicit
quod illa est vera magnitudo qua non solum ma-
gna est domus et qua magnus est mons quod
quis magnus est. Sed etiam qua magnum
est quicquid aliud magnum dicitur. ut ali-
ud sit illa magnitudo. aliud quod ab ipsa ma-
gnitudine magna dicitur. que magnitudo
vixit primus magna est multoque excellens
us quam ea que participatione est magnum sunt. de-
us autem quia non est ea magnus magnitu-
dine que non est quod ipse. ut quasi particeps
eius sit deus. cum magnus est. alioquin il-
la esset maior magnitudo quam deus. deo autem

non est aliud magnum. ea igitur magnitudine ma-
gnus quod ipse est eadem magnitudo. Et istis
verbis colligi potest quod b. Augustinus loquitur
de magnitudine que res create caliter magnas sunt
tamen quod loquitur de magnitudine que magnus quod quod
alio magnus dicitur. siue sint res corpales siue
res spirituales. Unum loquitur de magnitudine si-
cut prius permisit quod magnum est domus. quod magnus
est mons. quod magnum est angelus. quod angelus est res
spiritualis quantum domus et mons sunt res corpa-
les. Manifestum est autem quod nulla est magnitudo
inherens subiecto tanquam subiecto quod omne aliud
magnum est. quod magnum dicitur. siue sit corpale si-
ue spirituale. Non loquitur igitur de magnitudine que
inheret subiecto. Sed de magnitudine que est ca-
oim magnorum et a qua magnum est quicquid ma-
gnus dicitur. que sine eo nulla res magna est. Tunc
quod loquitur b. Augustinus. de magnitudine que primi-
tus est magnum multoque excellens quam alia. qual-
magnitudo non est accidens aliquid inherens
subiecto. Sic enim nihil potest esse prius quam substantia
sic nihil potest esse naturaliter prius magnum quam sub-
stantia. Tunc quod loquitur de magnitudine que ma-
ior est illo quod est magnum. constat. quod nullus
accidens inherens subiecto potest esse magnum subiecto
accidens est. Patet igitur quod b. Augustinus. loquitur de
magnitudine que est ea quare alie res create
magne sunt. Unum vult b. Augustinus. ostendere ibi-
dem quod deus nec caliter nec aliquid magnum
est aliquid magnitudine que non est ipse deus. Sed
creature magne sunt alia magnitudine que fa-
cit eas esse magnas. Que tamen magnitudo non
est ipse res create sed est primus magna multo
que excellens quam ea que participatione illius ma-
gnitudinis magnum sunt. Unum huiusmodi verbum principa-
re multum equooc sumit in diuersis locis tam
a philosophis quam a sanctis. de illis tamen modis ca bre-
uitatis pertransco. constat itaque quod duobus mo-
dis potest b. Augustinus. exponi. et altero illorum mo-
dorum potest exponi omnes auctoritates sanctorum que
vident sonare vocaliter quod quantitas vel ma-
gnitudo est alia res distincta realiter a substantia
et quantitate. et possent expositiones per baronem per
fusus eorum de sanctorum in aliis locis. de quibus tamen
ad prius supersedeo. Nec inconueniens expo-
nere dicta sanctorum cum omnes posteriores eis bec
faciant. Quamvis nonnulli non habeant intencio-
nem sanctorum et diuersi diuersimode senti-
ant de intentione eorum. quantum neutri reputent
hereticum.

Capitulum. xxxv.

Quomodo quantitas est distincta pre-
dicamentum a quantitate et substantia non obstante quod
nulla quantitas sit distincta a parte rei a sub-
stantia et quantitate. In quo rident ad sextum ostendit
deus quod predicamenta sunt signa de rebus predicabilia.

Illud quoque

considerandum est. quomodo quantitas est di-
stincta predicamentum a quantitate et sub-
stantia. non obstante quod nulla quantitas sit res di-
stincta realiter a parte rei a substantia et quantitate.
Quod potest declarari ex illis ex dictis multis ca-
tholicorum doctorum. Nam sicut sepe dictum
est relatio est distinctum predicamentum a ceteris
predicamentis. et tamen secundum multos eorum rela-
tio non est alia res distincta a rebus absolutis
poterit igitur quantitas esse distinctum predicamen-
tum quantum nulla quantitas sit alia res distincta
realiter a quantitate et substantia. Item non est minus
inconueniens predicamenta distingui que distin-
ctas res contentas sub se non habent. quam species diuisi-
di que distinctas res contentas sub se non habent.
Sed aliqui contingit species esse diuersas. quantum
eadem res sub illis speciebus collocat. Quod testi-
monio Jo. damalce. probatur. ait enim. Locum
est superficies aeris. et quod patet quod eadem res est
locus et superficies. huius tamen non obstante idem doc-
tum alijs ponit locum et superficiem esse distinctas
species quantitatatis. Quantitas enim continua et quan-
titas discreta sunt distincte. nulla tamen res cor-
respondet quantitati continue quin correspon-
deat discrete. Nullum enim continuum est quantum
alio constituitur numero. secundum intentum per baronem doc-
tum. Idem etiam in diuersis predicamentis colloca-
tur secundum eundem scripturam. sicut allegatum est prius
Nullum igitur est inconueniens quod quantitas sit di-
stinctum predicamentum a quantitate et substantia et tamen
quod omnis quantitas non sit res absoluta distincta
realiter a substantia et quantitate. Unum sciendum quod
predicamenta non sunt nisi quod predicabilia et li-
gna rez. pro quod conuenient dicit Jo. damal-
ce. oportet cognoscere quod decem sunt predicamenta.
id est. genera generalissima sub quibus inferuntur
omnes voces simpliciter dicta. Unum vult idem scriptura.
quod omnes voces que potest dici extremum propositio vel
esse illud pro quod rident conuenient ad aliquas questio-
nes facta per quacumque interrogationem
sub aliis predicamento collocat. et pro que ad di-
stinctas tales questionem per diuersa interro-
gatiua factas rident. sub diuersis predicame-
tis collocat. unum omnia pro que conuenient rident

ad q. facta d' aliq' suba p' vbi. collocat' i' g' e
vbi. z oia p' q' uenit' r'ndet' ad qst. factaz
per qn. collocat' in genere qn. Et oes vo-
ces p' quas r'ndet' ad qstione facta p' quale.
sunt in pdicamento qlitatis. Et oes voces
per qas r'ndet' ad qstione facta p' quatu vel
p' quor vel p' aliq' tale interrogatiuuz qd
ponit' a gramaticis interrogatiuuz qntitatis
collocat' in genere qntitatis. Et sic e in alijs
vocijs collocatis in diuersis pdicamentis
nisi forte deficiat nob' talia interrogatiua.
qz magna penuria vocabuloz habemus.
Collocant aut' in diuersis pdicamentis no
tm noia sz etia s'ba z alie p'f'ozonis. z ali-
qu' voces coposite ex diuersis p'boronis
sicut frequenter voces coposite ex diuersis
p'positiuis z suis casualibz. p' qd post q' di-
xit memorat' doctor i' logica sua capitulo.
xxxij. Q' ois vox scz incopleta sub illo pre-
dicamento referat. explecat Sunt aut' bec
suba vt lapis. quatu vt duo aut tria. ad ali-
qd vt p' z fili. qle vt albu z nigru. vbi vt i
tyro in damasco. h' aut loci onstiuuz est. qn
vt heri cras. h' aut t'pis ostesiuuz est habere
vt vestimentu induere. situ esse vt sedere vt
stare facere vt vrere. pati vt vri. Et quo
colligif q' aduerbia vt heri cras. verba vt
vrere vri. p'posita ex p'positiuis z casualibz
suis vt in tyro. in damasco sub aliq' illoruz
pdicamentoz p'inent. Et id pdicamenta no
sunt nisi quedam pdicabilia z signa rez z in-
copleta. ex q'bo sunt p'plexiones ve z false.
hmoi aut pnt ee distincta in tm q' pdicatio
vni' de altero est impossibil'. Quiauis nulla
res vna p' vnu significat qn eade significat
tur p' reliquu. sic nulla res subalis nec acci-
dental' significat p' h' nom' angeli. qn signi-
ficat p' h' nom' angeli z econuerso. Illa tm e
impossibil'. angeli est angeliz econuerso. z id
nullum incoueniens est ponere q' distincta p'
dicabilia eandem rem ipoztant. no obstante
q' suba qualitas z qntitas sint distincta p'
dicamenta. poterit tamē qntitas esse res no
distincta realiter a suba z qlitate. Est au-
tem aduertendu q' talia pdicamenta no snt
tm signa ad placitu iustituz. cuiusmodi snt
voces. sz etia sunt p'cept' sine intentione aie
q' sunt sig' naturalit' significatiua res. z id sic
voces pnt distingui no obstante idēptita-
te signatoz. ita p'cept' sine intentiones pnt
distingui. q'uis distinctas res no significat.

Et sic distinguuntur hec noia suba. qlitas
z qntitas. q'uis res significare no snt disti-
cte. Hec p' s' sunt noia synonyma. na h' no-
men qntitas aliqd' notat vel dat intellige-
re. scz p' rei situat' distare a pte. qd nec p'
h' nomē suba. nec p' hoc nomē qlitas p'no-
tat vel dat intelligi. p'pter qd poterit illa ee
vera. nam suba q' qlitas est. no obstante q'
hec sit falsa. qntitas est.

Capitulu. xxxvj.

Q' no debet pdicta opinio abijci tanq'
heretica. p'ra quosda. opione illa tanq' he-
retica p'demnates Et p' hoc soluit. vii. ro su-
pra caplo. iij. adducta.

Hic pdicta re-

stat videre z ostendere q' no opoz-
tet illa opinionē abijcere tanq' he-
retica. q'uis multi moderni doc. scribentes
illa iprobent z ipugnēt. Primo qz nullus
doctor multu reputat' ista opi. dānat tanq'
heretica. q'uis neget ea sic ceteras opinio-
nes catholicas z phicas. q' non intelligit
esse veras. imo quida doc. innuit illaz opi.
pbabile esse. scz scol' li. iij. dif. xij. q. ij. z dat
modu soluendi mltā argumēta q' possent
fieri p'ra ea. sicut patebit infer'. Alius
etia doctor recitat ea. z iprobat sicut cete-
ras opiniones catholicor. q' credit ee fal-
sas. imo si reputaret ea esse heretica sic nul-
lus eoz facit. no essz standu eoz iudicio cu
ad sola romana ecclesia p'nteat qstiones
fidei terminare. dicēte Inno. papa. xpiij.
q. i. quotiens. Quoties inqt fidei ratio vē-
tilatur. arbitroz oēs fratres z coepos no-
stros no nisi ad petru. i. sui nois z honoris
auctoritate obere referri. veluti nūc remittit
vra dilectio. q' p' totu mūdū possit eccl'ia
oibz p'desse. Contra qd obijciēs glo. ibidem
dicit. videt' p'ra h' esse. extra. de hereticis. ad
abolendu. Na ibi innuitur q' illi vitandi
sunt tanq' heretici. quos epi vitandos di-
xerint Un' ibidē Luc' papa Uniuersos q'
de sacramento corpis z sanguinis dñi no-
stri ihu xpi vel de baptisate seu pctoz re-
missione p' debita p'fessionē. aut de m'rimo-
nio vel reliq' eccl'asticis sacramētis alie
sentire aut docere no metuerunt q' sacra
romana eccl'ia pdicat z obseruat. z genera-
liter quoscūq' eade romana eccl'ia vel sin-
guli epi p' dio celsos suas. cu cōcilio clerico

rum. vel clerici epi sede vacante euz p'cilio
si oportuerit vicinor epoz hereticos nun-
ciauerunt vinculo ppetui anathematis ino-
dam'. Existis s'bis colligi posset q' ad epi-
scopos z clericos sede vacante p'inet qstio-
nem fidei terminare. Sz ad illud r'ndet
p'allegata glosa dicēs. q' illud intelligēduz
est. qn tale qd dicunt qd certu est esse here-
sim. hic vero vbi dubiu e. Argumētū ad h'
extra d' hereticis cu xps i glo. et q' colligi p't
q' epi de hereticis asserētibz aliqd' qd ma-
nifestu est esse heresim pnt inq'reret eos cō-
fessos vel p'ictos p'demnare tanq' hereti-
cos. q' ex tūc auctoritate pape excoicantur
Sz qst. motā de aliq' articulo de q' snt opi-
niones p' sapientes catholicos no est eis li-
citur terminare. dicēte glo. vbi pus. aliq'
est qstione de fide motā terminare. qd nul-
li p'ter q' romane sedi p'mittit sicut h' d' ali-
ud est ipam sine defensione ventilare. quod
p'iarchez p'mates facere pnt. Et sicut illd
clemētis pape q' videt' inuere q' ad epos p'
tinet qstione fidei terminare. dif. viij. In il-
lis vbi dicit sic. In illis ciuitatibz in q'bus
olim ethnicos p'missamines eoz atq' p'mi-
legis doctores erant epoz p'mates atq' pa-
triarhas b. Petr' ponit p'cepit. q' reliquo-
rum epoz causas z maiora negocia in fide
agitarent. Et ista auctoritate possit ali-
quis r'ndere. q' ad epos p'inet qstionem fi-
dei terminare. qd no est vez. vñ respondet
ibidē glo. in fide. i. fideliter Et q' qstio fidei
sit ad ledē aplicam referēda. pbat illd. xvi.
q. i. frat' nr. z id dicit. Sz exponit h' in fide.
i. fideliter vel possunt agitare causas fidei
sz no pcedere ad sniam. Vel distingue qui
sunt q' dubitant. Nam si layci sunt epi pnt
determinare. extra de hereticis ad abolēda
si clerici papa. eodē titulo. cu xps. hec glo.
Patet igit' q' cu p'rouersia est inter theolo-
gos de aliq' articulo an sit cōson' an disso-
nus fidei epiane ad summū pontificē est re-
currēdu. Cu em officiu inq'stōis de he-
retica p'auitate aliq' simplicibz vl' no ma-
gnis doct. p'mittat. absurdū videt' q' ad ta-
lem inq'stōz p'inet quacūq' difficilē q'
stione z p'fundā de articulo q'buscūq' p'ri-
nentibz ad theologia auctoritate p'ria ter-
minare. z quēcūq' magnū in theologia sa-
mosum z dignū tam recte vite q' scie doc.
officio p' vniuersitatē solennē approbatuz.

si sue opinioni p'radiceret. tanq' hereticū
p'demnare. videt' igitur ad romanū ponti-
ficem recurrēdu qn qstio ventilat' de ali-
quo qd no est exp'ssum in scripturis cano-
nicis. nec est p' eccl'iam romanā determinā-
tum. qd etia vidimus fieri modernis t'pi-
bus. Hō ergo standū est iudicio moderno
rum aliquoz. q' damnauerūt pdictā opini-
onem. maxime cu multi doc. catholici scia
z vita laudabiles hanc opinionē tenuerūt
Et vt p' relatōz fidedignā intellexi quida
doc. magnus. archiep's lugdunē. p' roma-
nam eccl'iam canonizat' hanc opinionem
tenuit. z in scriptis reliquit. cu' tamē libru
pdictā opinionē p'tinentē no vidi. sed spe-
ro in breui recipe. Itē m'lo mag' licitū
est negare dicta illoz q' se mutuo reprobat
z quoz nonnulli doctrinā suspectā ab vni-
uersitatibz solennibz p'demnata tenent. q'
dicta sanctor' pat'z postq' sunt a sede apo-
stolica approbata. quilibz debet pia fide te-
nere. dicēte Inno. extra de p'stitutōibz sup
illud caplm. He innitar'. Hora inqt q' di-
ctis sanctor' pat'z vel alioz ab eccl'ia rece-
ptoz stare licet. z q' dicit qd ipi dicūt no pōt
determinate redargui nisi ea diceret q' re-
tractata sunt. Sicut Aug'. m'la retracta-
uit de dictis suis vel nisi sicut p' eccl'iaz cor-
recta Si vero diuersas opiniones inter se
habent. vt de corp' marie beate s'ginis as-
sumpto. vel de salomone damnato. licitū
est cuiq' dicere qd vult. Si vō diuersitas
inter sanctos inuenit. necesse e vsq' ad mi-
nimū iota p'fuare quos dicūt. postq' opu-
scula eoz sunt a sancta eccl'ia autentata.
Olim aut' anq' essent autēticata licitū erat
tenere ea vel no. Hō igit' pōt aliquis redar-
gui q'uis doctores no autēticos ab eccl'ia
romana neget. vñ est aliquoz modernozū
detestanda p'sumpcio. q' se supra se extollen-
tes cupientes soli vocari rabbi. oem opini-
onē a suis dogmatibz dissentientes agitari
inuidia damnates. Quia p' rōnez nesciūt
iprobare tanq' p'iculosam z hereticā cani-
nis latratibz lacerant incessanter. no atten-
dentes q' pater sanctissim' z doctor exim'
beat' Aug'. nec suis lris nec alioz epoz sic
voluit infuiri. qn aliqua in eis possint iu-
sto iudicio z nulla temeritate culpari. Un'
dicit sanct' Aug'. z habet. dif. ix. noli. Ho-
li inquit lris meis q' canonicis scripturis
f:

inferuire. Itē idem libro pmo de trini-
tate caplo. ij. Nec pigebit inquit me sicubi
hesito querere. nec pudebit sicubi erro di-
scere. Item ibidē caplo. iij. Quis inq̄t
hec legens dicit. intelligo q̄quid dictū sit
s; nō vere dictū est. asserat si placet sn̄a; su-
a; .7 redarguat meā si potest. Qd̄ si cū cha-
ritate 7 veritate fecerit. mihi etiā si in hac
vita maneo cognoscendū facere curauerit
vberrimū fructū h̄ mei laboris cepto. Qd̄
si mihi nō potuerit. q̄bus illud potuit me
volente ac libente p̄stiterit. ego tamē in le-
ge dñi meditor. si nō die ac nocte. saltē q̄bo
tgm particulis possum 7c. Itē idem ad
Uincen. 7 habet dist. ix. Negare nō possu-
nec debeo sicut nec in ip̄is maioribus ita ml-
ta esse in tam multis opusculis meis q̄ possu-
iusto iudicio 7 nulla temeritate culpari e-
dis. c. Ego. Alios inq̄t ita lego vt q̄talib; 7
sanctitate doctrina ve polleant. nō ideo ve-
rum putes q; ip̄i ita senserūt. s; q; mihi p̄
alios auctores vel p̄ canonicas l̄pbabiles
rōnes q; a vero nō oberrēt psuadere potu-
erunt. Item idem de unico baptismo 7
habet dist. ix. Quis. Quis nesciat q; ep̄oz
inquit l̄ras q; post p̄firmatū canonē vl̄ scri-
ptis sunt vel scribent. 7 p̄ sermonē forte sapi-
entiozem in ea re cuiuslibet p̄tiores 7 per-
aliquoz ep̄oz grauiorē auctoritatē acutio-
rēq; prudentiā 7 cōcilia licere resp̄endi. si
quid in eis forte a veritate deuiatū est.
Itē idem in eplā ad Uincen. 7 habetur
dist. ix. Holi frat. Nō sic inq̄t legunt scripta
sanctor ep̄oz tanq̄ ex eis testimoniū p̄fe-
ratur. vt p̄tra sentire nō liceat. sicubi forte
aliter sapuerunt In eo q̄ppe numero sum⁹
vt nō dedignemur etiā nob̄ dictū ab ap̄lo
accipere. 7 si qd̄ sapitis. hoc quoq; de vobis
reuelauit. Item in eplā ad fortunatum
idē Aug⁹. 7 habet dist. ix. neq; quozlibet.
Hec inquit quozlibet disputatōes q̄uis
katholicoz 7 laudatoz boim velut scriptu-
ras canonicas habere debem⁹. vt nob̄ nō
liceat salua honorificētia q̄ illis debet ho-
minib; aliqd̄ in eoz scriptis improbare at-
q; respuere. Si forte inuenim⁹ q; alif̄ sen-
serit q̄ vras habet diuino adiutorio vl̄ ab
alib; intellecta vel a nobis. talis nō p̄t. q; n̄
scriptis alioz. q̄les volo eē intellectores me-
orum. Et istis auctoritatib; pluribusq;
alijs euident colligi p̄t. q; scripta q̄rūcun-

q; anteq̄ sunt a romana ecclia autentica-
licitū est improbare atq; respuere. Et idē q̄uis
mlti teneat oppositū p̄p̄olite opinionis. nō
op̄tet eā p̄temnere. maxime cū sic p̄sona vi-
ctis sanctor 7 doctoz ab ecclia receptorū
hoc tamē fateor: si poss; oīdi q; sit de men-
te cuiuscunq; doctoz; ab ap̄lica sede rece-
ptū. q; quātitas est alia res absoluta diuin-
cta realiter a suba 7 q̄litate. parat⁹ sim h̄ de
fendere 7 tenere. q̄uis nolim p̄t dictū cu-
iussibet de plebe meū intellectu captiuare
7 p̄tra dictamē rōis aliqd̄ asserere. nisi ro-
mana ecclia doceat h̄ esse tenendū. q; ma-
ior est ecclie auctoritas q̄ tota ingenij hu-
mani capacitas.

Capitulū. xxxvij.

Q̄ p̄dicta opinio nō p̄tradicit exp̄ientie
7 soluit ratio octaua sup̄ c. iij. recitata.

Superioribus

faciliter videri p̄t. q; ponere q̄nti-
tatem nō esse aliā rem a suba 7 q̄-
litate exp̄ientie nō p̄tradicit. Nā diuisa sub-
stantia sine p̄tis amissione. nō op̄tet p̄-
quātitate. q̄ substantiā p̄di. Ita em̄ p̄t q̄n-
titas diuisa sine p̄tis amissione sicut suba.
Nō em̄ q̄ncunq; lignū diuisū op̄tet ali-
quā rem absolutā corrūpi. Possibile ē etiā
q; suba que p̄mo est maioris q̄ntitatis fiat
minoris. sine cuiuslibet rei absolute corru-
ptione. qd̄ in p̄densatōe rei patet. Nam re-
aliq; p̄densata incōueniēs est ponere q; q̄n-
titas aliq; p̄cedens remaneat. aut igit̄ tota
sine nouitate cuiuscunq; p̄tis manet. q̄ p̄ces-
so fit minoris q̄ntitatis sine corruptōe ali-
cuius rei absolute. 7 p̄ p̄sequens p̄ter hoc
nō op̄tet quātitatē distingui a substantiā
aut remanet q̄ntitas p̄cedens. ita tñ q; ali-
qua p̄cedens ps corrūpat. qd̄ stare nō p̄t
q; si aliquis ps p̄cedens q̄ntitatis corrūpa-
tur. Accipio istā p̄tem sube q; p̄mo erat p̄-
mum subiectū illi⁹ q̄ntitatis siue illi⁹ p̄tis
q̄ntitatis. 7 quero. aut mō remanet sine q̄n-
titate. qd̄ dare nō p̄t. q; tunc naturalit̄ sub-
stantiā vel ps sube q; pus erat quanta. fie-
ret nō q̄nta. ip̄a manere. qd̄ est falsum 7 im-
possibile. Aut est subiectū alicui⁹ p̄tis q̄n-
titatis. 7 tunc vel noue qd̄ dari nō p̄t. q; n̄
est maior ratio q; vna ps p̄densati recipiat
nouā q̄ntitatē q̄ alia. Et ita op̄tet q; vel to-
ta substantiā fm quālibet sui partē recipi-

at nouā quātitatē vel fm naturā. Vel est
subiectū alicui⁹ p̄tentis. qd̄ stare nō p̄t.
q; tūc vel ps quātitatis migrat a subiecto
in subiectū qd̄ est impossibile p̄ naturā. q̄
uis de⁹ possit h̄ facere. de⁹ em̄ sic res admi-
nistrat vt eas p̄rios mot⁹ agere sinat. Re-
linq̄tur igit̄ ex oibus p̄dictis q; q̄n aliq; res
p̄densat 7 fit minoris quātitatis. nō p̄ditur
aliqua res absoluta nec corrūpit. s; sine oī
corruptōe rei absolute eadē res q; p̄mo erat
maioris q̄ntitatis. postea est minoris quā-
titatis. p̄ hoc q; p̄tes eiusdē rei magis dista-
bant situatit̄ pus q̄ nūc. Et ita p̄t euident-
ter q; p̄t talē exp̄ientia nō op̄tet ponere
quātitatē esse aliā rem absolutā a substantiā
7 q̄litate. imo p̄t exp̄ientia op̄tet pone-
re q; q̄ntitas nō est alia res absoluta defe-
rens q̄litates 7 distincta realit̄ a substantiā
cui⁹ aliqua ps vel tota p̄dat. q̄n aliqua sub-
stantiā fit minoris quātitatis q̄ pus. Nam
per exp̄ientia p̄t q; aliquā aliqua res fit mi-
noris quātitatis q̄uis nulla ps albedinis
vel saporis vel talis qualitat⁹ dep̄dat. quo
p̄cesso quero. aut q̄libet ps p̄cedens manz
nūc sicut pus. aut nō. Si dicas q; q̄libet
ps quātitatis p̄cedens manet. op̄tet te
cōcedere. q; q̄n res fit minoris q̄ntitatis q;
nulla ps quātitatis dep̄dat. qd̄ est p̄positū
Si aut̄ dicas q; aliqua ps q̄ntitatis deper-
dat vel corrūpit. 7 manifestū est q; nulla ē
maior rō q; vna ps corrūpat q̄ alia. igitur
tota corrūpit. qd̄ est incōueniēs. Similit̄
siue tota quantitas p̄cedens corrūpat siue
ps tñ. cū ad destructōz subiecti p̄mī 7 im-
mediati sequat̄ destructio accidētis in co-
sequit̄ q; vel tota albedo vel ps ei⁹ corrum-
pitur q̄ncunq; res aliqua p̄densat. Et sili-
ter h̄ op̄tet cōcedere de sapore 7 de q̄libet
q̄litate sensibili. qd̄ est h̄ exp̄ientia. Et ita
q; p̄tra exp̄ientia dicere q; q̄ncunq; aliq; sub-
stantiā p̄densat vl̄ fit minoris q̄ntitatis. q; ali-
qua res absoluta deferēs q̄litates deperda-
tur. Et idē p̄sonū exp̄ientie est. q; q̄n aliqua
suba sine amissōe alicui⁹ p̄tis substantie fit
minoris quātitatis p̄ p̄densatōz vel p̄ aliu-
modū. nulla res absoluta deferēs q̄litates
corrūpit. nec fm se totā nec fm p̄tes ei⁹. sic
p̄sonū est exp̄ientie q; q̄litates mlte tūc nec
fm se totas nec fm p̄tes suas corrūpūtur
vel amittunt. Et idē substantiā illa nō fit mi-
noris quātitatis p̄ alicui⁹ accidētis absolu-

ti deperditionē. s; per h̄ q; p̄tes illi⁹ substā-
tic minus distant situatit̄ nunc q̄ pus. Et
eadē mō p̄tes q̄litate extensaz in illa suba
min⁹ distant nūc q̄ pus. sine cuiuscunq; ac-
cident⁹ absolute destructōe vel amissione.

Et si q̄ras qualit̄ est nūc minoris quāti-
tatis q̄ p̄t. si nullā rez perdidit. dicendū
est q; h̄ est p̄tute agent⁹ q; sicut p̄t rem aliq;
mouere localit̄. ita p̄t p̄tes appropinq̄re ad
inuiçē q; pus magis distabāt. Et idē illā rez
esse minoris quātitatis nūc q̄ pus nō ē ali-
q; p̄tes illi⁹ rei min⁹ distare localit̄ seu si-
tualit̄ nūc q̄ pus. Nec ad hec req̄rit ali-
qd̄ nisi partes q; distāt 7 agens faciens effe-
ctiue ip̄as distare. vna cū causa finali. imo
nūc videt̄ q; vna res vilis creata possit
distendere illas p̄tes. Et de⁹ per suā oīpo-
tentia nō possit facere p̄tes sp̄ei distare ni-
si p̄iungeret vnā talē rē distinctā ab eis.

Capitulū. xxxviii.

Q̄ oēs longitūdines sūt eiusdēz speciei
7 quō aliq; differunt specie. 7 soluit. ix. rō. c.
xxx. adducta.

Hec videndū

p̄ quō oēs longitūdines sunt eius-
dem sp̄ei. Et quō aliq; differunt sp̄e
Uti notandū est q; sicut p̄batū ē p̄ Ioh̄ez
damasc. eadē res fm aliā 7 aliā intentionē
p̄t esse in diuersis p̄dicamētis. 7 p̄ p̄sequēs
due res eiusdē p̄dicamēti p̄nt esse in diuer-
sis p̄dicamētis. Nā fm p̄dictū doc. eadem
res fm intentōz vnā ē in genere sube. 7 fm
aliā intentōz ē in genere q̄ntitatis. Et p̄ p̄ns
accept⁹ talib; duab; reb; q; vtraq; fm ali-
az 7 aliā intentōz collocat̄ i p̄dicamēto sube
7 i p̄dicamēto q̄ntitatis. Ille res sūt eiusdēz
p̄dicamēti. q; vtraq; ē in p̄dicamēto sube 7
tñ sūt in diuersis p̄dicamētis. s; memoratū
doc. 7 sanctū. Ita possibile ē q; aliq; res cō-
tineant̄ sub vna sp̄e 7 sub diuersis sp̄eb; p̄
pter qd̄ ille res q; vtraq; ē longitudo p̄nt
p̄tinere sub hac sp̄e q̄ntitatis longitudo. 7 tñ
poterūt contineri sub diuersis sp̄eb; sube.
Nec ē h̄ mat⁹ incōueniēs. q; cōcedere q; ce-
dē res q; sūt in vno p̄dicamēto. sicut cū h̄ i di-
uersis p̄dicamētis p̄tinent. Cōcedendū ē
igit̄ q; longitudo aeris 7 longitudo aq; sūt eius-
dē sp̄ei in p̄dicamēto q̄ntitatis. 7 tñ sunt di-
uersaz sp̄ez i genere sube. Sic mltri kathy-
lici ponūt. q; diuerse relatōes eiusdē sp̄ei i

genere relatiōis sunt res indistincte realit̄ a fundamētis distinctis sp̄. vñ albedo. color. nigredo. dulcedo. ⁊ tales q̄ntitates distin- guunt sp̄. ⁊ tñ oēs similitudines q̄ nō sūt res distincte realit̄. extra aiaz ab ill' q̄ntitatib'. cō- tinēt sub vna sp̄ in genere relatiōis Ita p̄t eē de lōgitudib' q̄ nō sūt alie res a suba et q̄ntitate. ⁊ tñ cōtinēt sub vna sp̄ in genere q̄ntitas. Sciendū ē tñ. q̄ nūq̄ tales spe- cies distincte nō subalternati posite. p̄dicat̄ de aliq̄ re siue d. p̄noie demōstrāte rē extra in q̄d ⁊ p se p̄mo mō. ⁊ p h̄ p̄t solui multe auctoritates p̄hoz q̄ vident eē p̄dicata. sic alibi ostensum est.

Capitulum. xxxv.

De diuerso mō p̄dicadi quantitas. sol- uens. p. rōez sup̄ positā. c. xxx.

Ust hec dicendū

p̄ est de diuerso mō p̄dicadi q̄ntitas de diuersis p̄dicamētis. Un̄ sci- endū est q̄ q̄uis p se diuersis modis acci- piat̄ in diuersis locis a p̄his. vñ in vno loco vult̄ Aristo. q̄ tñ necessariū ē p se. ⁊ alio lo- co vult̄ q̄ ligat̄ p se ē albū cū tñ p̄tingēt̄ sit albū. tñ q̄ntū ad p̄positū sufficit p se vno mō accipit̄ q̄ p̄dicatū nō p̄notat v̄l signat aliq̄d q̄n aliq̄d p̄sile p̄notet v̄l denotet in- telligi p̄ subiectū Et id q̄n subiectū ē mere absolutū ⁊ nihil p̄notat nec dat intelligere aliq̄d. ⁊ p̄dicatū ē p̄notatiū ⁊ dat aliq̄d aliq̄d intelligere tūc tal' p̄pō nō d̄t p se. Et sic accipiendo p se. sp̄ ad h̄ q̄ p̄pō sit p se. requirit̄ q̄ p̄pō nō possit eē falsa cūstantia subiecti h̄ ē. si eē existerē p̄dicat̄ de subiecto signifi- catiue sūpto. Sic impossibile q̄ h̄ sit v̄a. for- tes ē. hac exīte falsa fortes est h̄o. Et id illa p̄na ē bona. fortes ē ḡ fortes ē h̄o. Similiter sequit̄ h̄o ē. igit̄ h̄o ē aial. Et sic accipiendo p se. h̄ nō ē p se. q̄ntitas ē q̄nta. Neq̄ illa est p se. suba ē q̄nta. Et h̄ rō est fm p. q̄ h̄ p̄di- catū q̄ntū p̄notat p̄tem rei eē extra p̄tē. Hi- bil̄ aut̄ tale p̄notat l' dat intelligere h̄ subie- ctū q̄ntitas. nec h̄ subiectū suba. s̄ h̄ nomen q̄ntitas ita dat intelligere p̄tē distare a p̄tē sic h̄ p̄dicatū q̄ntū. Et p̄t h̄ hec ē per se. q̄n- titas ē q̄nta. ⁊ nulla tal' ē p se. q̄ntitas est q̄n- ta. Suba ē q̄ntitas. Albedo ē q̄nta. h̄o est q̄nt'. imo possibile ē q̄ h̄ sit vera h̄o ē. hac exīte falsa. h̄o ē quā'. Si ei oipotētia dei p̄suaret subam hois codē mō p̄ntez speci-

ei panis. quō p̄suat corp' p̄p̄ p̄no sube pa- nis localit̄ ⁊ circūsc̄p̄tione ⁊ sil' cū h̄ destrue- ret oē accidēs absolutū em̄s in hoie. tūc h̄ eē vera h̄o ē. ⁊ h̄ falsa. h̄o ē q̄nt'. Et eodem mō possz oipotētia dei p̄suare quācunq̄ subam. ⁊ quācunq̄ q̄ntitatē. q̄ntū enī q̄libet tal' eēt falsa. h̄ suba ē quāta. h̄ q̄ntitas ē quā- ta Et p̄ rāto dicūt p̄hi ⁊ sancti. q̄ suba ē q̄n- ta p̄ accidēs. ⁊ sil' q̄ntitas ē q̄nta p̄ accidēs. s̄ hec ē p se. q̄ntitas ē quāta. Et sil' illa. lōgi- tudo ē quāta. ⁊ sic de alijs Impossibile est em̄ q̄ h̄ sit v̄a. lōgitudō ē. hac exīte falsa. lō- gitudō ē quāta. ⁊ sil' impossibile est q̄ hec sit v̄a. q̄ntitas ē. hac exīte falsa. quāntitas ē q̄n- ta. s̄ et h̄ nō seq̄t. Igit̄ quāntitas ē alia res absoluta a suba ⁊ q̄ntitate. s̄ seq̄t q̄ illa ē pos- sibil'. quāntitas nō est eadē res absoluta cū suba ⁊ q̄ntitate. quā p̄cedo eē possibilē. etiā posito q̄ rā suba q̄ntitas sit in rez natura. Sic quāntitas hec sit mō v̄a res h̄ns p̄tē distantē a p̄tē suba v̄l q̄ntitas. tñ hec ē pos- sibil'. nulla res h̄ns p̄tē distantē a p̄tē sub- stātia v̄l q̄ntitas. Et si dicat̄ illa sūt distin- cta realit̄ q̄ vñ p̄t eē sine alio. s̄ possibi- le ē q̄ suba sit quāntitate n̄ exīte. igit̄ substā- tia ⁊ quāntitas sūt distincta realit̄. Dico q̄ i- oī tali mō arguēdi est fallacia figure dicti- onis. eo q̄ p̄mutat̄ absolutū puz in cōno- tatiū. Sic h̄. illa sūt distincta q̄ vñ p̄t eē sine alio. h̄o p̄t eē. musico nō exīte igitur h̄o ⁊ musico sūt distincta realit̄. Et sil' h̄. il- la sūt distincta realit̄ q̄ vñ p̄t eē sine alio s̄ de p̄t eē b̄rificāte nō exīte. q̄ illa stāt sil'. de est. b̄rificās nō est. igit̄ de ⁊ b̄rificās sūt distincta realit̄. Qualit̄ aut̄ in tali mō arguēdi ē fallacia figure dictōis ad logi- cum p̄tinet. ⁊ alibi dixi de h̄. iō nūc cā bre- uitate pertransco.

Capitulum. xl.

Qualit̄ diuersae quāntitates p̄nt eē subie- ctive in substātia cū duo corpa nō possint naturalit̄ esse sil'. Et soluit rō vltima.

Qualiter aut̄ diuer

q̄ se quāntitates possint eē subiective in substātia. cū duo corpa nō pos- sint eē sil'. Hūc est p̄siderandū. Un̄ notan- dū est q̄ corp' dupliciter accipit̄. Uno mō p̄ indiuiduo p se exīte i genere substātie q̄d

nō est natū eē p̄ alteri' exītis p se in gene- re ⁊ mag' v̄l. p̄ro oī eo q̄d ponat natura- liter p se existerē. absq̄ hoc q̄ sit p̄ alterius vel innitēs alteri. q̄d tñ p̄ponit̄ ex p̄tib' na- tis distare situatit̄. ⁊ talia duo corpa eē sil' est impossibile p naturā. De tali aut̄ corpe lo- quunt omēs auctoritates q̄ ponūt q̄ duo corpa nō p̄nt eē sil'. ⁊ de tali corpe loq̄t glo. allegata p̄us. qū dicit q̄ solū corp' h̄z pon- dus. loquēdo naturalit̄. tale aut̄ corp' nec est materia pura nec forma substātia nec aliqua q̄ntitas. Aliē tñ accipit̄ corp' p oī il- lo q̄d per p̄tes intrinsecas sibi ē longū latū ⁊ p̄fundū. ⁊ sic raro vel nūq̄ accipit̄ corp' si tñ sic accipiat̄ nō est impossibile talia duo corpa. quoz vñ natū est esse forma alte- rius esse simul. Nec est impossibile alia m̄tra que nata sint informare vñ subiectū esse sil'. Et iō plures longitudines tales ⁊ plu- res soliditates esse simul nō est impossibile. q̄ tñ plures soliditates q̄ naturalit̄ p̄nt existe- re. q̄uis nō sint p̄tea alicui' nec in alijs tā- q̄ subiectis eē sil' est impossibile p naturā. q̄- les soliditates nō sūt aliq̄ qualitates. quia nulla q̄ntitas p̄t p se existerē p̄tute creata. q̄uis possit p̄tute diuina. Si dicas. q̄ duo corpa nō possunt esse simul h̄ est p̄pter repugnātiā ipaz dimētionū. igit̄ nulle di- mētionēs p̄nt esse simul. Dicendū est q̄ nō quecūq̄ dimētionēs repugnāt eē simul. sed dimētionēs q̄ possunt naturalit̄ p se subsi- stere. ille sole repugnāt. sic q̄ naturalit̄ nō p̄nt esse simul. ⁊ mutuo se expellūt de loco si sibi p̄p̄is reliquant̄. q̄uis per diuinā potē- tiā quecūq̄ dimētionēs possint esse simul. Reliquae autē dimētionēs que nate sunt informare substātiā. vel quarū vna nata est informare aliaz esse simul nō est impos- sibile. Nec opposituz vñq̄ legi in sacra scri- ptura. Et si queras quare plus repugnāt ille dimētionēs vt nō sint simul per natu- ram q̄ alie. Sufficit mibi respondere q̄ na- tura rei talis est. q̄ mibi constat partim p̄ rationē. partim per experientā. Per ratio- nem em̄ constat q̄ substātia ⁊ qualitas na- ta informare eam nō habent aliquā rē me- diam deferentē qualitatē. Et quo patet q̄ ad hoc q̄ tam substātia q̄ qualitas sit ex- tensa sufficit q̄ habeat partes distinctas re- aliter natas distare situatit̄ cū causa agē- te que potest producere effectiue illas par-

tes in distinctis locis. ⁊ sic facere eas dista- re localiter. ⁊ in eodē statu conseruare eaf- dem. Quod etiam cōfirmatur ex hoc. q̄ p̄ us naturaliter producūtur partes substā- tie in locis distinctis ab agēte. q̄ informē- tur aliquo accidente absoluto. Per experi- entiam etiam patet. q̄ substātia ⁊ quali- tas sunt simul situatit̄. Et similiter per experientiam constat q̄ vno corpore exīte- re per se vniuersaliter ingrediente aliq̄ez locum. aliq̄d consimile corpus sibi cedit.

Et si dicas q̄ per consimilē experiēti- am patet q̄ in accidentib' in sacramento al- taris cedit corpus per se subsistēs. Potest dici q̄ hoc est. vel quia qualitas per se exi- stens nec est nata informare subiectum in quo nunq̄ fuit. vel quia corpus illud ha- bet consimiles qualitates. Vel q̄ hoc est voluntate dei volente q̄ aliquid contra cōmunē cursū nature euidenter appare- at sensui. ⁊ hoc vt mereamur. quia fides n̄ habet meritum cui humana ratio p̄ebet experientū. vnde multi catholici ponūt ibi multa fieri a solo deo. ne euacuet̄ meri- tum fidei. Sicut reditiōne substātie. cre- ationem noue quāntitatis huiusmodi. Et de hoc vide scorum libro. iij. dist. xij. q. vi. ⁊. iij. Et ideo de istis oīibus potest eque- facilliter dici q̄ deus ordinauit q̄ oīia ap- parentia sensui que fiunt circa hostiaz nō consecratam. fiunt etiam circa hostiaz cō- consecratam. Et ideo illa que nō possunt fieri virtute creata disposuit facere immediate per seipsum. Et p̄dicat̄ colligi potest quomodo illa accidentia manent simul q̄- nis nō sint in aliq̄ vno subiectiue. nec vñ sit subiectum alterius. quia siue hoc possit fieri virtute creata siue nō. non debet esse dubium quin possit fieri virtute diuina. ⁊ eodem modo sine virtute creata possit illa ponderositas remanens in sacramento al- taris mouere secum alias qualitates qui- bus est coniuncta siue nō. Non est dubiuz quin hoc possit fieri diuina virtute. Et id sicut quidam dicunt q̄ mota hostia moue- tur simul corpus a solo deo. ita q̄ virtus creata corpus christi mouere non potest. quantū cunq̄ hostia moueatur. ita potest facilliter dici. q̄ mota ponderositate mouē- tur ceterae qualitates vel virtute creata v̄l virtute diuina. Sic etiam omnes trans-

mutatōes q̄s videm⁹ fieri circa q̄litate re-
manētes i sacramento altar̄s possum⁹ salua
re q̄ ille q̄ nō p̄nt fieri virtute creata fiunt
virtute dei. sic multi ponūt de multis. Et ita
oīa q̄ apparent sensui eque p̄nt saluari. po-
sūto cū antiq̄s doc. approbat̄s. q̄ sapor. pon-
dus. color. et cetera q̄litate h̄mōi sunt p̄ se
s̄b̄sistētē. q̄uis seq̄ndo antiq̄s rōnabile sit
ponere mltas trāsmutatōes ibi fieri virtute
diuina. q̄ ab alijs ponunt fieri virtute creata
Hec credo aliquē debere dānari q̄ deo at
tribuit qd̄ creature uenire nō p̄t.

Capitulū. xlj.

De solutōe q̄rūdā argumētōz p̄ dicta

Int̄ra opinio

C nem p̄dictā ad hec adducent q̄/
dā que vt ea intellectu nunc
recitare et dissoluere. alias pleni⁹ et clari⁹
recitatur⁹ et r̄s̄ur⁹ si mihi pleni⁹ inorescāt
Arguūt aut̄ adhuc qd̄a sic. Si aliq̄ sub-
stantia et aliq̄ quantitas sint idē realit̄. igit̄
vbicūq̄ est illa sub̄a. ibidē erit illa q̄ntitas
cū igit̄ substantia corp̄is xp̄i sit in sacra-
mento altar̄is. seq̄tur q̄ q̄ntitas corp̄is xp̄i est i
sacramento altar̄is. Un̄ arguit sic vt intellectu
q̄ncunq̄ aliq̄ sunt idē realit̄. vbicūq̄ ē vnū
illoz ibidē est reliquū. S̄z fm̄ p̄dictā opi-
nionē substantia corp̄is xp̄i et q̄ntitas corpo-
ris xp̄i sunt idē realit̄. q̄ et. Et p̄sequēs si
cut sub̄a corp̄is xp̄i est in sacramento altar̄is
ita q̄ntitas corp̄is xp̄i est in sacro altar̄is.

Itē arguit sic. q̄ncunq̄ aliq̄ sunt idē rea-
liter vbicūq̄ est vnū illoz ibidē est reliquū
illoz. s̄z substantia corp̄is xp̄i et q̄ntitas cor-
poris xp̄i sunt idē realit̄ p̄ dicta. et substan-
tia corp̄is xp̄i est in sacro altar̄is substantia.
igit̄ substantia corp̄is xp̄i est in sacro altar̄is
q̄ntitas. et vltra. igit̄ substantia corp̄is xp̄i ē
et vi p̄uersionis q̄nta in sacro altar̄is. Et vl-
tra. q̄ substantia corp̄is xp̄i est in sacro al-
tar̄is h̄ns p̄tem distantē a parte qd̄ est hereti-
cū. Ad p̄mū illoz p̄cedo vltimā p̄sequē-
tiā ad quā deducit sc̄z q̄ q̄ntitas corp̄is xp̄i
est in sacro altar̄is. Ad sc̄dm sine p̄iudicio
p̄t dici multiplici. Uno mō q̄ p̄positio as-
sumpta. s̄z ista. q̄ncunq̄ aliq̄ et. intelligēdo
de creaturis cuiusmodi est substantia quali-
tas et q̄ntitas. est falsa de virtute p̄monis. p̄-
pter implicationē falsam. Implicat enī q̄
aliq̄ sunt aliq̄. et tū sint idē realit̄. qd̄ est ip̄o-

sibile. q̄ nūq̄ aliq̄ creata sunt aliq̄. et vnū
realit̄. q̄ ex h̄ ip̄o q̄ sunt aliq̄ sunt mltā. Et
si sunt multa. nō sunt idē. Tū de p̄sonis di-
uinis h̄ solet fortitan p̄cedendū est q̄ plu-
res p̄sone sūt plures et tū sunt vna res sum-
plet. s̄z de creaturis h̄ nō p̄cedi. Aliē p̄t
dici q̄ p̄cessa illa p̄positōe sub vnō intelle-
ctu. in forma arguēdi est fallacia figure di-
uisionis. et hoc q̄ accipit̄ sub vnō termino
p̄notatiu⁹ sc̄z q̄ntitas. vñ sic nō seq̄tur q̄n-
cunq̄ aliq̄ sunt idē realit̄ vbicūq̄ est aliq̄d
vnū illoz. ibidē etiā ē reliquū alioz. s̄z cor-
pus xp̄i et corp̄is xp̄i habēs p̄tem extra p̄tem
vel p̄tem distantē a parte sunt idē realiter.
q̄ corpus christi est realiter habēs p̄tes di-
stantē a parte. et aliqua substantia est i sacra-
mento altar̄is corp̄is christi. igit̄ aliqua sub-
stantia est in sacramento altar̄is corpus xp̄i
habens partē distantē a parte. Vel sumat̄
in minori sic. corpus christi et existēs circū-
scriptiue in loco sunt idem realiter. et simi-
liter nō sequit̄. Quādocunq̄ aliqua sunt
idem realiter. vbicūq̄ aliq̄d est vnū illo-
rum ibidē idem est reliquū illoz. Corpus
xp̄i in hostia et existēs circūscriptiue in
loco sunt idem realiter. igit̄ aliqua sub-
stantia est in sacramento altar̄is existēs cir-
cūscriptiue in loco. Ita etiā nō sequitur
quādocunq̄ aliqua sunt idē realiter vbi-
cunq̄ est aliq̄d vnū illoz ibidem idē est
reliquū illoz. sed substantia corp̄is christi
s̄z aliqua quantitas sunt idem realiter. et
aliqua substantia est in sacramento altar̄is
quantitas. vnde dico q̄ q̄uis hec sit vera.
quantitas corp̄is christi est in sacra-
mento altar̄is. hec tamen ē falsa. substantia cor-
poris christi est in sacramento altar̄is q̄n-
titas. Sicut q̄uis hec sit vera. corpus xp̄i
habens partē distantē a parte est in sacra-
mento altar̄is. et tamen hec est falsa. corp̄is
xp̄i est in sacramento altar̄is habens p̄tem
distantē a parte. Similit̄ hec est vera. ali-
qua substantia circūscripta loco. Sed
forte d. q̄ illa nō valet m̄. q̄ nō est sic i ar-
guendo de abstractis et de p̄cretis. q̄ntitas
aut̄ est qd̄dā abstractū h̄ns esse circūscri-
ptū in loco. et h̄mōi sunt cōcreta. et idē q̄uis
tal̄ mod⁹ arguēdi n̄ valeat accipiēdo sub.
p̄creta. valz tū accipiēdo sub. abstracta. q̄
t̄les sūt false. corp̄is xp̄i et corpus christi h̄ns
p̄tem distantē a parte sunt idem realit̄. Si

militer corp̄is xp̄i et circūscriptū loco sūt
idem realit̄. p̄mū illoz nō obstat. q̄ causa
q̄re in tali mō arguēdi ē fallacia figure di-
uisionis nō est q̄ accipit̄ sub nomē p̄cretis
s̄z q̄ sub. termin⁹ p̄notatiu⁹. Hūc autem
q̄ntitas illa est termin⁹ p̄notatiu⁹. sicut ha-
bens vel q̄ntū vel aliud tale. et ita deficit ta-
lis mod⁹ arguēdi accipiēdo sub. q̄ntitatē
sicut accipiēdo sub. h̄ns p̄tem et. vel circū-
scriptū vel aliud tale p̄cretū. qm̄ nec apud
phos nec apud sanctos inuenit̄ q̄ fecerūt
tantā distinctionē inter multa p̄creta et ab-
tracta sicut faciūt aliq̄ moderni. vñ nūq̄
inuenit̄ in aliq̄ sancto vel pho q̄ fecerunt
distinctionē inter q̄ntitatē et q̄ntū. sed indis-
ferenter ponūt q̄ntitatē p̄ q̄nto et eod̄erso
et aliq̄ p̄dicamentū qd̄ distinguit̄ a ceteris
nonē p̄dicamētis noiauerūt q̄ntū. aliq̄ q̄n-
titatē nō distinguēs int̄ noia ista. sc̄dm et
nō obstat q̄ manifestū est q̄ illa est h̄a. cor-
pus xp̄i et corp̄is xp̄i habens p̄tem distantē
a parte sunt idem realiter. Etiā similiter q̄li-
bet aliaz. et est eadē p̄bario p̄om̄ito talibus

Quā aut̄ illa corpus xp̄i et circūscriptum
loco sunt idē realit̄ sic vera. patet manifeste
Nam sequit̄ corpus xp̄i est circūscriptū lo-
co. igit̄ corpus xp̄i est realit̄ idem alicui qd̄
est circūscriptum loco. et vltra. igit̄ aliq̄d
qd̄ est realiter circūscriptū loco est idē rea-
liter cū corpe xp̄i. quia illa p̄uertunt̄ circū-
scriptū loco. et qd̄ est circūscriptū loco. Et
sequit̄. aliq̄d circūscriptū loco ē realit̄ idē
cū corpe xp̄i. igit̄ circūscriptū loco et cor-
pus xp̄i sunt idē realiter. Et eodē modo q̄
libet p̄silis p̄t. p̄bari. qm̄ oēs tales vere sūt
Quā tūcunq̄ vn⁹ termin⁹ aliud ip̄ortet qd̄
nō ip̄ortat p̄ reliquū. h̄ tū nō obstante p̄t
vn⁹ illoz terminoz vere p̄dicari de aliq̄ cū
aliq̄ determinatōe. de q̄ tū reliquus cū ea-
dem determinatōe nō p̄dicat. Sic hec est
vera. risibile et hō sunt idē realiter et tū hec
est vera. fortes p̄ se p̄mo mō est hō. et hec fal-
sa. fortes p̄ se p̄mo mō est risibil⁹. Sicut h̄
est vera. hō et filius dei sūt idē realit̄. q̄ hō
demonstrando filiū dei et fili⁹ dei sunt idem
realiter et tamē hec est vera. ille semp̄ fuit fi-
lius dei. et h̄ falsa. ille semp̄ fuit homo. Ita
est in p̄posito. quia hec est vera. aliqua sub-
stantia corp̄is xp̄i et aliqua q̄ntitas sunt
idem realiter. et tamē hec est vera. hec sub̄a
est substantia corp̄is xp̄i in sacramento

altar̄is. et hec est falsa. hec substantia est q̄n-
titas in sacramento altar̄is Et sicut hec est
falsa. substantia corp̄is xp̄i est in sacra-
mento altar̄is quantitas. Ita hec ē falsa. Sub-
stantia corp̄is christi est et vi p̄uersionis
quanta in sacramento altar̄is. Et ideo hec
est falsa. substantia corp̄is xp̄i habet par-
tem distantē a parte in sacramento altar̄is
et ita patet quod illud argumentū nō valet
Sicut nō sequitur. q̄ aliqua sunt idem re-
aliter vbicūq̄ est aliq̄d vnū illoz ibidē
est reliquū illoz. Aliq̄d quantitas et cor-
pus xp̄i sunt idem realiter et substantia cor-
poris xp̄i est in sacramento altar̄is corp̄is
christi. Igitur in sacramento altar̄is quā-
ta. Et si dicas. q̄ nō est simile arguendo
in terminis p̄cretis et abstractis. Respon-
deo q̄ quantū nō est plus p̄cretū q̄ quan-
titas. quantū ad significationē. q̄uis non
terminetur in tas. sicut hoc nomē quant-
tas terminatur in tas. Et ita deficit mod⁹
arguendi accipiēdo sub. hoc nomē q̄ntitas
terminat̄ in tas. sic accipiēdo sub. hoc no-
men quantū. Et ita patet q̄ sophisma non
p̄cludit p̄dictā opinionē cū deficiat penes
fallaciā figure dictionis. S̄z accept̄s q̄bus-
dā p̄positōibz vers̄ p̄t euident̄ reduci p̄tra istā
Un̄ accipiēdo istā p̄positionē. qm̄ aliq̄ res i
formis aliā nata est eā denoiari. vbicūq̄
illa res habet illā denoiare ibi ē tale. sicut
vbicūq̄ aliq̄d h̄z albedinē ibidē vere ē al-
bū. et vbicūq̄ aliq̄d h̄z informatiue calorē
ibidē est calidū. igit̄ si q̄ntitas sit alia res di-
sticta a corpe xp̄i. vbicūq̄ sub̄a corp̄is xp̄i
h̄z q̄ntitatē. ibi vere est q̄nta. s̄z corp̄is xp̄i in
sacramento h̄z q̄ntitatē. q̄ nō sep̄at̄ ibi ab ea
igitur corp̄is xp̄i in sacro altar̄is est realit̄ q̄n-
tū. et vltra. igit̄ corp̄is xp̄i h̄z in sacro altar̄is
p̄tē distantē a p̄te. qd̄ est hereticū. Si di-
cas q̄ corp̄is xp̄i ē ibi q̄ntū tū nō est ibi mō
q̄ntitatiuo. Cōtra arguo p̄ eos fuādo mo-
dū loquēdi eoz. q̄ q̄ro de illo p̄mo mō q̄n-
titatiuo. aut ē res disticta a q̄ntitate aut nō
Hō p̄t dici q̄ nō est alia a q̄ntitate. q̄ p̄nci-
piū eoz ē. qd̄ si vnū manet et nō reliquū q̄
sūt distictē res. s̄z q̄ntitas manet et nō ma-
net mod⁹ q̄ntitatiu⁹. igit̄ sūt distictē res.
Sed q̄ non sunt distictē res potest p̄o-
bari. quia si sūt disticta res aut est alia res
absoluta aut alia res relatiua Non absolu-
ta. quia tunc esset quantitas vel qualitas

vel substantia quoz quodlibet falsum est.
Hec est res realissima alia. qz nō p̄t sibi as-
signari nec fundamētū nec terminū. nec p̄t
in aliquo septē genēz collocari. qz nō ī qn-
to. nec in actione. nec passione. nec in gene-
re relationis. nec in positione. nec in habe-
re. nec in vbi. de quo magis videret. q̄ ille
modus quantitatiū potest esse sine oī vbi
Si em̄ deus crearet q̄ntūz aliqd sine oī
alia re. vere esset mod⁹ quantitatiū z tñ si-
ne oī vbi. Preterea ostēsum est p̄us. q̄
oīe quantū p̄tinuū z p̄manēs habet par-
tem distāte a parte. sicut p̄us patuit p̄ Jo.
damasc. vel illa sunt p̄uertibilia. quātū cō-
tinuū. z p̄manēs. z habens partem distan-
tem a parte. Et quo arguo sic. Impossibi-
le est q̄ aliquid sit quātū p̄tinuū z p̄manēs
nisi habeat partem distāte a parte z ecōuer-
so. Igitur vbi est aliqd quantū z p̄tinuūz
z p̄manens. ibi habet partem distāte a par-
te. Si igitur corp⁹ xp̄i sit quātū in sacramē-
to altaris corp⁹ xp̄i erit habēs partē distan-
tem a parte in sacramēto altaris. Preterea
si corp⁹ xp̄i sit quātū in sacramēto altaris.
iḡt est longū latū z p̄fundū. Sz impossibi-
le est q̄ aliqd alicubi sit longū nisi sit ibi
extensum. z nō p̄t esse extensum alicubi ni-
si habeat partem distāte a parte. Igitur si cor-
pus xp̄i in sacramēto altaris sit quātūz ibi
habebit partem distāte a parte. Et si di-
cas q̄ corpus nō est ibi quantū. Cōtra cor-
pus xp̄i ibi habet quātitatē inherētē sibi. igitur
ibi est quātū. Sicut vbiq̄z aliqd ha-
bet albedinē inherētē sibi ibi est albū. vi-
detur ergo derogare veritati sacramēti eu-
karistie dicere. q̄ corp⁹ xp̄i bz in sacramen-
to altaris vnā quātitatē vel extensionē inhe-
rentē sibi. tunc em̄ esset ibi extensum z ha-
beret partem distāte a parte qd̄ est falsum. Et
ideo quātūcunq̄ illa p̄cederet. corp⁹ xp̄i est
quātitas. tñ illa debz oīno negari. corp⁹ xp̄i
est realiter quātitas in sacramēto altaris.
Sicut illa est vera. corpus xp̄i est realiter
habens partē distāte a parte. tñ ista est sim-
pliciter falsa. corp⁹ xp̄i est realiter habens
partem distāte a parte in sacramēto altaris.
Stat igitur p̄dicta opinio in h̄ q̄ quanti-
tas p̄tinua z p̄manēs nō est nisi p̄tes extra
se posite. siue p̄tes distantes sicutaliter. siue
ille p̄tes sint p̄tes substantie siue sint p̄tes
qualitatis. Et iō sicut bec est vera. Corp⁹

xp̄i habens p̄tes distantes sicutaliter est in
sacramēto altaris. z tñ bec est falsa. corp⁹
xp̄i habet p̄tes distantes sicutaliter in sacra-
mento altaris. Ita posito q̄ bec p̄cederet.
quātitas que est corp⁹ xp̄i realiter in sacramē-
to altaris. bec tamē est absolute neganda.
corp⁹ xp̄i est quātitas in sacramēto altaris.
Sicut bec est vera. aliqd homo qui est fi-
lius dei semp̄ fuit de⁹. bec tñ simpliciter est
falsa. filius dei semp̄ fuit hō. z ita in talibz
multū refert ponere aliquid a parte subiecti
qd̄ maxime verū est de noībz p̄notatiuis. q̄
le nomē est quātitas. qz hoc nomen quātitas
significat rem p̄notando p̄tes ill⁹ rei dista-
re sicutaliter. p̄t qd̄ bec est vera. quātitas cor-
poris xp̄i est in sacramēto altaris. bec tamē
simpliciter falsa est. corp⁹ xp̄i est quātitas in sa-
cramēto altaris.

Explicit tractat⁹ gloriosus de corpore
xp̄i z in p̄mis de puncti linee superficie cor-
poris quātitatis qualitatis z substantie di-
stinctione. Venerabilis inceptor⁹ magistri
Guilhelmi de Ockam anglici. veritatis in-
dagatoris p̄fundissimi. sacre theologie p̄-
fessoris doctissimi. de ordine fratrum mino-
rum. post lecturam oxoniensem. catholice
edit⁹. Impressus Argēntine anno dñi. M.
ccccxxj. Finitus p̄ festū Epiphanię dñi.

Arctus
Arctus

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA